

భారత వార్త

వ్రతి దినము ప్రకటింపబడును

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4 వ తేది గురువారము } సంచిక ౧౨౬
 Vol. 17 } MADRAS, THURSDAY 4th SEPTEMBER 1930. } No. 126
 శ్రీ ప్రమాదూతనామసంవత్సర భాద్రపదమాస శుద్ధ ద్వాదశి

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుబొట్ట కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల కారదోలును. బొట్ట బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును. కాపుల రూపుమాపును. బద్ధనుతగ్గించును. దురదను తొలగించును.

ఈ మందును దుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

మంచభాష చీటి జూచి కొనిన
 మోసము గలుగదు.

చక్కవి డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
 డబ్బి 1-కి రు 0-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
 6, 7 తింబి శెట్టివీధి, మద్రాసు,
 తేజ

109, ఫ్రెంబోడ్డు, ఫోర్టు - బాంబాయి

బెంగాలు కెమికల్ వారి కొన్ని ప్రత్యేక పేషధములు	
'హి మోబిన్ సిరప్' రక్తస్పృధి చేయగల దివ్యవధము. రక్తస్రావములు మొదలైనవ్యాధులకు.	'అశ్వన్' సర్వవిధములైన బలహీనతలను బోగొట్టు బలవర్ధకము.
'కుర్చిసాల్' దీర్ఘ కాలమునుండి యుండు, ఎంతటి తీవ్రమైన అతిసారము (రక్తముతోగాని లేక రక్తము లేకగాని) బోగొట్టును.	'వైరెక్స్' ను లేరియో జ్వరములకు శ్రేష్ఠమైన యావధము.
'ప్రాక్సెట్' అంటువ్యాధుల కావలసిన యుష్ణవర్ధకము పశువిధములకు అంటు వ్యాధుల బోగొట్టును.	'గ్లిమాల్' నోటిలో పుక్కిలించుటకు యనుకూలముగ నుండు ద్రావకము.
'కాడ్లివర్ ఎమల్షన్' (హైపో ఫాస్ ఫైట్స్ కలిపినది) అన్ని యాపిరితిక్తుల వ్యాధులకును, పరియైన జీర్ణకక్తి ప్రాసేపును, పసిబిడ్డల జబ్బులు మొదలైనవాటికిని పనిచేయును.	'అనాబిన్ విల్లలు' దీర్ఘ కాలమునుండి యుండు తీవ్రమైన అమోయిత అతిసారమునకు పనిచేయుగలవు.

కొనునపుడు మా పేరును, చీటిని,
 ట్రేడ్ మార్కును బాగ్రతగా గమనించుడు.

**BENGAL CHEMICAL &
 PHARMACEUTICAL WORKS LTD.,
 CALCUTTA.**

నేషనల్ యిండియన్ ట్రైఫ్ ఫర్మస్
రెన్యుకంపెని, లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
 అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.
 మనజేమింటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయుటను. బలమైన టైరెక్టర్లు.
 యీ క్రింద వుపహరించిన స్థలములలో పలుకుబడిగల
 పెద్దసనుస్థులు ఏ శెంట్లుగా కావలెను.—

భద్రేశ్వర్	సెలిమర్
బరంపురం	విజయనగరం
ఇచ్ఛాపురం	పార్వతీపురం
ఫలాసా	వికాఖపట్నం
నాపదా,	అనకాపల్లి
పర్లాకిమిడి	యలమంచిలి
చీపురపల్లి	తుని

బరన్సుకు ఈ క్రిందివాటికి వ్రాసికొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్యగారు,
 పొద్దాళ్ళి : కలకత్తా చీఫ్ ఏజెంట్సు,
 98-2 నార్తర్న్ సర్క్యూల్స్, రైజవాడ.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి బెజవాడ.

అంధ్రదేశముందు అతీతనీడము లగు మా ముందుకొను
 మా పెద్ద కేటాగునపుడు మా పుస్తకములకు నేజీ వ్రాయుట.

విజయనగరం
డాక్టర్ జిమ్మి వెంకట్రమణయ్య
 లీవరు అందు స్పెషిల్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు
 వైద్యులు. మద్రాసులో భాయముగా నుండురు. ఈ క్రింద
 ప్రకృతికరమ అన్నియు క్రింద అడ్రసునకు వ్రాయవలెను.
 85 వెంబర, నడిచీధి,
 ముంబై-400

రాజకీయములనిన తలనొప్పిగ నున్నది

బొంబాయి ఆంగ్లేయసంఘపు అధ్యక్షుని ప్రకటన
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:- కేంద్ర ప్రభుత్వమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ విధానమును అనుసరించుచు ఉన్నందున బొంబాయి ఆంగ్లేయసంఘమువారు గావించిన తీర్మానమువలన తమ అభిప్రాయము తెలుపవలయునని ఆసంఘపు అధ్యక్షుడగు సర్ రెజినాల్డ్స్ వెస్ట్యూ గారికి ప్రతికాపతినిధి సందర్శించి 'రాజకీయములనిన నాకు తలనొప్పిగ నున్నది' వారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

లాహోరు కుట్ర కేసు

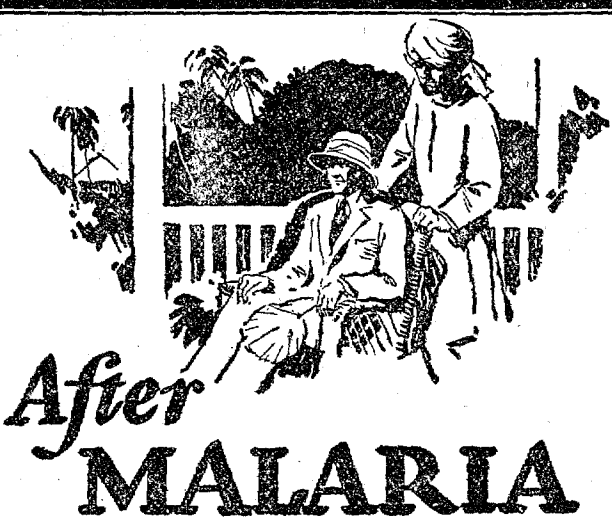
గవర్నరు మెంటు ప్లీడరుయొక్క వాదన
లాహోరు, సెప్టెంబరు 2:- గవర్నరు మెంటు అడ్వోకేటు నోడుగారు లాహోరు కుట్ర కేసులో తమ వాదన ముగించుచు వాదనసారాంశములను క్రిందికిరించుచు నిట్లు చెప్పెను:-
1907, 1908 సం॥ రములయందు హరిదయాసు గారు ప్రారంభించిన కుట్రలయొక్క పర్యవసానమే యీ లాహోరు కుట్ర కేసు. క్రిందికిరిస్తూ యీ కేసునిచారణ త్వరలో ముగియవలసినదని కోరుతున్నాను. యీ కేసును ద్వారా యీ అనేక జిత్తులను పన్నియుండిరి.
వారికి కావలసిన సాకర్మములన్నియు ప్రసాదించబడినవి. కానివారు ఇంకను మేజిస్ట్రేటుగారితోను పోలీసువారితోను నిరంతరము కలహించుచు వాదనమునిరవించుచు ప్రవర్తించిరి. అప్రాసరును బెదరించిరి. అసత్యములైన విషయ కల్పించి వాయిదాలు కోరిరి. సాక్షులను దివములకొలిపి నిరర్థకముగా క్రాసుపరీక్ష చేసిరి. కోర్టులో విప్లవోద్యమ జయజయధ్వనమును చేసి చాల నమర్యాదగా వర్తించిరి.
1928 డిసెంబరు 17 తేదీని పోలీసు నూడరిం డెంటు సంహరింపబడినది. తదాదిగా అనేక విషయములు జరిగెను. ఇన్నియు పరికించినయెడల పూర్వపుటలలో పంబంధము కన్పించుచున్నది. ఈ కుట్ర చారలకు నుకాళి కుట్ర చారలకు ను సుబంధముకలదు. ఈ విప్లవోద్యమ సంఘమువారి నిబంధనలకుల పనుపురంగ కాగితమే కాకాళి కుట్ర కేసులో ప్రధానమైన కాగితము. హిందూ స్టాన్ రిజిస్ట్రేషన్ పటాలము నానాటికి సైనికపటాలమువలె మారుచున్నది. వీరు బాంబులను తయారుచేయుచున్నారు. మనుష్యులను చంపుటకే యీ బాంబు లుద్దేశించబడినవి. వాదన యింకను పూర్తికాలేదు. ముద్దాయిలతరపున ప్లీడ రువ్వరును లేరు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

ఖాన్ పురమున పోలీసులతో సంఘర్షణ

30 మందికి దెబ్బలు తగులుట
అలహాబాద్ సెప్టెంబరు 2:- బులందషాహనకు 15 మైళ్ల దూరమున ఖాన్ పుర మను గ్రామమున పోలీసులకు ప్రజలకును సంఘర్షణ కలిగి పరిస్థితులు తీవ్రమయ్యెనని బులందషాహనండి తిరివార్త తెలుపుచున్నది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కాంగ్రెసు చాకిలను ఆశ్రయములను అక్రమ సంఘములుగా నిషేధించుచు 144 సెక్షన్ ప్రయోగించెను. ఖాన్ పురమునందు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ మొక కాంగ్రెసు చాకిల నెలకొల్పియుండెను. ఇదిగూడ నిషేధపుట త్రవ్వబోయి కే చేరినదే. అచట పోలీసులును, కొందఱు రాజకీయమున కలసి వాలంటీర్లతోను సాహస్య ప్రజలతోను సంఘర్షణ తేల్చిరి. 80 మందికి పైగా దెబ్బలు తగిలెను. కొన్ని యిండ్లలో దోపిడీ కూడా జరిగెనట. ఇంతకును కారణము అగష్టు 25 వ తేదీని ఇరువురు సానిక కాంగ్రెసు వాదుల నరేంద్రచేయుటతో వీర్పడెను. కాంగ్రెసు నేతలును అరెస్టయినవారిని పురమునెడపటికి తెచ్చి వీడ్కోలెడనుని. వైద్యులచేసిన పబ్లిక్ సెక్యూరు డివికియ్యుకొనలేదు. కాంగ్రెసు నలంటీర్లను కొందరు పోలీసులపక్షము లాతీలు పుచ్చుకొని కొట్టిరి. రెండు వంకలకుం డియు రాళ్లు రువ్వబడినవి. కిమీ ప్రసాదుగారు రంగమనకు వచ్చి పోయిరి. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రెస్.)

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాయశః కర్మము 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ॥ 0-4-0. ప్రశ్న ప్రాయశః కారణము తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, వీరు లేనే. P. O.

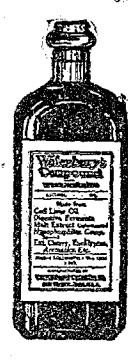

After MALARIA
జ్వరము తగ్గినతరువాతనుకూడ బలహీనత, అలసట, ఆయాసము, వణకు మొదలైనవి యున్నవెంటనే మీ పనివానిని పిలిచి సమీపమున నున్న మందులపాపునకు లేక బజారునకు ఒక సీసా వాటర్ బరీసు కాంపౌండు కొరకు పంపుడు. మీరు ఒక సీసామారు పుచ్చుకొనినవెంటనే దీని యందుండు శరీరనిర్మాణమునకు తోడ్పడుచున్నపులవలన బలహీనత తొలగిపోగలదు. మృగములనూనే లిందు చేర్చబడలేదు. మానవ హస్తములతో తుదివరకు సృశించబడక యంత్రములవైసనే తయారు గాబడినది. సర్వజను లుపయోగించదగియున్నది. గత 25 సంవత్సరములనుండి గొప్పవైద్యు లందరిచేతను వాడదగినదిగ నలహా నొసంగియున్నారు.
ఇండియా, బర్మా, సిలీసు, ఫ్రెయిట్సు దేశములలోని అన్ని మందులపాపులలోను, బజారులంగను దొరకును.

WATERBURY CHEMICAL COMPANY
Pharmaceutical Chemists
113-127 West 18th St., New York, U. S. A.

ప్రత్యేకముగ ఉష్ణప్రదేశములకొకై తయారుచేయబడుటచే సర్వకాలములందును నేమింపదగియున్నది. నెం. 8.

WATERBURY'S COMPOUND

బ్యాంకింగు విచారణసంఘము సాక్ష్యవిచారణ

బొంబాయి వర్తకసంఘము వారిసాక్ష్యము
పూనా, సెప్టెంబరు 2:- బ్యాంకింగు విచారణసంఘము వారు పూనాలో సాక్ష్యవిచారణ చేయుచున్నారు. బొంబాయిలోని యూరోపియన్ వర్తకసంఘమువారు సాక్ష్యము పంపిరి. ఎక్కువేజి బ్యాంకులసంఘమువారు (విదేశీయపౌరకపు బ్యాంకులవారు) ఒకరిని సలహాదాతగానే యాయూరోపియన్ వర్తకసంఘమువారుగూడ తమసలహాదా నిచ్చిరి.
భారతీయ పరిశ్రమలకు కావలసిన ధనము భారతీయులకు సమృద్ధిగా కలదు. ఇటీవల ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారి ఋణములకు 6 శెలల వాయిదాలకే యిచ్చుచుండుటవల్ల కొంతభిన్నమిది కలిగినప్పటికిని భారతీయ పరిశ్రమలకు ధనముసమృద్ధిగానే యున్నది. పరిశ్రమల కొరకును, వ్యాపారములకును, చేతిపనులకును చేయూతగా ప్రత్యేకపు బ్యాంకులను నెలకొల్పిట మూలభిరుతము కాదు.
ఎగుమతి దిగుమతి వ్యాపారము చేయువారికి చేతిలో ధనము సమృద్ధిగా నున్నది. సాహిత్రామికసంబంధమును బ్యాంకులు వీర్పాటు చేయబడినను గవర్నరు మెంటువారు అట్టి బ్యాంకులకొరకై ప్రత్యేక సాకర్మముల నేవియు చేయనక్కరలేదు. మారకపు రేటులు వర్తకపు గిరాకీల వల్లనే నిర్ణయము కాగలవు. ప్రతిబ్యాంకునకును ఇద్దరు అడిటర్లు ఉండవలెను. ఒక అడిటరు బ్యాంకువారిచే నియమింపబడవలెను. ఇంకొక అడిటరు గవర్నరు మెంటువారిచే నియమింపబడవలెను. బ్యాంకులను నిర్బంధించిడి కాసనము లేవియు క్రొత్తగా అమలుపరచ వలసరము లేదు. కంపెనీల ఆస్తులకారము రిజర్వు చేయవలయునను నిబంధన యొక్కటే చాలును. విదేశీయ బ్యాంకులకు లై సెన్సులు ఉండవలయునను నియమము పనికిరాదు. వ్యాపారస్థులపెట్టుబడిప్రవృత్తును బ్యాంకులలో నిలువ యుంచుకొనుటకై ప్రత్యేకపు అడ్డంకులు విధాల

ను బ్యాంకులలో వీర్పాటు చేయవలయునను కాసనము అక్కరలేదు. బ్యాంకు వ్యవహారములనుగూర్చి ఇతరులు నిందాస్తుతమై విమర్శనలు చేయుటచే అట్టి విమర్శనలు చేయువారిపై వ్యాజ్యములు దాఖలుచేయుటను బ్యాంకులకు అవకాశ మొసంగడి కాసన ముండవలయును. నూతనటాక్సు విబంధనలను సంస్కరించవలెను. బాగుగ పనిచేయుచున్న బ్యాంకులకు కాభాసంఘములను ఆయాజిల్లాలలో వీర్పాటు చేయింపవలెను. తద్వారా దేశములోని సాహుకార్లతో మంచి లావాదేవీలు జరుగగలవు.
బ్యాంకు రేటును గవర్నరు మెంటువారు నిర్ణయించరాదు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు నిర్ణయించరాదు బ్యాంకుల కన్నిటికిని కేంద్ర పరిపాలక సంఘ మేర్పడవలెను. ఈ కేంద్రసంఘమువారే బ్యాంకురేట్లు నిర్ణయించవలెను. జాయింటు స్టాకు బ్యాంకులకు గవర్నరు మెంటువారు కలగజేసిన సాకర్మములను యీ సంఘమువారు ఖండించుచున్నారు. (అ. ప్రెస్.)

చందనాదివటి

సెగరోగమునకు లిమోఘాషధము
ఎరుపు, తెలుపు, పచ్చసెగలకు రామ బాణము 20 మాత్రలతో పూర్తిగుణముకలుగును. పిచికారీ చేయవలసినపని లేదు. వధ్యముకూడ లేదు. అనేకస్థి ఫీకెట్లు పొందియున్నది. వల 20 మాత్రలు రు. 8-8-0. అనుపానతైలము రు. 1/0-0 కేటలాగు ఉచితము

త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,
నూపాండ్రవాడ, గామచంద్రపురంపొట్టు, మార్పుగోదావరిజిల్లా.

గజ్జికీతైలము డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలమి, జీల మొదలగునవి వశించును. తప్పక పసికేయిండు. అమ్మతాంజనం డిబ్బో, మదరాసు - బొంబాయి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

వియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 45 కలవి ర	12 3 0	18 4 0
నెల్లూరిది ,, డిటో 42	12 14 0	18 0 0
ధిల్లి ,, డిటో 46	14 0 0	15 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సువ్వలు ,,	17 14 0	18 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 12 0	14 0 0
నెనకలు ,, డిటో	13 4 0	15 0 0
పెసలు ,, డిటో	12 0 0	14 0 0
మినుములు ,, డిటో	15 4 0	18 0 0
ఉలవలు ,, ర 195	7 2 0	7 4 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	105 0 0	113 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	19 0 0
వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	87 0 0	89 0 0
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 94 పిషన్ నూనె 74		
అముదము బా 1-కి	94 0 0	96 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	85 0 0	86 0 0
కురపసుపు ,,	85 0 0	45 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	98 0 0	105 0 0
ధనియలు ,, బా 1-కి	28 0 0	85 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి ర 40 45		
వెల్లుడు బా 1-కి	24 0 0	40 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	24 4 0	24 8 0
చింతపండు బా 1-కి	24 8 0	85 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	29 8 0	80 0 0
చదరం	24 0 0	29 8 0
రభండు	24 0 0	29 8 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	ర	6 2 0
నెం 6 ,, కటారి		8 6 0
నెం 20 1/2 రెట్టలేడి		5 5 0
నెం 40 రాణి		7 6 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు		8 0 0
44 సాండ్		4 5 0
నెం 20 1/2 జమ్మర		5 4 0
నెం 20 1/2 చేతిబిళ్ల		5 7 0
నెం 20 1/2 తిరుచురు		5 6 0
నెం 28		6 8 0
నెం 30) చిన్న పెట్టె) తిరురు		8 7 0
కోలాపూర్ నెం 24		6 2 0
,, నెం 12 1/2		4 6 0
,, నెం 6 1/2		8 8 0
,, నెం 22		5 14 0
రెండుజంకలు నెం 20 1/2		5 5 0

7. లోహములు

నెం 100 కులం 1-కి	ర	47 12 0	50 0 0
బంగారు కులం 1-కి		21 8 0	21 18 8
పవరన 1-కి			18 9 8
ఇత్తడి బా 1-కి		196 0 0	198 0 0
రాగి బా 1-కి		250 0 0	252 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్వీట్లరలాండు అతిజరయిక్ సింహంమార్గు		
,, నీలిరంగు 1 రతి		0 10 0
,, 14 రతులు		1 10 6
,, 28 రతులు		1 10 9
,, 55 రతులు		1 8 0
,, 1 అందరు		1 8 0

రస్కుటాపాస్తుస్కా-బ్ లెట్ అనగా (బర్ని-రెడ్డు)

కాంగ్ 8 డి

డిజ 4

జాంబుక్ Zam-Buk

ప్రపంచమందు చర్మవ్యాధుల నివారించుటలో

అమోఘమైనది

ప్రపంచమందు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలించుటలో జాంబుక్ నకున్న ప్రభావము మరెట్టిదానికి లేదని చెప్పవచ్చును. నిదర్శనము వేరే అక్కరలేదు. నిత్యము జాంబుక్ నుపయోగించెడివారి సంఖ్య 15,000, వైగా నున్నారు.

జాంబుక్ చర్మవ్యాధులను బహు చక్కగా మాన్యును. ఇతరమందు లెవ్వియు దీనికి సాటి రాజాలవు.

జాంబుక్ కడు స్వచ్ఛముగాను శుభ్రముగానుండిన, శ్రేష్ఠ రంధ్రముల ద్వారా చర్మములోని కింకి వ్యాధిమూలమును వెకలించివైచును.

గాయములకుగాని, నరుకులుగాని లేక పుండ్లు, తామర, గడ్డలు మొదలైన చర్మ వ్యాధులకుగాని, యితరమందు లేవియు జనిత్యనిచోట్ల జాంబుక్ అద్భుతముగా సేవ యొనర్చును. బాధను తొలగించును. మంటను పోగొట్టును. వాపును తగ్గించును. శ్రొత్త చర్మమును చేకూర్చును. గజ్జి, గడ్డలు, ఆల్సిస్, తదితర విషగాయములను జాంబుక్ నిక్కముగా నయ మొనర్చగలదు. ధర పెట్టె 1-కి ర. 1. పెద్దది ర. 2-4-0.

మందులంగ శ్లన్నిటియందును దొరుకును.

ఏ శెంట్లు:—

మెసర్స్ దాదా అందు కో,

చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

జంతుకొవ్వు యింధా చేర్చబడదు.

విరాపురం

హర్తాళము - సభ

ఆగస్టు 29:—దాక్షిణ ఆస్సామీ, పండిత మలవ్యా, వికల్ భాయి పటేల్ మున్నగు కాంగ్రెసు నాయకులు ఢిల్లీలో 6 మాసములు శిక్షింపబడి రప్పనార్త తెలిసినవెంటనే నేడు (కుక్రవారం) పూర్తియైన హర్తాళము జరుపబడినది. సాయం కాలము 6 గంటలకు గాంధీమేదానమునం దొకబహిరంగసభ జరుపబడినది. పెక్కుమంది స్త్రీలు పురుషులు విద్యార్థులు హాజరైరి. దాక్షిణ కల్లూరి వెంకటసుబ్బారావుగా రధ్యక్షుత్ ప హించిరి. ఆధ్యక్షులు ప్రారంభోపన్యాస మున ప్రభుత్వ ము వారు భారత కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక వర్గమును నిషేధించుటయు, ఢిల్లీ కమిషనరు ఉత్తర్వులను నాయకులు ఎటులధిక్కరించినదియు, అందుపై పోలీసు సి. ఐ. డి. సినియరు మావరెండెంటు నాయకులను అరెస్టుచేసినదియు, విచారణ జరిగినదియు, నాయకు తెలుల శిక్షింపబడినదియు, శ్రొత్తకాంగ్రెసు కార్య

నిర్వాహకవర్గమెవ రేర్పడినదియు, మున్నగు విషయములు గురించి ఉపన్యసించిరి. ఇందునిమిత్తము మన ఆనమ్మతి ఎటుల కనుపరచబడెనో తెలియజెప్పిరి. కాంగ్రెసునాయకుల సందేశ ములను వినిపించిరి.

ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానము రొండుతేదీలు కాన్పూ రెన్సు, సంధిరాయబాళములు ఖద్దరు ధారణా వశ్యకత, మాతృప్రేమ, స్వగృహపరిపాలన, స్వరాజ్య తత్వములను గురించి మహారాకగంటవరకు మాట్లాడిరి. మిమ్మిట 9-9-1930 మంగళవారంనాడు జరుగబోవు కాదనసభ ఎన్ని కలలో వోటలెవకను పాల్గొనకూడదని హందరించిరి. విద్యార్థులను 1-9-30 సోమవారం నాడు హర్తాళము జరుపవలసిన దని కోరిరి.

క్రియత కవిరాయని విశ్వకుంభక కేర్మగారు (క్రికా కళం) కూడ ప్రస్తుత ఉద్యమమును గరించి చక్కగ మాట్లాడిరి. తరువాత అధ్యక్షులకు వందనములతో గాంధీమహాత్ము కు జైజై ధ్యానములతో సభ 8 గంటలకు ముగించబడినది.

(2కవిలేఖరి)

వ్యవసాయము

తేది

జెజవాడపూర్వమున కొండరు బాటకు కలసి ఒక కొయ్య పుట్టకు చివర భాగమున అట్లును గుండ్రముగా కత్తిరించి మధ్య యందు జెజ్జును పోసి దేవులు చిరంజీవుల యిమ్మిచ్చి తక్కినగా చేరి చాలాసన్నముగా చక్కని దారమును తీయుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

టీ పార్టీ

శ్రీయుత రావుసాహెబు అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారు నెల్లూరు పురపాలక సంఘ అధ్యక్షులుగా యెన్నకొని నందల మన, జనాభా సంఖ్యకు భాజామయ్యా సాహెబుగారు సదన సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులుగా యెన్నకొనినందులకు తే 22-8-1930 ది సాయంకాలం గం 5-30 లకు శ్రీ కృష్ణ సినిమా హాలులో నెల్లూరు జిల్లాకలెక్టరు గారైన యే. సి. వుడ్ హాన్ గారి అధ్యక్షతనకు అయిదువందల ప్రజలు సమావేశమయిరి. వాటిదినము నెల్లూరు పౌరులు సదన యెన్ని కదారులకు అల్పాహారమును గావించినారు. మ. రా. రా. శ్రీ, కూరపాటి వెంకటరత్నంబాయుడు బి. యే. బి. యల్. గారను, మ. హ. రా. శ్రీ శ్రీయుత దుర్గా సుబ్బాస్వామిగారు ను, నూతన అధ్యక్ష, ఉపాధ్యక్షులను అభిరంధించిరి. నూతన అధ్యక్షులు ప్రజలుచేసిన విందునకు జవాబాసంగిరి.

నెల్లూరు రెడ్డిప్రముఖులు నూతన అధ్యక్షులకు బంగారు ఫౌన్ టేన్ పెన్నును బహుమతిగా యొసంగిరి. ఆనంతరము నాట్యాలంకారముతో సభ ముగిసినది.

ఆదవాని

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాల మా న ము

ఆగస్టు 30:—అక్షేప మఖ కాన్తలలో ఒక చిన్నకై నను పడలేదు. మంగారిపైదలు వాడబారజొచ్చినవి. గ్రామ మధ్యనుండు బావులలో టోకోడకము సయితము పీడించి పోయెను. ఇక త్రాగుటకు వలసిన నీటివిషయమా? మహా మర్మరముగ నున్నది. గ్రామమధ్యనుండు మూడు ప్రధానకోడ్ల పైకి బజారుకోడ్డుమార్గమున ట్యాపులకు నీరు దండిగానుండును. వమ్మరదిడ్డికోడ్డు, హావంగాపేట కోడ్డు అను రెండుకోడ్ల నింటనుండు ట్యాపులకు నీరు కన్నీరయినది. బహుశా సరి అయిన నూపర్ విజెక్ లేనికారణమున నీట్లు జరుగుటకు కార యని చెప్పవలసి యున్నది. గ్రామములో కలరా కొంత కపటమిచ్చినది.

భజన సంతర్పణము

అంబాభవాని శక్తివేషములో 25 తేదిన భక్తులకు సా లేవాండ్రకు అన్నద్రదానము జరిగినది. గుమారు 5 వేలయండి కిక్కువలేకుండా భోజనము జరిగెను. మధ్యపానని వేషమును గూర్చి శ్రీయుతులు కల్లుభావి నరసింగరావు, యం. భీమసేన రావు, నారాయణదాసు మున్నగువారు త్రాగుడునుంచి గలుగు గడ్డకడ్డములను విపులముగా నుపవ్యసించి పాముకల వనంబుల బాటునట్టినవ్వరి.

కల్లుపాటలు

ఈ నెల 29 తేదిన ఆలూరుతాలూకాకు సంబంధించిన కొన్ని గ్రామాల అంగళ్ళపాటలు యుండగా కాంగ్రెసువారి పికెటింగువలన ఆలూరులో నిలిచి పోయినందున ఈ గ్రామానికి సేసియుండిరి. ఇక్కడను కాంగ్రెసువారి పికెటింగువలన పాట లు జరగలేదు.

శాసనసభా ఎన్నికలు

ఈజిల్లలో శాసనసభా బహిష్కరణ ప్రచారము తీవ్ర ముగా జరుగుచున్నది. అచ్చటచ్చట కరపత్రములు మెండుగా బంచిజెల్లుబడుచు ప్రబోధము సలుపుచున్నారు.

శ్రీరామ పట్టాభిషేక నాటకము

శ్రీయుత విద్యాన్ పాతాళభేది సుబ్రహ్మణ్యకవి గారిచే రచింపబడినది. ధర రు. 1-0-0

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక" మరాను.

తిరుపతి వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

విదేశవస్త్ర దహనము

తిరుపతి, ఆగస్టు 31:—17-8-30 రోజు సాయంకాలం సుమారు 7 గంటలవఱకు గొప్ప విదేశవస్త్రుల దహనము జరిగినది. 27-8-30 తేది సాయంకాలం బండికి జెజవాడ శివి రహనకుచేరిన సత్యాగ్రహి గాంధీబోధిధరించి ఖద్దరులకు లతో రైలుదిగెను. పుర పీ థుల కుం డా ఈ సత్యాగ్రహి నడచిపోవుచుండగా బాలురు, యువకులు వీరితోనడుచుచుండిరి. సంస్కృత కళాశాలకర్షకురాగానే, కళాశాలవిద్యార్థులు యితరయాత్రీకులు గుంపుచేరిరి. సత్యాగ్రహి శ్రీయుత వెంకటప్పయ్య వారలను ఖద్దరకు ధరించునితోడమా విదేశవస్త్రము లను భగోమక్కురించవలసినదని చెప్పగానే బాలుర సమూహము లో ఒకరు తానధరించియుండిన విదేశవస్త్రమునకు నిష్పాకెట్టిరి. బాలరందరను, ప్రజలను, వారు వారు ధరించియుండిన వస్త్రములలో ఒక్కొక్కదానిని, ఆయంటలోవేసిరి. అనేక వస్త్రములు పడుటచే దహనము గొప్పదై చాలాకాలము మండు చుండినది విద్యార్థులు పౌరులు గాంధీజీయే అని అక్షవక్ష్యుడు కేకలిడుచుండిరి. జెజవాడనుంచి వచ్చిన సత్యాగ్రహి శ్రీవారి దర్శనార్థమై యాత్రీకుడుగావచ్చినవారు ఇచ్చట కొద్దిరోజులుండి తిరుగ వారు జెజవాడకు వెళ్లెదరు.

జ్వరబాధలు

గడచిన రెండుమాసములుగా, నూర్యునియొక్క తీక్షణము అధికముగా నుండుటలనున్న, గాలి అధికముగా వీచు చుండుటలనున తిరుపతికొండమీద కాపురము చేయుచుండు ప్రజలు అనేకులు మలేరియా జ్వరబాధచే బాధపడుచున్నారు. తిరుపతికొండమీ ద యుండు ఆస్పత్రి డాక్టరు నెల వు మీ ద వెల్లి యు న్నారు. అచ్చట కంపాండురు తన శక్తిసమరించి బోషధములను ఇచ్చుచున్నాడు. ఇప్పట్లో సదరు చికిత్సలలో "క్వయిన్" మాత్రలన్ను అయిపోయి వున్నవట, యాత్రీకులన్ను కొండమీదయుండు పౌరులన్ను చాల కష్టపడుచున్నారు. ఇట్టి జ్వరం బాధ ఇదివర కెప్పుడు పౌరులు అనుభవించియుండలేదు. తిరుపతిలో ను నూర్యుని తీక్షణము చాల అధికమయి యున్నది. తిరుపతిలో కూడ ఈజ్వర బాధచే కొందరు శ్రమపడుచున్నారు.

టోలుగేటు మోటారుపన్ను (సుంకము) ఈనగరమునందు గవర్న మెంటు చికిత్సకాల డాక్టరుగారైన కెప్టను నుండలేకయ్యరి గారు చిరతానురికి తన మోటారులో వెల్లి తిరి గి వచ్చునపుడు టోలుగేటు కంట్రాక్టరు యెర్రజండ్రాసు పట్టు కొని కోడ్డున కడ్డముగా ఒక వెదురును అడ్డముగా వుంచి నిలబడి యుం డె న ని యు డా క్టరు తన మోటారును నిలపక వేగముగా పోవుటలో అడ్డముగా యుంచబడి యుండిన వెదురుపగిలి మోటారు అడ్డము పగిలిపోయినట్లున్ను స్వల్పగాయములు తగిలినట్లున్ను అందుపై డాక్టరువారు టోలు గేటు కంట్రాక్టరుపై పోలీసుతో ఫిర్యాదు చేసెను. పోలీసు వారు ఇంకను విచారించుచున్నారు. టోలుగేటు కంట్రాక్టరు, డా॥ గారు తనకు సుంకమును ఇవ్వలేదనియు, తన్ను దుర్గావలతో మాట్లాడి సుంకము నివ్వకనే వెల్లి పోయినట్లున్ను డా॥ గారిపై కంట్రాక్టరు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట ఫిర్యాదు దాఖలుచేసెను. సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు ఈ దావాను గౌరవ జెంచి మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు విచారణిచ్చి త్రం పంపియున్నారు.

మునిసికల్ సభ

30-8-30 తేది సాయంకాలం తిరుపతిపురపాలక సాధారణసభ సమావేశమైనది. చిత్తూరుజిల్లా విద్యాకాశసభకు ఇద్దరి సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు గాను సభ సమావేశము కాబడినది. ఇద్దరి నెన్నుకొనవలసియుండగా ఈ రెండుస్థానములకు శ్రీ యుతులు టి. శేషచలయ్యగారు బియ్యే. బియ్యే చేరుమేన్ గారను, టి. యన్. వెంకటరంగం శెట్టిగారు కిరిగి రంగయ్య శెట్టిగారు, చేబియ్యం అదిశేషయ్యగారు పోటీచేసిరి. చేక్కన్ గారయిన టి. శేషచలయ్యగారు ఒక అభ్యర్థియగుటచే వీర తమ అభ్యర్థనాసమును తత్సమయమున వదలిరి. పిమ్మట సభ్యులు శ్రీయుత తిరుమలశెట్టి, ముప్పన్న శెట్టిగారిని ఈ అసనర సభకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనిరి. ఓట్లు లెక్కపెట్టగా శ్రీయుతులు టి. శేషచలయ్యగారికి 7 మ్ను వెంకటరంగం శెట్టిగారికి 7 ఓట్లున్ను కిరిగి రంగయ్య శెట్టిగారికి 6 ఓట్లున్ను చేబియ్యం వెంకట రామయ్యగారికి 6 ఓట్లున్ను వచ్చుటచే తర్కాల అభ్యుక్తులైన శ్రీయుత ముప్పన్న శెట్టిగారు, శ్రీయుతులు టి. శేషచలయ్యగారు టి. యన్. వెంకటరంగం శెట్టిగారకు అధిక వోట్లు వచ్చినవనియు వీరిరువద్దను చిత్తూరు మండల విద్యాసంఘమునకు తిరుపతి పురపాలక సభవారిచే సభ్యులుగా ఎన్ను కొనబడినట్లు ప్రకటించిరి.

విద్యార్థి డిస్కంస్ చేయుట

శ్రీ వెంకటేశ్వర సంస్కృత కళాశాల విద్యార్థులు, శ్రీ సుప్రీ పాలు గారికి నిగడచిన రెండు నెలలుగా సమరసభావము లేకయున్నది. ఒక విద్యార్థిని నిన్నటిదినం డిస్కం చేసినారు. ముగ్గురి 15 రోజులకు సస్పెండు చేసినారు. ఈ ముగ్గురి విద్యార్థులకు భోజనమున్ను ఇవ్వబడవు. పాఠముల న్ను చదువుటకు వీలులేకపోయినది. విద్యార్థులకు ప్రతివార మున్ను తల అంటుకొనుటకు నూనె, శీతాయ ఇచ్చుచుండుట నిలిపివేయబడినవి. కడచిన రెండు నెలలుగా విద్యార్థులకు మంగలి, చాకలి వగైరా ఖర్చులుకు నెల 1 కి ఒక్క రూపాయ యివ్వబడుచుండిన దానినిన్నీ అధికారులనిలిపివైచిరి.

వర్షము

నిన్నటి ఉదయం తుంపరలుగా పడినవి. నూర్యుని తీక్షణము అధికముగానే యుంటున్నది. తిరుపతిలో త్రాగుటకు మంచినీళ్లు గొట్టులులలో కావలసినంత వచ్చుటలేదు. తిరుపతి పౌరులు మంచినీళ్ల గంటలో నుంచి తెచ్చుకొనుచు న్నారు. వచ్చుయాత్రీకులకు స్నానపానాదులకు కావలసిన నీళ్లు దొరకక యుండుటచే కొంత శ్రమపడుచున్నారు.

ధన్వంతరి-శారదపత్రికలు

సంపాదకులు ఆయుర్వేద కే. శేషశాస్త్రిగారు శృంగేరి

6 వ సంపుటము 14 మొదలు 20 వరకును సంచికలు గల ధన్వంతరి రెండుసంపుటములును శారద 5 వ సంపుటము 8 మొదలు 12 వరకును సంచికలు గల రెండుసంపుటములును చేరి ధన్వంతరి, ధన్వంతరి కన్నడభాషలోను శారదసంస్కృత భాషలోను వెలువడుచున్నవి.

1899, ఫిబ్రవరి, నీమవెండిసామానులకు వీకంసి చబిల్ దాన్ అండు సన్యు

నీమకమలములు, నగలవర్తకులు 2 112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆత్మకథ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ద్వితీయ ముద్రణము

క్రాస్ సైజు, పుటలు ౪౫౦

మేలయిన కాగితము; ముచ్చటలు గూర్పు అచ్చు.

అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు

వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.

శతావధాని వేలూరి శివరావు

శాస్త్రిగారు తెనిగించినది

వెల 12 అణాలు మాత్రమే.

టోకుగా కొనువారలకు కమిషన్ యివ్వబడును.

పోస్టుకర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

మోహనీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-8 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము శేయు విద్యార్థులు, స్త్రీలకు ఉద్యోగములు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును, నుండరుల మోహాలావ్యాములకు ప్రాపగురులను మనోహరముగా పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రమణీయముగు నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాష్ట్ర దుష్టకృతినైన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి రియాదుచేయించి వేలకొలిది సేసాల విక్రయించి మెప్పు ఉదసి యున్నాడు. కేరేలు, ఓకసారి జరిగిలిచ్చిన నిజము తెలియకలదు. అమ్మతాంజనం దివో, భాంజాయి - ముదరాను

కంపులు, పచ్చలు, మంచములములు వగైరాలకు
శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,
 మాన్యుఫ్యాక్చరీంగు జ్యాయెలర్సు అండ్
 డ్రెమండ మర్చంట్సు, బెజవాడ.

ఏ లూ రు
 (న్యకీయవిలేఖరి)

శ్రీలు ఖద్దరు ప్రచారమును జేయుట
 ఏలూరు, సెప్టెంబరు 1:— శ్రీమతులు ముల్సార
 చక్రవర్తి, శ్రీమతి గారికి లక్ష్మీవరసము, ఇతి పత్రిక సంకలాపే
 ద్లోంరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మ, తాడిపత్రి పావువమ్మగార్లు ఇట్టి
 వల కొలదిదినములనుండి ఏలూరుపురమున ఖద్దరు ప్రచారమును
 గావించుచున్నారు. వీరి ఖద్దరువస్త్రములను గైకొని ఇంటి
 టికి బోయి అచ్చటివారికి ఖద్దరు వస్త్రములనే కట్టుచుండవ
 లెననియు, విదేశీవస్త్రములను బహిష్కరించవలెననియు బోధిం
 చుచు ఖద్దరువస్త్రములను వ్యాపారులు, కొలదిదినములలో ఈ
 పురమున చుట్టూ పాతకాలను మాడ స్థాపించుటకు వీరు ప్రయ
 త్నించుచున్నారు. రాట్నములను వనూజచేయుచున్నారు.
 ఈవిషయమున ప్రయత్నములు పూర్తియగుటతోడనే శ్రీమతి
 విారాబాయిగారిని యీపురమునకు ఆహ్వానించి ఆమెచేత చు
 ట్టూ పాతకాల యొక్క ప్రారంభోత్సవమును గావించుటకు
 వైసి కేంద్రానబడిన వారినలు బుద్ధిశీలినట్లు తెలియుచున్నది.
 వీరి ప్రయత్నములు సఫలమగురిని ఏలూరుపురజనులు సకల
 విధముల సోద్యమము గాక.

హిందూ యువజనసంఘము

ఏలూరు హిందూ యువజన సంఘ వార్షికోత్సవము ఈ
 నెల 7 తేదీ ఆదివారమునాడు శ్రీయంత న్యాయతి నుత్పారా
 పురంతులుగారి యధ్యక్షతన జరుగును. ది. బ. మొదల రామ
 చంద్రాపురంతులుగారి చిత్రపటము బహిరంగపరచబడును.
 కార్యక్రమము యొక్క వివరములు ముందు ప్రకటించబడును.
 14-9-80 తేదీని హిందూ యువజనసంఘ జనరల్ బాడీ మీ
 టింగు జరుగును. ఆ సభలో కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నికలు జరు
 గును.

దొంగనోట్లకేసు

తోటకూర నరసింహరాజు, నడిమెల్లంక బాసవయ్య,
 ద్రాజు నరసింహరాజుగార్లు మరీ ఆగవున దొంగనోట్లను
 విజిల్లించి యెరింగియుండియు అట్టి నోట్లతో వ్యవహరించు
 ండి రని ఇండియన్ పీసలకోడ్ 120 (బి) 489 (బి) క్లౌజ్
 క్రింద ఏలూరు సెషన్సుకోర్టులో విచారించబడినట్లు ఇవి
 రకుపత్రకలలో ప్రకటించబడెను. ఈకేసులో ముద్దాయిలు
 ందరిని ఆనగా 9 నురినకూడ నిర్దోషులని ఏలూరు సెషన్సు
 డ్జిగారు గత శనివారమునాడు తీర్పు చెప్పుచు ముద్దాయిలను
 డవిచెట్టిరి.

ఏలూరుతాలూకా ప్రజాహితమండలి

కానోల్లంకునిస్వయమును వృత్తికేసు గావించుటకు
 ర్పడిన మైమండలియొక్క కమిటీసభ నిన్న ఉదయము ఏలూరు
 ందు శ్రీయంత గంగరాజు జమీందారుగారి యధ్యక్షత క్రింద
 మావేళమయ్యెను. ఈజిల్లా టెంపరెస్సు కమిటీ కార్యనిర్వా
 ర్యతనేని నారాయణరావుగారు మండలిసభకు జాయింటు
 ర్కటరీగ ఎన్నుకొనబడిరి. సభలో గతమున చేసిన కృషిగూర్చి
 హించింపబడెను. గారపాటి ఆంజనేయులు చాదగారిచే
 యారు చేయబడిన చిక్కురిపోగ్డ ఆమోదింపబడెను.

పల్లి గో. జిల్లాబోర్డుసభ

వైసభ ఆగస్టు 80 తేదీని ధర్మాజిరాడమందు శ్రీయంత
 పెద్దిరాజు ది. ఎ. బి. ఎల్. గానీ యధ్యక్షతక్రింద సమా
 కమయ్యెను. వైబోర్డు సభ్యులు ఎం. తిమ్మయ్య, కె. లక్ష్మయ్య,
 ంన్ని ఆబ్దులునాహాజ్ సాహెబ్, వి. కొండయ్యగార్లు తాము
 -6-80 తేదీని 81-7 80 తేదీని జరిగిన రెండు బోర్డుసభలకును
 హజరు కావేనందున వారి సభ్యత్వమును పునరుద్ధరించవలె నని
 ప్లట్టుకొనిన చరఖాస్తును చదువబడెను. బోర్డువారు వైసి
 ప్లెగ్గొనబడిన సభ్యుల స్థానములందు వారి నే మరల పునరుద్ధ
 ంచిరి.

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు వైసి డెంటుగారు అంగయ్యగ్రంథాలయ
 ినకు ప్రాత కృష్ణాజిల్లాబోర్డుతీర్మానమునుసరించి పల్లి గో.వా
 రి జిల్లాబోర్డువారు రూ 1500 లను భవననిర్మాణమున కొనంగ
 కనెని ప్రాసిన యుత్తరముచదువబడెనుగాని పల్లి గో. జిల్లాబో
 ళ్లవారు అటుల విరాళ మొసంగటకు నిరాకరించిరి. ఉండిబోర్డు
 హెమ్మూలు, మరమ్మత్తుకొరకు రూ 170 కాంక్షను గావించ
 ండెను. డెంబలూరు రైల్వే ఫీడరుకోర్డుమెంటింగు చేయుటకు
 రూ 1500 లు కాంక్షను గావించబడెను.

దగ్గులు
శీతలములు
పడి సెము.
గొంతునొప్పలకు

అవి తక్షణమే
నివారించగలవు.

దగ్గు! దగ్గు! దగ్గు! దినదినముగా
 కృశించిపోవుచున్నది. యిట్టి సువ
 ద్రవమైనవాటినిలక బాధ పొందనేల? దగ్గుకు ముఖ్యముగ, సంతో
 మముగను కొద్దిమొగ్గ తొంగివచ్చును. ప్రతిదినము కొద్దిగ ఎలావ్వు
 పాస్టిల్సును నేపించిన శీఘ్రముఖ్యుని కన్నుద్గిద్దు పూర్తిగ నివారణకాగలదు.
 ఎలావ్వు పాస్టిల్సు దగ్గులు, శీతలములు, పడిసెము, గొంతునొప్పి మొదలైన
 వాటిని బోగొట్టుటకా ప్రపంచఖ్యాతి గడించుచున్నది.

EVANS SONS LESCHER & WEBB,
 LIVERPOOL, LONDON.
EVANS'
ANTISEPTIC THROAT
PASTILLES

618

దంగేరు

రామచంద్రపురం తాలూకా దంగేరు గ్రామములో
 తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెస్ సభ్యురాలిపాతె సత్యనారా
 యణగారి గృహమున ది 25-8-80 తేదీ సాయంత్రము 4 గంట
 లకు జరుపబడునని ప్రకటించబడెను. సర్దుతేది
 ఉదయము 10 గంటలకే ఒక పోలీసు పాడీ కానిస్టేబులు
 ఇద్దరు పోలీసు కానిస్టేబులు వచ్చిరి. ఈవాడు జరుపబడు
 స్వరాజ్య సభలో పాల్గొనిన ప్రజలు కఠినముగ శిక్షింపబడుదు
 రని దండోరామాలమున గ్రామముంతయు తెలియపరిచిరి.
 మధ్యాహ్నము 1 గంట లగాయాతు చుట్టుప్రక్కల గ్రామ
 ప్రజలు విరివిగ రా మొదలిడిరి. 4 గంట లకుసరికి కాకినాడ
 నుండి శ్రీయుతులు డా||చెలికాని వెంకటరామరావు, నందూరి
 వెంకటకృష్ణమాచార్యులు, రాపాక తిరుపతిరాయడుగార్లున్న,
 శ్రీమతి బులుసు భద్రమ్మ (సాంబమూర్తి సతి) పాలు
 పూడి వెంకటరమణయ్య (సత్యనారాయణమూర్తిసతి) పెద్దాడ
 కామేశ్వరయ్య, ఎలమంచిలి సత్యవతి సేవి, మహాత్ముని యాం
 గ్రదేశ ప్రచారముచు శరీరమందలి యాధరణము లన్నియు
 నిచ్చిన సతీమణి) ముంచికంటి భద్రమ్మగార్లున్న మరీ కొందరు
 విచ్చేరిరి. వెంటనే నగరసంకీర్తనము చేసి గ్రామమువస్థ వోక
 చతుష్పథమున శ్రీ చెలికాని వెంకట
 రామరావుగారి యధ్యక్షతను మారు
 వెయ్యిమంది జనులు సమావేశమై బహిరంగసభను గావించిరి.
 సభలో ముంచికంటి భద్రమ్మగారు విరివిగ ఖద్దరునుత్ప
 త్రిచేయుదనియు ఖద్దరందరు ధరించుటచేతనే స్వరాజ్యము
 సంపాదించగలమనియు, మద్యపానము నిరూపించుదనియు, కా
 సనసభాభ్యర్థకులను వోటియ్యవద్దనియు చెప్పిరి. తర్వాత రాపాక
 తిరుపతిరాయడుగారు మాట్లాడిరి. ఆకల్ల మూర్త్యగ్యామ్రమూర్తి
 (సాంబమూర్తిగారి మరదలు మహారు) ఉప్పుపాట ప్రాప్తి
 ముగ బాడి సభికుల నానందాద్ధి నోలలాడించెను. పెద్దాడ
 కామేశ్వరయ్యగారు ఖద్దరు మద్యపానముపేషమును గురించి మా
 ట్లాడుచు, శ్రీయు యాయుధ్యులములో యొక్కసగా తోడ్పడ
 వలయుననియు, పురుషులు శ్రీలవ క్రమశః స్వాతంత్ర్యవిచ్చి
 ఘోషించురాచారము పోగొట్టి వారికి విజ్ఞానము కలుగజేసు
 నలెననియు లేనిచో యెంతకాలమైనను దేశము ఆధోగతి నొం
 దుకేగానివై కిరాజులదనియు మొదలగు సంగతుల
 తో గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. చిట్టూరి వెంకటదుర్గా ప్ర
 కాశరావుగారు మహాత్ముని యువదేశములలో ముఖ్యతమును
 యీ యుగ్యమునకును మూలాధారము నగు దౌర్జన్యరాహిత్య
 నిర్ధారతము పూర్తిగా నాచరించుచు స్వరాజ్యసంపాదన
 కందరు దోడ్పడవలెనని చెప్పిరి.

చిట్టూరి అప్పారావుగారు తాము శ్రీ చోడే రామ
 లింగస్వామిగారి యాజమాన్యమున భీమవరములో ది 14-8-80
 144 సెక్షను నల్లంబూరిచిన సందర్భమున పోలీసువారు గొట్టిన
 డెబ్బలు చూపించిరి. నందూరి వెంకటకృష్ణమాచార్యులుగారు
 ఖద్దరు, మద్యపానమును గురించి మాట్లాడిరి. శివీరమున పోలీసు
 వారు బ్రకటించి బ్రయోగించిన లాఠీ డెబ్బలను గురించి చెప్పిరి.
 విదేశీవస్త్ర బహిష్కారమును పూర్తిచేసి స్వరాజ్యము సంపా
 దించుదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న రాజీరా
 యవారములు మరునాన్న యాళీ తమకు యెంతమాత్రములేదని
 యు యెప్పటినిలేనే మన యుగ్యమును నడపుచుండవలెనని
 యు విదేశీవస్త్రములనేగాక వస్తువులనుగూడ బహిష్కరించ
 వలెననియు చెప్పిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో వోట్లు
 నిచ్చి దేశ నాశమునకు దోడ్పడవద్దనియు
 మొదలగు సంగతులతో గంభీరోపన్యాసముచిప్పిరి. రావి
 పాటి సత్యనారాయణగారి వందనములతో సభ రాత్రి 8-80
 గంటలకు జరుపదముగ ముగిసెను. చీకటిపడినను ప్రజలు
 వెడలిపోక సావధానముగనుండి నెడలిరి. రాత్రి రావిపాటి సత్య
 నారాయణగారిగృహమున రహస్యముగ తూర్పుగోదావరిజిల్లా
 కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమైనది.

చక్రవర్తుల వెంకట్రావు.

కాల్పరి

బాలికాపాఠశాల వార్షికోత్సవము
 ది 80-8-80 తేదీని బాలికాపాఠశాల ద్వితీయవార్షికో
 త్సవము. చా. శ్రీ మల్లేశ్వరాచార్య సర్వయ్యచౌదరిగారి
 యాజమాన్యమున జరుపదముగ జరిగినది. సభకు గ్రామస్థులే
 గాక, పరీసర గ్రామవాసులును, ఆగ్రామమునకు వచ్చియున్న
 పండితు లనేకలు వచ్చియుండిరి. బాలికలచే, సావిత్రి నాటక
 ము ప్రదర్శింపబడెను. అనంతరము బహుమతు లొసంగబడె
 ను. బాలికలు ప్రదర్శించిన నాటకమునకు పాఠులును, పండి
 తులును, చాలసంతసమును తెలిపిరి. బాలికలనటనా గానకాళ
 ల్యమునకు మెచ్చుకొని, శ్రీమంత్ ఆచార్య సత్యనారాయణ
 మూర్తిగారు, నాజుగు గోడలాంపులను, శ్రీయంత బాకల్ల
 వెంకన్న చౌదరిగారు, గ్రామపంచాయతీబోర్డు వైసి డెంటుగారు
 నాలుగుపెద్ద రవివర్మపటములను, గ్రామమునముగారు,
 20-0 విలువగల వస్తువులను, యచ్చెరునునీ కాగ్దానము చేసిరి.
 అనంతరము వందనముతో సభ ముగింపబడెను.

తల్లాప్రగడ వెంకటేశ్వరరావు.

రాజ మహేంద్రవరము

మీరాబాయిగారు

మీరాబాయిగారు ఆంధ్రదేశములో 1 ఒక్కడినము కంటే ఉండుటకు వీలులేకపోవుటచే యిదివరలో చేసినవిన్నపములు రద్దుచేయబడినవి. 7వ తేదీ ప్రార్థన ఏలూరులోదిగి అచ్చులు 12-80 గలవి బయలుదేరి రాజమండ్రి 8 గలవి వచ్చి ఆ రాత్రి యే కాకినాడ వెళ్లెదరు. మీరాబాయిగారు 9 వ తేదీ కలకత్తా చేరవలసియుండుటచే ఆమె యింకంటే మిగింపుల ముంపుట వస్తుటకు వీలులేకపోవుమన్నది. రాజమండ్రిఖద్దరుప్రదర్శనము కారణంతరములచే ఆపబడినది. తిరిగి లెవైన నూరుతీయు ప్రదర్శనను మాత్రమే జరుగును.

మద్దూరి శ్రీరామశాస్త్రి.

గూడూరు

ఆరోగ్యవాసరోత్సవము

ఈ సంవత్సరము గూడూరునందు జాతీయఆరోగ్యవాసరము హెల్సు ఇన్స్టిట్యూట్ గారగు శ్రీయుతులు టి. ఆర్. నల్లపెరుమాళ్లుశ్రీ గారి చే నతి వైభవముగను జయప్రముగము జరుపబడినది. ప్రారంభోత్సవమును శ్రీయుతులు పెల్లెటి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు (గూడూరుతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు) జరిపిరి. ఆ సందర్భమున ఇన్స్టిట్యూట్ గారు మ్యూజికలాంటరుసాయమున, బాలబాలికలకు ఆరోగ్యవిషయములను బెక్టోరిసి బోధించిరి. శిశువు ప్రదర్శనమున ఆరోగ్యవస్తువులను శిశువులకు చొక్కాయాలను పంచిపెట్టిరి. అందు మొదటి ముగ్గురుబిడ్డలకు పట్టుచొక్కాయాలను మొట్టమొదటి బిడ్డత్తలికి చరనుగూడ నిచ్చిరి. అది ఆంధ్రనివాసులకు బోయి, వారికి మ్యూజికలాంటరు మూలమునను, ఉపన్యాసములవలనను పరిశుభ్ర జీవనమును బోధించిరి. మధునటిదినము బాలికాపాఠశాలయందు హోదూలు ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులగు శ్రీరామ్ కాంధూరు కృష్ణచాచార్యులుగారు "ఆర్ష మతమునకును ఆరోగ్య మనకును" గల సంబంధమునుగురించి విపులముగను హృదయ రంజకముగను మాట్లాడిరి. బాలబాలికా పాఠశాలలందు ఆరోగ్య నాటక ఫేరవములను వ్యాయామక్రీడలున్ను జరిగెను. పరిజామోత్సవ కాలమున గూడూరు సబ్ కలెక్టరుగారగు గౌ. ఉన్నిరెడ్డి వి.సి.ఎస్. గారధ్యక్షతవహించి నాటక ప్రదర్శనము పండును, వ్యాయామక్రీడలందును గెలుపొందిన బాలబాలికలకు బహుమతుల నొసంగిరి.

వరిగొండ సత్యనారాయణమూర్తి

ప్రకటన

విశాఖపట్నం జిల్లాలోని విజయనగర పంపానమువారికి చెందిన సింహాచల శ్రేత్రమందు మొక్కలు చెల్లించు స్థలమందు చేరియున్న 14, 410 హెక్టరుల తూకముగల పుట్టు కొప్పల వెండ్రుకలు సింహాచలమందు 9-10-1980 తేదీ యెలం వేయబడును. ఈ శ్రేత్రము సింహాచలము రైలుస్టేషన్ నుండి మైజూరుములోను, రోడ్డుమార్గము ద్వారా వెడలినది. యన్, రైల్వే వారి వాల్తేరు స్టేషన్ నుండి 7 మైళ్ల దూరమున కలదు. స్వయముగ యెలమునకు హాజరు కావలసివారు తమ టెండర్లను స్వీకృతమైన కవర్ల ద్వారా దినవతెలుపబడిన దేవాలయ అమీనా గారి ఆదేశము 9-10-1980 తేదీలోగా పంపుకొనవలెను. దేవస్థానం, అమీనా సింహాచలం దేవస్థానం, సింహాచలం పోస్టు, పోల్తేరు రైలుస్టేషన్, విశాఖపట్నం జిల్లా అనివ్రాయవలెను. ఇతర వివరములకు దేవస్థానము అమీనా, సింహాచలము అని వ్రాసిన బడకుగలరు.

జర్నలెక్టిక్ లెటు

నూతనముగ జర్నలిస్టులచే కవిపెట్టుబడినది. నవనవత్తుణ జీవితకథను అందమగు గృహము లందు ఆనందవిందులచిన వారొకటి కొనిన బాగుండ గలదు. బల్లపై నుంచు టకు గాని లేక గోడకు తగిలించ వీలగును. రాత్రి పనులుములందు ప్రక్కలొనన్న దీపమును పడుకొనియే దానికట్టియందు దారముద్వారా వెలిగి పడును. మీ గదిలోనికి కేవలము ఆకాశమందుండు నూర్పు కి దిగినచే నా యనసంతటి ప్రకాశమును కలిగియుండగలదు. అమలు ధర రు 6/- ప్రాకొను తగ్గించుటకుగాను తగ్గింపు రు 8-8-0 మాత్రమే.

ఎ. ఎం. సి. కంపెనీ
28 బ్లిట్, మద్రాసు.

మరల ఎరవాడచెరసాలలో సంభాషణలు

వెనుకటికంటే ఆశాజనకములుగా నుండుట

సప్తా, జయకరు, రంగస్వామయ్యంగార్లు, మహాత్మాగాంధీ, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, వల్లభాయి జయరాంధాసు గార్లు మున్నగు కాంగ్రెసునాయకులతో సంభాషించుట

నేడు ఉదయమున జరిగిన సంభాషణలు

సప్తా, జయకరు, అయ్యంగార్లు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని తీసికొని మహాత్ముని కడకు వెళ్లుట

పూనా, సెప్టెంబరు 8:—నర్ లేజబహదరు సప్తా, ఎం. ఆర్. జయకరు, ఏ. రంగస్వామయ్యంగార్లు నేడు పువయ మన 11 1/2 గంటలకు యెరవాడ చెరసాలకడకు మోటారుకారులలో వచ్చిరిగాని వెంటనే లోపలికి వెళ్లలేదు. అంతలో జములు నూపరిం టెం డెంటు మేజరు మార్షిసుగారు మొపలికి వచ్చిరి. వారు కలుగుదును కారులో శ్రీల చెరసాలకడకువెళ్లి కా రు ది గి లో ని కి వెళ్లి అచట ఒక ఆర గంట నేపు శ్రీమతి సరోజినీదేవి గారి తో సభాపించిరి. పిమ్మట వీరు నలుగురును సరోజినీదేవిగారును మోచలకువచ్చి కారులో మరల యెరవాడ చెరసాలకడకువెళ్లి లోనికిపోయిరి. నేడు సాయంకాలము 4 గంటలవరకును సంభాషణలు జరిగినవి. రేపు ఉదయమున 11 1/2 గంటలకు మరల సంభాషణలు ప్రారంభమగును. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు గూడ నేడుదయము 11 1/2 మొదలు సాయంకాలము 4 గంటల వరకును సంభాషణలలో పాల్గొనుచునే యుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

బ్రిటను దొరతనమువారి యొద్ద నుండి కొత్త షరతులు వచ్చుట

రాజప్రతినిధి చాలముఖ్యమైన తంతివార్తను పంపుట పూనా, సెప్టెంబరు 8:— సప్తా జయకరుగార్లు ప్రయత్నములు ఫలమైనను కాకపోయినను దేశమునకును దొంతనమునకును గూడ గౌరవప్రదమునట్టి రీతిని సమాధాన మును కుదుర్చుటకు సప్తా జయకర్లు తమ సర్వశక్తులను వినియోగించు చున్నారని అందరును గూడ వొప్పుకొనకతప్పదు. నిన్న రాత్రి సిమ్లానుండి వచ్చిన తంతివార్తలన వీరు మరల ప్రయత్నించుటకు మరియొక కొత్త ఆధారముగూడ వీరి కిప్పుడు లభించినది.

నిన్న రాత్రి సప్తా జయకరుగార్లు రైలు దిగగానే వీరి కందజేయబడిన తంతివార్తలనల వెంటనే వీరు పూనాలో నున్న బొంబాయి గవర్నరుతో సంభాషించిరి. అప్పుడు గవర్నరుగారు రాజప్రతినిధి తనకు తెలియజేసిన కొత్తషరతులను సప్తా జయకరుగార్లు తేలియజేసెను. అప్పటివరకును గాంధీ మహాత్మునితో తమసంభాషణలు విఫలమగుననియే వీరు సంతయించుచుండిరి గాని, గవర్నరుగారితో మాటలాడినపిమ్మట పరిస్థితులలో అనుకూలమును మార్పు మిక్కిలి అద్భుతముగా కలిగినది. బ్రిటను మంత్రివర్తమువారధికార మిచ్చుటవలననే రాజప్రతినిధి మరల సీకొత్తషరతులను తెలిపియుండును.

నేడు మొదట సప్తా జయకరు రంగస్వామయ్యంగార్లు మహాత్మాగాంధీ సరోజినీదేవి గార్లతో మాత్రమే మాటలాడిరి. పిమ్మట యెరవాడ చెరసాలలోనున్న తక్కిన నాయకులనందరినిగూడ రావించిరి. అప్పుడందరును కలసి మరల మాటలాడిరి. రాయబారులు త్వరలోనే కుదరగలవని చెప్పుటకు వెనుకటికంటే నిపుడే మంచి ఆధారము కలదని ఆంతరంగికుల స్థానిక ప్రముఖులవలన చెలియుచున్నది.

మరల మోతీలాలుగారితో సంభాషించుట

మహాత్మాగాంధీగార్లు పుట్టుదును గూడ చాల యుచిత జ్ఞతతోనే పనిచేయుచుండురు గాన నేడు సప్తాజయకరు గార్లు తెలిసిన షరతులు మహాత్మునకు చాలవరకు బాగుగా నచ్చినట్లు కనబడుచున్నది. రేపు గూడ మరల మహాత్మునితో సంభాషించినపిమ్మట సప్తాజయకరుగార్లు మరల నయికి వెళ్లి మరియొకసారి మోతీలాలుగారితో సంభాషింపవలసిన అవస్థకతరడ కలుగవచ్చును.

ఎరవాడలో కాంగ్రెసునాయకులందరును సమావేశమగుట

మోతీలాలుగారును గాంధీమహాత్ముడును యేకాభిప్రాయమైన పిమ్మట వారు తమ అభిప్రాయములను కాంగ్రెసు నాయకులకందరికినీ తెలుపుటకు కాంగ్రెసు నాయకులనందరిని

ఎరవాడ చెరసాలకు తీసుకొనివచ్చెదరు. అంతయును సరిగా జరుగునెడల యీ నాయకులసభ సెప్టెంబరునెల మూడవవారమున ఎరవాడచెరసాలలో జరుగవచ్చుననియును అప్పుడు జయకరుగార్లొక్కరుమాత్రమే సభలో నుండుననియును తెలియుచున్నది.

కాండులేలి సభలో పాల్గొనుటకు జయకరుగారు సమ్మతించిరనుచు రేపలము నిరాధారము. సంభాషణలు ఫలముగట్టి నూచవలు స్పష్టముగా కనబడుచున్నవి. (ప్రె. ప్రె.) విలేఖరులతో సంభాషించుటకు

శ్రీమతి సరోజినీగారు నిరాకరించుట

పూనా, సెప్టెంబరు 8:—నేడు సాయంకాలము చెరసాలగడియారము నాలుగుగంటలు కొట్టగానే సప్తా, రంగస్వామయ్యంగారు, జయకరు మేజరు మార్షిసు సరోజినీదేవిగార్లు వెలుపలికి వచ్చిరి. సప్తా జయకరుగార్లు గంభీరముగానుండిరిగాని సరోజినీగారు మాత్రము మామూలు ప్రకారము ఉల్లాసముగానేయుండిరి. మానిలేఖరి ఆమెచెంతకు వెళ్ళగా "నేను కై డీ నీ గా న మీ తో మాటలాడ నొల్లను" అని ఆమె కృత్రిమ గంభీరతతో తనముగమును మరియొక ప్రక్కకు తిప్పికొనెను. రేపు 11 1/2 గంటలకు మరల సంభాషణలు జరుగును, అని మాత్రమే జయకరుగారు ముక్తమగా తెలిపిరి. పిమ్మట వారందరును కారులో శ్రీల చెరసాలకడకు వెళ్లి అచట సరోజినీగారిని దిగవీచిరి. పిమ్మట కారు పూనావంకకుపోయెను.

మరల సప్తా జయకరుగార్లు సిమ్లాకు వెళ్లవలసి వచ్చుట

ఎరవాడ సంభాషణలు యంతలో ముగియునట్లు కనబడుదు. సంభాషణలలో పాల్గొనుచున్న వారూహించినదానికంటేను హెచ్చుకాలమే జరుగుచున్నట్లున్నది. ఇప్పుడు సంభాషణలు రెపటితో ముగియునట్లుగుపడుదు. ఎల్లుండిగూడ జరుగవచ్చును. నయినీ చెరసాలలో జరిగిన సంభాషణలను గూర్చి యిదివరకు దేశములో కలిగిన అభిప్రాయ మిపుడీ కొత్తసందర్భమువలన విస్తారముగా మారకతప్పదు. నేడు జరిగిన సంభాషణలు సర్వసామాన్యమైనవిగానే యున్నవి. ఫలితములు లేలుటకు ముందు యింకను చాల విషయములను గూర్చి చర్చ జరగవలసియే యున్నది. ప్రస్తుతస్థితిని బట్టి చూడగా సప్తాజయకరుగారిద్దరునుగాని వారిలో నెవరోయొకరుగాని మరల సిమ్లాకు వెళ్లవలసి యుండునట్లు గూడ కనబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

స్టేట్ కాన్సిల్ సభ యెన్ని కలు

బొంబాయి రాజధాని ప్రతినిధులు (మహమ్మదీయేతరవర్గము)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8:— స్టేట్ కాన్సిల్ సభకు బొంబాయిరాజధాని మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గము నుండి యెన్నికలు జరిగినవి. సర్దార్ జగన్నాథమహారాజ్ పండిట్ (1068) మర్హూస్త్తీ మాన్జీమెహతా (984) సర్ ఫిరోజ్ సెత్నా (696) గార్లు ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు శాసనసభ

పిధులు తుడుచువాడు ప్రతినిధిగా నెన్నుకొనబడుట లాహోరు, సెప్టెంబరు 8:—లాహోరు నగరమునంద పంజాబు శాసనసభకు బస్సీయను నొక పిధులు తుడుచువాడు పోటీ లేకుండ ప్రతినిధిగా నెన్నుకొనబడెను. రాయబహద్దర్ హిండిదాస్, దివాన్ జయచాగార్లు తమ యభ్యర్థిత్వము ను సహించుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు వర్తకసంఘ ప్రతినిధి

లాహోరు, సెప్టెంబరు 8:—పంజాబు ఫేబర్ ఆఫ్ కామర్స్ కు అధ్యక్షులుగా నున్న శ్రీయుత పి. ముఖర్జీగారు పోటీలేకుండగానే పంజాబు వర్తకసంఘము తరపున శాసనసభకు ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

మార్క్స్ మహమ్మద్ యాకూబ్ గారు

బాగ్లి, సెప్టెంబరు 8:—మార్క్సుమహమ్మద్ యాకూబ్ గారు పోటీలేకుండ భారత్ శాసనసభకు ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి మార్గములు

బహుశ్రీ వర్ణుల చినసీతారామశాస్త్రిలవారి యువన్యాసము

శ్రీ మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారి గ్రాసనాధి పత్యము వహించుట

పచ్చయ్యప్ప హైస్కూలు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమువారి యాజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము గావించబడిన భవ్యమైన పండితప్రకాండం లగు శ్రీ వర్ణుల చినసీతారామ శాస్త్రిలవారు "ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి మార్గములు" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యాసము గావించిరి. బహుభాషావిశారదులగు శ్రీ మానవల్లి రామకృష్ణకవి గారు సభ కధ్యక్షత వహించిరి. విద్యార్థులు సెకండ్లు సభ సలంకరించిరి.

ఉపన్యాసము

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి మార్గములు అనేకములు కలవనియు, అవి యన్నియు అధికారిని యనుసరించి యుండుననియు, ప్రస్తుతము విద్యార్థి జనోపయోగమైన బానిస గురించియు ప్రసంగించెద మనియు పలుకుచు ఉపన్యాసము ప్రసంగమునకు గడంగిరి. సర్వాంగపరిపూర్ణమైన వాఙ్మయమును కలిగి యుండుటయే భాషయొక్క మహోన్నత దశకు కారణము. ఏ భాషయందైనను ప్రపంచసిరికి ముఖ్యమును అవశ్యకమునైన వాఙ్మయము వెలసియుండుట కడుంగడు ముఖ్యము. మనపూర్వు లట్టి యుత్తమగ్రంథములనె ఆంధ్రభాషయందు రచించియుండిరి. నన్నయ ప్రబంధమున దేశీయత కావశ్యకమైన భారతమునే ఆంధ్రమనందు రచించెను. మొట్టమొదట పురాణవాఙ్మయమే మనభాషయందు దానశ్లేషక మాయెను. దయాసత్యకౌవాది వివిధ ధర్మములను, నీతిమార్గములను ప్రబోధించుటకీ పురాణవాఙ్మయము ఆరంభమునం బావశ్యక మాయెను. బిడ్డల కిచ్చు బ్రేమధనులు శరీరారోగి గలిపి యుచ్చుకట్టుగ మనసెద్దలు మనధర్మవిధుల నెల్ల పాపపుణ్యముల పేరిట మతమతో జోడించి మనకు బోధించిరి.

వివిధాంతర సిద్ధి తులం దు మానవు డేయేతుల నేయే ధర్మము లాచరింపడగనో నవియెల్ల నీ పురాణ వాఙ్మయము వలన మన పూర్వులు మనకు బోధించిరి. ముమ్మడి భట్టుగూడ కావ్య ప్రయోజనము నిటలే వివరించెను మన భాషయందు డిల్లు పురాణ, కావ్యగ్రంథములు ప్రబలియుండెనేగాని ధర్మశాస్త్రము, వేదాంతశాస్త్రము, నీతిశాస్త్రము, పదార్థతత్వశాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రము, మొదలైనవి మనకు విస్తారముగ లేకన్నవి. అర్థ, జ్యోతిష, గణితశాస్త్రము లాదిగాగలవిగూడ చాల యరుదుగ కన్పించుచున్నవి. మన పూర్వులు ఆంధ్రమునం దెదానిని రచించినను సంస్కృతము నాదర్శముగ నిడుకొనిరి తెలుగునందు మూడుపాళ్లు సంస్కృతమే ఉపయోగింపబడి యుండెను. ఆంధ్రము సమగ్రముగ నేర్పడనంగున సంస్కృత భాషా సహాయములేనిది భారతమునంటి ఉద్ధృతింపమును రచించుటకు వారికి సాధ్యమైనదికాదు.

ప్రాచీన కాలమునందు ఆంధ్రభాషయందు గ్రంథరచన గావించబడెనన్న సంస్కృతాంధ్రములందు మంచి భావ ముండవలసిన యావశ్యకత యుండెను. టిసిటిలో నాంగ్ల భాష గూడ మన దేశమున వ్యాప్తిపొందెను. వేదాంత, తర్కశాస్త్రాది విషయములందు తక్కువగనున్నను వైస్యము, ప్రకృతిశాస్త్రము మొదలైనవానియందు సంస్కృతమునందు కంటె అంగ్లము నందు విశాలమైన వాఙ్మయము కలదు. అంగ్ల భాష సర్వత్ర అన్ని దేశములందు బహుశ్రేయగ భిక్షులచియుండుటచేతను అధునికయుగమునం దెల్ల భాషలకు నెల్ల దేశములకును సంబంధము కలిగియుండుటచేతను మనముబాడ అంగ్ల భాష నెక్కడగ నభ్యసించవలసిన యవసర మేర్పడినది.

కావున నిపుడు మన విద్యార్థులపై గొప్ప భారము కలదు. పూర్వమునందువలె సంస్కృతాంధ్రములనే గాక ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధికై నేడు అంగ్ల భాషను నైత మధ్యస్థింపవలసిన యవసరము జనించినది. మూడుభాషలయందు డిట్టి సరిధికజ్ఞానమును లభ్యపరచుకొనుట దుష్కరముగ పనియని చెప్పుట సత్యమగుచు కాకపోదు. స్వభాషాభివృద్ధి మార్గము మన ప్రభు కర్తవ్యము. సామాన్య విషయముల తెప్పట కీ గ్రామ్యభాష యుపయోగించును గాని మన యభిప్రాయములు పరోక్షముగ చదువుపాఠకల పౌరయములకు నాలుగుట్లు వ్రాయవలసినపుడు మాత్రము కట్టుబాటులు లేని యీ గ్రామ్యభాష పనికిరాదు. అచ్చికళ్లుములను సంపాదించి వ్రాయగలిగినపుడేగాని యితర భాషలలోని విషయములను మనభాషయందు చక్కగ వ్యక్తముజేయుటకు వీలుపడదు. కేవలము వ్యావహారిక భాష ఒక్కొక్కపుడు చాలి యుండదు. ఎప్పుడైనను భాషకు గ్రాంథికత్వము రావలయుననిన భాషయందు దీపదము అండవలెనని నియమించుటకు వైయాకరణిక అధికారములేదు. పాఠకుల కెఱ్ఱిది బాగగ విశదమగునని గ్రంథకర్తలతోని వారిచే వాడబడునో అదియే ఉత్తమ

మైన భాష. మహాభాష్య గ్రంథకర్తయగు శతంజలీగూడ ఉత్తమభాష్యవ్యవహరములోనికి వచ్చినపుడే భాషకు ఉత్తమ స్వభావమగునని శిష్టప్రయోగమే భాషకు సాధుత్వము నిధింపజేయునని వ్రాయువాడు. భాషకు శేఖరులు గ్రంథకర్తలు ప్రధానము. భాష విశదమగును, కట్టుబాటులు కలిగిడిగను యుండవలెను. ఇటువంటి కట్టుబాటులను నియమముల నెల్ల నొకచో చేర్చి వానిన నదియే వ్యాకరణము లేక లక్షణగ్రంథము. వాఙ్మయ మంతను చదివి నేర్చుకొనవలసిన విషయమును, ఎప్పుడెప్పుడు ప్రయోగములు జేయవల్యునో, ఏవి సాధువులలో ఏవి అసాధువులలో మొదలైన విషయములను ఒకచో జేర్చి బోధించునట్టిదే వ్యాకరణము. వాఙ్మయమునంత చదువ నవసరము లేకుండగనే భాషాభివృద్ధి మార్గమును ములభమగ నెరుంగగలమును యుద్దేశముతోడనే వ్యాకరణమును చదువలెను. అంతేగాని వ్యాకరణములో లేని పదము ఒక ఉత్తమ గ్రంథమును దున్నంత మాత్రముచేత ఆ పదము పనికిరాదని తలంపరాదు. ఆయాభాషలందు త్రుప్తజ్ఞానము కలిగిన పండితులనే విద్యార్థులకు పదదేశముజేయుట కేర్పిరవలెను.

విద్యార్థులు కేవలము పరిక్షలందే యుత్తీర్ణులు గావలయునను ఆత్మ్యమును వీడి భాషయందు చక్కని బాంధిని సంపాదించుటకు ప్రయత్నము చేయవలెను. మూలక ప్రాసతో విద్యార్థులకు మంచి పునాది ఏర్పడునట్లుగ సామాన్యవిషయములను నేర్పవలెను. వ్యాసరచన విషయములో ఉపాధ్యాయులు తేర్చివహించిరి విద్యార్థుల వ్యాసములను దిద్దుబాటు జేయవలెను. మనభాషయందు అరసున్నలు, కేకలరేఖలు, సరళాదేశములు మొదలైనవి సాంప్రదాయముగ వచ్చుచుండుటచేతనూ, పూర్వ వాఙ్మయమునం దంతటను ప్రసిద్ధమై యుండుటచేతనూ, వీనిని అభ్యసించుటకు విశేషశ్రమ అనావశ్యకమైనందునను వీనిని నేర్చుకొనుట మంచిది. కళాదృశ్యప్రకృతిజ్ఞానము, సరళాదేశజ్ఞానము ఉలభముగ నలవడును. ప్రస్తుత నలవాటాఙ్మయమునందు యీ యేతయే లోపించియున్నది. మనభాషాసాంప్రదాయమునకు విరుద్ధమగు గాకుండ ములభముగ నభ్యసించదగిన నీవిషయములను నేర్చుకొనిన మనస్సుందు మనభాషాసౌమ్యమనకును భాషాచరిత్ర జ్ఞానమునకును, భాషాభివృద్ధిని చాలా స్థూలముకారి కాగలదు.

మనకున్న వ్యాకరణములన్నియు సంస్కృతమునందే కలవు. స్వభాషలో మంచి వ్యాకరణములు లేవు. ఇంతవరకు పోషించిన మదరాసు యూనివర్సిటీగాని ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికై ఏర్పడిన ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు గాని ఇంతవరకు ఆంధ్రమునందు పతనీయ గ్రంథముల నేర్పరచుటకు తోడ్పడియుండలేదు. సంస్కృతములో విశిష్టమున్న బానిసి, అంగ్లములో కాలెజ్ మొదలగువారు ప్రాసీకగ్రంథములను ఆంధ్రములోనికి తర్జుమాజేయించుట ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తువారి ప్రధానకర్తవ్యము. మనభాషాభివృద్ధిజేయుటకై సంస్కృత భాషాజ్ఞానమును విజ్ఞానాభివృద్ధికై అంగ్ల భాషను నీటిని స్వభాషయందు వెల్లడించుట కాంధ్రమును అభ్యసించు గొప్పభారము విద్యార్థులపైకలదు" అని పలికిరి (హర్షధ్వజులు)

అధ్యక్షులు

శ్రీ మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు ఉపన్యాసకల నెంతయు ప్రశంసించి ఉపన్యాసము మాత్రపాయముగ నుడివిన విషయములనే యొకటి రెండు చెప్పి విశ్లేషించెనని పలికిరి. ఆంధ్రమునందు గ్రంథములు చాలా తక్కువయనియు, ఉన్న కొలదిగ్రంథములను పాఠానికిగ్రంథములేయనియు పలికిరి

దేశకాలావిచ్ఛిన్నముగ యొకరి యుద్దేశములు వరొకడొకరిపొందుటకు భాష యుద్దేశింపబడినది భాషకు నియమ మెంత ఎక్కువైన ఆంత డేవురము, కొత్త పదములు భాషలో సృష్టిజేయునపుడు ఈ వ్రాచిన నియమము నిగ్గుంధము కాదు. ప్రాత్రపదములు వానియంతట నవి చెరుచుండును కవులొక్కొక్క డొక్కొక్కవిధముగ మార్పుచుండిరి కాని శిష్టప్రయోగమే మనకు ముఖ్యము. ప్రస్తుతకాలములో బహుజనప్రయోగమే శిష్టప్రయోగమని చెప్పుకొనవచ్చును. ఇది అధునిక నలవాట గ్రంథకర్త లీవిషయముల నెంతమాత్రము పాటించుటలేదు వర్తి గవలసివచ్చిందో మములను అన్ని నెలలందు కలవు

అంగ్లములో నున్న ప్రకృతిశాస్త్ర మదిగాగలవానిని మనభాషలోనికి తేవలెనను వ్యాపారము కొంతవరకు వ్యాపించియున్నది. కాల్వెస్ మొదలైనవారి గ్రంథము లీకాలములో పూర్వపక్షములై పోయినవి. ఇవి నిశ్చయముగకాదు. కావున ఆగ్రంథములనెల్ల ఆంధ్రములోనికి తర్జుమాజేయుట వ్యర్థము. సంస్కృత గ్రంథములను సమర్థులైన వారిచే తెలుగులోనికి తర్జుమా చేయించుట అవసరము. ప్రకృతిశాస్త్రములు, చిత్రకళలు మొదలైనవి సంస్కృతభాషయందు దేశిక గ్రంథములు గలవు. వానినెల్ల ఉభయభాషలలో ముగిజ్ఞానము గలవాంచే తర్జుమా జేయించవలెను. భారత మాంధ్రవాఙ్మయమునకు దండెక్కి ఆత్మ్యత్వమైనది, సర్వశాస్త్రములును అందిమిడియున్నవి. అంతటి

అధుత్వమి గలిగియున్న అమృతమైనది గ్రంథము ముంకటిలేదు. చతుర్విధ పుణ్యసార్థ సాధకముభావించును. ఇట్టి భారతమును విారు చదివి అనభవహానికి తేల్చుకొనుట ప్రయత్నించవలెను. ఇందుకు ఈ పుస్తక భాషాభివృద్ధి మార్గము అని పలికిరి. (హర్షధ్వజులు)

పదవ ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీ వి. నంకయ్య నుబ్బులగారిరు ఉపన్యాసము అమృతములగుండునను అప్పించిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

వేండి అమృతమును ... పుష్కలం
భారత ప్రభుత్వము చీవాదికి
అమృతనువార్త అనత్యము
సీమా, పెద్దెంబరు రి:—ఒక ప్రకటన యిట్లు చెప్పుచున్నది:—
భారతప్రభుత్వమువారు యింకా 40 మిలియనురైళ్లల వేండిని చీనా బాంకింగు సంఘమువారికి అమ్మివేసి హాంకీసుండి రూటరు యిచ్చిన తంబినార్తకు ఆధారమేమియు లేదు.
(ఆ. పత్రిక)

కావలెను

మాగ్రామం క్షుత్రియమిగోస్థులలో ప్రధానోపాధ్యాయులుగా బనిచేయుటకు బి. యె. యా. క. క. గాని ఇటు భింకుగల ట్రయిండు ఇంటరి పోడియుండునని నానా జోబుల వైకలాలు మాగ్రామంకార్యదర్శిగారిని కలుసుకొనినాని పుత్తర ప్రతుత్తరపూర్వకముగాని తెలుసుకొనెను.

వె నరసరాజు,

కాశ్మీర్.
పిట్టలకావలెం—ఇదో అసోవు,
సుంటూరుజిల్లా.

నోటిసు

వెద్దాపురం డి. ము. కోర్టులో

O. S. 81/1929.

వాది:—కొత్త వెంకటేశ్వర్లు సా. బిగ్గంపేట.
ప్రతివాదులు:—1. ముత్య సుబ్బారాయుడు దరిమిలూను చనిపోయినాడు వారసుభార్య డి. యీ వరమ్మ కి. యీ సుబ్బారావు సా. కిర్లంపూడి.
యా నెంబరు నానా డి 12-9-1930 తేదీకి వాయిదా అయియున్నది. యిందుకు అక్షేపము ఏమియునా పున్నయెడల సదనా తేదీ పగలు 11 గంటలకు సర్దుబాటుగా నక్షేపవాద్యులు గాని కోర్టుకుజరయి చూపి చేసుకొనలెను. లేనియెడల మా పరోక్షమున డిక్రీ సాదబడినది.
గొల్లకోట వెంకటరత్నం బి. ఏ., వాదించేటటు,
వెద్దాపురం.

నందలూరు డి.

మననముకోర్టులో

అన్వయ నెం 250/30

వాది:—అకుండు నంబియ్య.
ప్రతివాదులు:—(1) పేరంపాటి సుబ్బయ్య, (2) పేరంపాటి చెగవయ్య యిద్దరు, సా. కే. గాజుపేట తాతా రాజుపేట.
ఈ నందిన వాది ప్రతివాదుల నుండి దస్తావేజునుబట్టి దాడులు చేసి యాటువాడు. సదనా వాది విషయము డేలయిక అక్షేపము యెన్నయెడల 8-9-1930 డి వాయిదాకు కోర్టుకు 10 గంటలకు పోతై చూపి చేసుకోవలయును. లేనట్లయెడల మా పరోక్షమున డిక్రీ సాదబడినది.
ఆ. పి. సు. రామ. గావుగారు,
ఆ. శ్రీమతి కాపుగారు బి. ఎ.
వాది పేడదు.

సాహిత్య వార్తలు

చెన్నై పురిషం దీపముల వెలిగించుకాలము
శుక్రవారము 6-వ తేదీన సాయం. 6-48 గం.
శనివారము 6-వ తేదీన సాయం 6-47 గం.

మద్రాసు కార్పొరేషను రేడియో కార్యక్రమము :—ప్రతిరోజు సాయంకాలము 5 గం. నుండి 7 గం. వరకు శ్రీ పి. వి. వైద్యభాగ్యతయ్యగారు దక్షిణాత్య సంగీతము గాత్రము.

రైలుబండి క్రిందపడి చనిపోవుట:—ఎవరో 28 యేండ్ల వయస్సుగల మనుష్యుడొకడు మొన్న రాత్రి కొరకుపేట స్టేషను సమీపమున ఆకస్మాత్తుగా రైలు బండి క్రిందపడి చనిపోవుట జరిగిందని తెలుసుకొన్నాము. ఈ ఆకస్మాత్తు ప్రమాదము జరిగిన స్థలమునకు రాయపురం రైల్వే పోలీసువారు విచారణ సలుపుటకు వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఒక ఆత్మహత్య:—20 యేండ్లవయస్సుగల పాన్పు స్వామి అనునతా శవము చింతాద్రి పేటయందు నిన్న ఉదయము ఒక చెట్టు కొమ్మనుండి క్రేలాడుచుండెను. ఇతడు చేతి బండి లాగు కూలిగ నుండెను. అది దగ్గర కలమునకు చేరినవాడు, కొంతకాలమునుండి యితడు సహించరాని ఏదో దీర్ఘవాద యొక్క బాధకు లోనై యుండి యా బాధ సహించజాలక ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ఇన్ స్పెక్టరు హోంస్ పేస్ గారు విచారణ జరిపెదరు. (ఆ. ప్రె.)

సత్యాగ్రహ ఖయిదీల మార్పులు

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 3:—20 మంది సత్యాగ్రహ ఖయిదీలు మద్రాసు పినిలెన్నియోండి సేలం సెంట్రల్ జైలునకు మార్చబడిరి. నిన్న రాత్రి వారు రైల్వేస్టేషనువద్దగా ఆరోగ్యముతో నున్నట్లు చూపబడిరి. ఆ. ప్రె.

గోదావరిజిల్లా సహకార సంఘముల సభ

కాకాడ, సెప్టెంబరు 4:—తూర్పుగోదావరి సహకార సంఘముల మహాసభ 7 వ తేదీన ఆదివారంనాడు డి. పి. ఎస్. ప్రకాశరావుగారి అధ్యక్షతన జరుగెను. కొన్ని యూనియనుల మధ్యగల భేదాభిప్రాయములు తొలగించుటకు యీ సభ సమాజీకరణపరచుచున్నది. (ఒక విశేషం)

చెన్నై నగర కత్తిపోటు కూని

శ్రీ పి. ముదలియాండన్ శెట్టి గారుకూడ చనిపోవుట

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 4:—గత వారము కీర్వాన్ యాదు కత్తితో పాడవబడిన శ్రీ పి. ముదలియాండన్ శెట్టి గారు జరలు అనుపత్రియందు నిన్న రాత్రి మృతిచెందిరి. మరణకారణ విచారణ నిన్న జరిగెను. ఇప్పటివరకు పోలీసు వారు ఎవరినిపై ఆరెట్టుచేయలేదు. పోలీసువారి దర్యాప్తు జరుగుచున్నది.

లలితాశ్రమం

“లలితాశ్రమం” హైదరాబాదు ఖుష్బుదాలో, నేటు గిరిధరలోకారి నెం. 5, 865000 లోని తోటలోని భవంతి లోకి మార్చబడెను.

జయంతి మంగయ్య,
ధర్మభాస్కర, లలితాశ్రమస్థాపకులు.

రాకపోకలు:—శ్రీ యం. పి. పాయ, ఐ. సి. యస్. గారు నేటియంతయును మొగ్గుకొనుండియు, రా. సా. వి. వి. యస్. యస్. శర్మగారు బరహంపురములో యొగ్గుకొట్టిపు యుంజును, బరహంపురమునుండియు చెన్నై పురికి విచ్చేసిరి.

రెడ్డి నెంటు కలనల్ టి. హెచ్. ఇ. కేయిన్ గారు హైదరాబాదు రెసిడెంటు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

కై) సుకేశాకాలయందు సీనియర్ బి. ఏ. తరగతిలో చదువుచుండి, కానోల్లం ఫునోద్ద్యమందు పాల్గొన నుద్దేశ్యముతో చదువునాడగొనిన శ్రీ యం. పి. శివకృష్ణారెడ్డిగారు నేటి యాదయమున గుంటూరుకు వెళ్లిరి. ఇతడు గుంటూరు మండల పాసి. ఇతని బంధువులు కొందరు కానోల్లం ఫునోద్ద్యమందు పాల్గొని ప్రస్తుతము వైదు ననుభవించుచున్నారు.

చెన్నై పురిషాల బాలికల ప్రదర్శనము

పారంభోత్సవము

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 3:—చెన్నై పురిషాల బాలికల ప్రదర్శనము నిన్న మధ్యాహ్నమున వై. ఎం. సి. ఏ. భవనముందు తిరువాన్కూరు జూనియరు మహారాణి గారిచే తెరువబడెను. ఇట్టి ప్రదర్శనము గత మూడేండ్లనుండియు ప్రతివేటను జరుప బడుచున్నది. ఇది మూడవ ప్రదర్శనము. ఈ సంవత్సరమున ప్రదర్శించబడిన వస్తువులకు బట్టి చూడగా యీ ప్రదర్శనమును మొట్టమొదట యేర్పాటుచేసినవారి యుద్దేశములు నెరవేరుచున్నవని స్పష్టపడుచున్నది. బాల బాలికల యందు గల పాప జనిత్యాణ శక్తులను కనుగొనుటకు, ఆట్టిశక్తులను పద్వినియోగపరుచుటగా వారి యువాభ్యాసములను, తల్లిదండ్రులను వారిని సక్రమమార్గమున నడుపగలగుటకు, యీ ప్రదర్శన ముద్దేశించబడినది.

తిరువాన్కూరు జూనియరు మహారాజుగారు ప్రదర్శన కాల కేటెంచినతోడనే ప్రదర్శనసంఘాధ్యక్షు లగు శ్రీ యంత ఎస్. మోహనరంగయ్యగారు అచ్చట సమాజేశమయియున్న వాఖ్య ప్రముఖులకు రాణిగారిని పరిచయము గావించిరి. పిమ్మట రాణిగారు పుష్పమాలాలంకృతలు గావించబడిరి. పిదప, శ్రీ యంత మోహనరంగయ్యగారు ప్రదర్శనముయొక్క యేర్పాటు నిర్వహణమునూర్చి యొక ప్లేటుమెంటును చదివిరి.

తరువాత, జూనియరు మహారాణిగారు ప్రదర్శనమును తెరచుచు, ఈ క్రింది విధమున నుడివిరి:

“యీ ప్రదర్శనములో పాల్గొనుటకు నా కవశాలేము లభించినందుకు నేనెంతయు సంతోషపడుచున్నాను. మరియు ఈ ప్రదర్శనమునకు బాలికలుకూడ తోడ్పడుట నా కెక్కువ సంతోషకరము గా నున్నది. చెన్నై పురిషాల బాలికల కేంద్రవరకు నిర్మాణ శక్తిని జాపగలరో పరీక్షించు నుద్దేశముతోనే నేను ప్రస్తుతసమయ మున ఆధ్యక్షత నహించుటకు వెంటనే అంగీకరించితిని. మరియు నా కెక్కువ ప్రేమకునున్నట్టి గాత్రసంగీతమందును యం ప్రవాద్యసంగీతమందును, పోటీపరీక్ష కూడ మీ ప్రదర్శన ములో చేర్చబడినందుకు నేను విగుల సంతసించుచున్నాను. ఈ ప్రదర్శనము యీ రాత్రి మందలి బాల బాలికలయందు దాగియున్న నిర్మాణ శక్తులను అభివృద్ధి గావించుటకు తోడ్పడునని నమ్ముచున్నాను.”

మహారాణిగారు తమ యువన్యాసము నొసగిన పిమ్మట ప్రదర్శనకాలం నన్నటిని పరీక్షించిరి.

ఈ ప్రదర్శనము మూడుభాగాలుగా నేర్పాటు చేయబడి యున్నది. (1) చిత్రకళలభాగం (2) చేతిపనులభాగం (3) బాల భటుల చేతిపనులభాగం. సుమారు నలువదిమంది బాలబాలికలచే తయారుచేయబడిన నీటిరంగుల చిత్రపటములు, పెన్నియతో వ్రాయబడిన చిత్రపటములు, భూగోళచిత్రపటములు, కట్టతో అనేకవిధములకు చెక్కడపువనలు, పేము ఆలకపు పనులు మున్నగువాటిని ప్రదర్శనమునకు పంపియున్నారు.

బళ్లారి

రాఘవేంద్రరావుగారు నాయకత్వము వహించుట
బళ్లారి, సెప్టెంబరు 4:—నిన్న సాయంత్రము సాంబ మూర్తి మైదానముందు, అరెస్టయిన ముత్యాలరావుగారి నభినందించుటకు పౌరసభ జరిగెను టి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యముగారు తమ వెనుక నాయకత్వమువహించుటకు హాజరైపోయి న్యాయ వాదియగు రాఘవేంద్రరావుగారిని నియమించిరి. వారిని పుష్ప మాలాలంకృతులచేసి, సభ్యుల కరుకవరచిరి. వారు సభలో నుప న్యసించుచు, ఎన్నికలను బహిష్కరించి దేశముయొక్క గౌరవమును నిలబెట్టుటవరకుని బోధించిరి. వెంకటాచారి దీక్షితు లుగారలకూడ ఉపన్యసించిరి. (తంబి)

చంద్రనగరులో విప్లవదారులు పట్టుకొనబడుట
130 తోటలు దొరుకుట

చంద్రనగరు, సెప్టెంబరు 3:—విప్లవదారుడని తలపబడిన వారిలో నొకడగు ముఖమ్మహమ్మద్ వరఫ్ జిబ్బయొక్క న్యుతకశేపము ఆపట్టణవాసులచే దహనము చేయబడెను. ఈ తడు నిన్న చంద్రనగరులో జరిగిన పోలీసుదాడిలో చెబ్బులతిని, ఒక తటాకములో పడెను. ఫ్రెంచివారి పట్టణమున ఈ చంద్రనగరులో ప్రధాన రాజమార్గములగుండె నీతని శవము నూరేగించి తరువాత శ్మశానమునకు తీసికొనిపోయిరి. పోలీసులు లాగుకొనిన మూడు రివాల్వరులలో నొకటి చిట్టగొంగు ఆ యుధులను లూచిచేసినప్పుడు విప్లవకారులు దోచుకొనిపోయినది. 130 తోటలు పోలీసుల వశమయ్యెను. అరెస్టయినవారిలో నొకడగు ఆనందపు 17 సంవత్సరముల యువకుడు ఎడమకాలిలో అతనికి గుండుచెబ్బు తగిలెను. (ఆ. ప్రెస్.)

కీ॥ శే॥ వైద్యరత్న టి. ఆర్. ఎతిరాజులు నాయుడుగారు

డా॥ ఎతిరాజులు నాయుడుగారు మద్రాసు వారమురాత్రి (2-9-80) 11½ గంటలకు కీర్తి కేమలై 8. పిరు చెన్నై నగరమున పేరుగాంచిన గొప్పవైద్యులు. జనసామాన్యములో నాయుడుగారి పేరు నెరుగనివారుండరు. ద్రవ్యమే ప్రధానముగ జూచుకొనిన ఉత్తములలో వీరొకరు. ఎందరలో ఉచితముగ మందులిచ్చి రోగములను నివారణజేయుచుండిరి. బ్రాహ్మణ భక్తి భూతదాత, వైదవంత పాపభీతిగలవాడు. ఆంగ్లేయవైద్యమునకు లొంగని రోగము తెన్నిటికో పిరు కుదుక్కుచుండిరి. మలకేను వ్యాధిని (ఎస్పెండిస్టెటిస్) కాస్త్రుచికిత్స లేకనే కుదుక్కువారని గొప్పప్రఖ్యాతిని బడసిరి. స్వేతమునకు (బొల్లి) వీరికడ మంచిమందున్నది.

వీరి వైద్యవైపుణ్యము జగద్విదితమునుటకు, వీరికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచ్చిన వైద్యరత్న బిరుదుమే సాక్ష్యము. కలకత్తా ఆయుర్వేద పరిషత్తువారుకూడ నాయుడుగారి వైపుణ్యమును, సామర్థ్యమును గుర్తించి ఆయుర్వేదరత్న యని బిరుదొసంగి ఒక నువర్గ పతకమునుకూడ పంపించిరి.

వీరికి చరిపోవు సరికి 60 సంవత్సరము లుండును. పిరు పక్షవాతముచే పీడింపబడి ఒక సంవత్సరమునుండి ఎక్కువ బాధ పడుచుండిరి. మొన్నటిరాత్రి ఈశ్వర సాన్నిధ్యము తేరిరి.

నాయుడుగారి మరణమునకు అయుర్వేద ప్రపంచము నకు తీరని కొంత గల్గినదనుటలో అతిశయోక్తి యుండదు.

ఇట్టి గొప్పవైద్యుని మరణము ప్రజల దౌర్భాగ్యము కాని మరొకటిగాదు. వీరియాత్మకు పరమేశ్వరుడు శాంతి యొసగుగాక.

నాయుడుగారి స్థానే పనిచేయుచున్న ఆయున కొడుకు నుందరము నాయుడుగారికి మిత్రవర్ణమునకు సానుభూతి నందజేయుచున్నారము. నుందరము నాయుడుగారు తండ్రిపేరును నిలబెట్టి తండ్రిగారి మార్గము ననుసరించి వీధిసాదలను ఆదరించెదరుగాక. (బి. వి.)

శాసనసభల యెన్నికలు

సంయుక్త ప్రాంతములలో ఎన్నికలకు నిలిచిన ప్రముఖులు

అలహాబాదు, సెప్టె 4 :—రాబోవు ఎన్నికలలో భారతశాసనసభకును, రాష్ట్ర శాసనసభకునుకూడ చాలమంది అభ్యర్థులుగా నిలుచుచున్నారు. భారతశాసనసభకు నిలిచినవారిలో శ్రీయుతులు రామేశ్వర ప్రసాద్ (బెనారస్) (బ్రిటిష్ పార్టీ) భారత్ వ (లక్నో) గర్విల్ లాల్ అగ రాష్ట్ర లా (అలహాబాదు) డి. యస్. రంగయ్యర్ (లక్నో) మొదలైన ప్రముఖులు చాలమందియున్నారు. మహమ్మదీయులలో డాక్టర్ జముద్దీన్ అహమ్దుగారు పోటీలేకుండా ఎన్నుకొనబడిరి.

రాష్ట్ర శాసనసభకు నిలిచినవారిలో శ్రీయుతులు సి. వై. చింతామణి, కామతా ప్రసాద్ కక్కర్ (అలహాబాదు మున్సిసిపాలిటీ అభ్యర్థుడు) ఏ. పి. దూబీగార్లు ముఖ్యులు. మహాదీలాల్ జబూర్ అహమ్దు, నబాబు మహమ్దు యూసఫ్, బిహారీలాల్ గార్లు పోటీలేకుండా ఎన్నుకొనబడిరి.

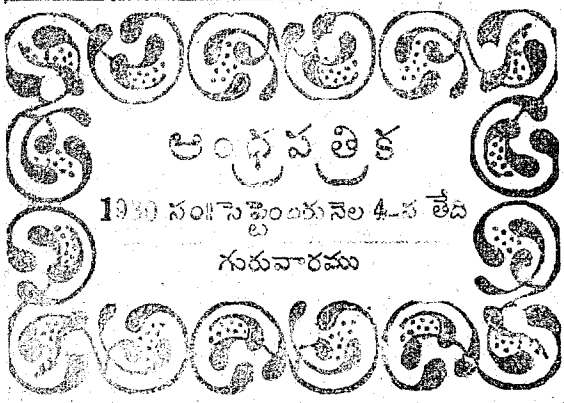
కాంగ్రెసువారు ఎత్తకొన్న విషయములో ఉత్సాహము చూపుటలేదు. ప్రజలు ఓటుచేయుచుండునట్లు చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనికూడ తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

దశ్ పూర్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కూనికేసు

ముద్దాయిలపై కుట్రనేరములు
విద్వంశుల, సెప్టెంబరు 3:—దశ్ పూర్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కూనికేసు ప్రత్యేక విచారణసంఘమువారిచే విచారించబడెను. ఈకేసులో 38గురు ముద్దాయిలలో కాసనోల్లం ఫునోద్ద్యమమును అణచివేయుటయందు నియుక్తులైన ఉద్యోగీయులను చంపునేరము 26గురిపై మోపబడెను. బోలనాథ ఫూఫు ఆను సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుయొక్క మరణమునకు కారకులను నేరము 14 గురిపై మోపబడెను. కూనిచేయుటకు జూనియరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును యొత్తుకొనిపోయినందులకు ఒకనిపై నేరము మోపబడెను, మిగిలిన 7 గురు నిడుదల చేయబడిరి. కాని వారిలో 4 గురు యొక్కోకేసు సందర్భమున పోలీసుల వశమున నుంచబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

చిటగాంధ, సెప్టె 31:—ఇప్పుడు చిటగాంధనం దములు
లోనున్న 144 సెక్షన్ల మరీ రెండు సెలవుల పొడిగింపుపడెను.
(అ. (2))

బిటీషు రంగుల పరిశ్రమ

బిటీషు పరిశ్రమలు విశేషాభివృద్ధి గాంచి నను, స్వేచ్ఛా వాణిజ్య పద్ధతి ఇంగ్లండులో చాలకాలమునుండియు వ్యాపించియున్నను, ఇకను బిటీషు పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు రక్షించవలయు నను మొఱులు వినుపించుచున్నవి. యూరపు సంగ్రామమునకు బూర్వము రంగులవ్యాపారమునందు జర్మనీ మిన్నయై యుండెను. కృత్రిమపు రంగులను తయారుజేసి, జర్మనీ విశేషలాభము గడించెను. ఇంగ్లండులో రంగులపరిశ్రమ తీరికొనజొచ్చెను. అందుచే, బిటీషు రంగుల పరిశ్రమ నభివృద్ధి గావించుటకు, ఇంగ్లండులో 1920 సంవత్సరమున రంగుల చట్టము నిర్మింపబడెను. ఈ చట్టము 1930 సంవత్సరముతో అంతరించును. దీనివలన రంగులపరిశ్రమ కెట్టిలాభము గలిగెను, దీనినింకను కొనసాగింపవలయునా అను విషయమును విచారించుటకు, డెవలప్ మెంటు కమిటీవారు పూనుకొనిరి. వీరిపుడు తమరిపోర్టును ప్రచురించిరి. రంగులచట్టము మూలమున, బిటీషు రంగుల పరిశ్రమ యభివృద్ధి గాంచె నని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. బిటీషు పారిశ్రామికులకు విశ్వాసము గుడిరెనని తెలుపుచున్నది. శ్రేష్ఠముగు రంగులను తయారుజేయుటకు వలయు నైపుణ్యము లభించెను. రంగులను తయారు చేయుట కగు ఖర్చులు చాలవరకు తగ్గెను. అందుచే, బిటీషు రంగులు జర్మనీ రంగులతో పోటీ చేయుగలుగుచున్నట్లు, తెలియుచున్నది.

విశేషపు రంగులవై సుంకములను విధించి, బిటీషురంగులను తయారుజేయువారికి ప్రభుత్వము వారు సౌకర్యముల నొసగిరి. చట్టము రాకముందు, దాదాపుగ రంగులన్నియు జర్మనీనుండియే వచ్చుచుండెడివి. ఇప్పుడు నూటికి 93 వంతున ఇంగ్లండులో తయారయిన రంగులే వాడబడుచున్నవి. 1922 సంవత్సరముకన్న, 1928-వ సంవత్సరమున బిటీషురంగులు రెండింతలు తయారయ్యెను. 1918 సంవత్సరమున దిగుమతియయిన రంగులలో నిపుడు ఎనిమిదవ వంతునను దిగుమతి యగుట లేదు. కృత్రిమపుష్పకు రంగువైచుటకు, బిటీషురంగులు పెక్కు దేశములలో విరివిగ నుపయోగపడుచున్నవి. 1931 సంవత్సరము జనవరిలో రంగులచట్ట మంతరించును. రంగుల తయారుజేయువారు ఈ చట్టము నింను కొనసాగింపవలయునని కోరుచున్నారు. వీరి కోర్కె నెరవేరు నని తోచును. స్వపరిపాలనము వనుచు విశేషములలో, ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమల నెలల రక్షింపగలుగుచురో, దీనిబట్టి గ్రహింప

వచ్చును. పరిశ్రమలుం దభివృద్ధి గాంచిన అమెరికాయుం దేమి, బిటీషు అధినివేశరాజ్యములం దేమి, ఫ్రాన్సునందేమి, జర్మనీనుందేమి, పారిశ్రామికరక్షణ పద్ధతి యవలంబించబడుచున్నది. ఇట్టిపద్ధతి హిందూ దేశమునకు బనికరాదనువారు, దూర మాలోచించుట లేదని చెప్పవచ్చును.

పరిశ్రమలందు వైశవాస్థ్యము దుండి, పరాధీన స్థితిలోనున్న హిందూ దేశమునకు పారిశ్రామికరక్షణము తప్పనిసరి యగును. కాని, ఇట్టి పద్ధతి నవలంబించుటకు స్వపరిపాలనపులేమి, మిగుల నభ్యంతరముగ గన్పట్టుచున్నది. హిందూదేశమున అన్నిటి కన్నను దేశీయవస్తుపరిశ్రమకు రక్షణ యవసరము. అట్టిరక్షణ నొసగబడలేదు. మీదుమిక్కిలి లాకు మైరు వస్తుములపట్ల నభిమానము చూపబడుట సంభవించెను. అవసరములేని కిరసనాయకులకు మాత్రము రక్షణ యొసగబడెను. అందుచే రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లభించువరకు, హిందూదేశము తన పరిశ్రమలను తాను రక్షించుకొనజాలదని, తెలుచున్నది. ఇంగ్లండులో నిపుడు, బిటీషు వస్తుపరిశ్రమకు కొంతనిరోధము గలిగెను. హిందూదేశమున గలుగుచున్న స్వదేశవస్తాభివృద్ధియు, జపాను, చీనామున్నగు దేశములలో చేకూరుచున్న వస్త్రోత్పత్తియు, బిటీషు వస్తువ్యాపారమున కడ్డుగ నిలిచియున్నవి. అయినను వెలగొండక, తూర్పుదేశములలో బిటీషువస్తుములను వ్యాపింపజేయుటలుని విచారించుట కిటీవలనే ప్రభుత్వమువారిొక సంఘమును బంపిరి. బిటీషువస్తుములను, కృత్రిమపుష్పవస్తుములను ప్రదర్శించుటకు ఇంగ్లండులో ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టిప్రదర్శనము రాబోవు ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీని లండనులో ప్రారంభమగును. దీనిని జయప్రదముగ నిర్వహించుటకై, ఇప్పటి నుండియు ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దీనిబట్టి బిటీషువారు తమ వస్తువులపై నెంతటి గాఢాభిమానము జూపుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టియభిమానమునే భారతీయులు హిందూదేశమున తయారగు వస్తువులపై జాపవలసిన యవసర మొంత గలదో తెలుపనక్కరలేదు. స్వరాజ్యము లభించులోపల, దేశీయ పరిశ్రమల రక్షణమునకు ప్రభుత్వమువారి యొద్దనుండి విశేష సహాయము చేకూరునని తలంప వీలుండదు.

జయకరు సప్రాగర్ల సంభాషణలు

సప్రా జయకరుగార్లును రంగస్వామి అయ్యల గారును కలిసి, నిన్నటిదినము, గాంధీమహాత్మునితో సంప్రతించిరి. నేడుగూడ సంప్రతించెదరనియు, అవసరమగుచో మరియొకనాడు గూడ ముచ్చటించెదరనియు, చెలియుచున్నది. వీరు మున్ముందుగ సరోజినీదేవిగారితో ముచ్చటించిరి. మహాత్మునితో సంప్రతించునపుడు, సరోజినీదేవిగారును, జయరాందాసు దాలతురాంగారును గూడ యుండిరట. అవసరమగుచో, సప్రాజయకరుగార్లలో నొకరు మరల సిమ్లాకు బోవలసివచ్చునని గూడ అసోసియేటుడు ప్రెస్సువార్తలు చెలుపుచున్నవి. సంభాషణలవైఖరి ఎటులుండెనో తెలియదుగాని, సప్రా జయకరుగార్లు సంతోషముగ లేరని, అసోసియేటుడు ప్రెస్సువారు చెలుపుచున్నారు. శ్రీప్రెస్సు వృత్తాం

తము మూత్రము, సంభాషణలు ఆశ కడమిచ్చెనని తెలుపుచున్నది. బొంబాయి గవర్నరుగారిద్వారా చేరిన వర్తమానము, అదివరకు నిరాశను గలిగించిన సందర్భములను తొలగించెనని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. రాజప్రతినిధిగారి పరతులలో గూడ కొంతమార్పు గావించబడెననియు, ఇండియామ్యూత్రి గారియొద్ద నుండిగూడ సూచనలు వెలువడెననియు, అందుచే పరిష్కారావకాశమెక్కుడు ఆశాజనకముగ గనుపించు చున్నదనియు, శ్రీప్రెస్సు చెలుపుచున్నది. మహాత్మునితో సంప్రతించిన పిమ్మట, రాజుబారులు మరల నెహ్రూగారిని చూడవలసివచ్చునట. నాయకుల సమావేశము మరల ఎట్టివాడ జయిలులో సెప్టెంబరు మూడవవారమున జరుగునని సూచింపబడినది. ఈ వార్తలలో నేది నిజమో ఏది నిజముగాదో తెలియదుగాని, ఏ సంగతియు త్వరలో బయల్పడగలదుగాన, దేశము ఆతురముజూప నవసరములేదు. ఎటవాడనమావేశము విఫలమగుచో నేమిజేయవలయునో ఆవిషయమై బొంబాయి గవర్నరుగారు జిన్నా, సెత్తా, రహింతుల్లా, పురుషోత్తమదాసు, జహంగీరు మున్నగు వారితో యోచించినట్లు తెలియుచున్నది. ఎవరు వెడలినను వెడలకున్నను, రాండుటేబిలు సమావేశము జరిగి తీరుననియు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు రాసంతమాత్రాన సభ యాగిపోవదనియు, యాటరు చెలుపుచున్నాడు. కాని కాంగ్రెసు ప్రతినిధులులేని సమావేశమును జరుపుటవలన, సైయసు కమిషనుకు చేకూరిన యవస్థయే, యీ సమావేశమునకు చేకూరుట సహజము. హిందూదేశము తరపున ముచ్చటించుటకుగాని, సమాధానపడుటకుగాని యోగ్యతగల నాయకులు వెడలసంతకరకు, రాండుటేబిలు సమావేశము కేవల అలంకార సమావేశముగ పరిణమించునుగాని, దీనివలన ఎంచదగినప్రయోజన ముండదు. హిందూదేశప్రతినిధుల క్రిందను, సమావేశముక్రిందను ఖర్చు మాత్రము చాల జరుగును. ఇకనయినను దూర మాలోచించి, పాలకులు కాంగ్రెసు ప్రముఖులతో సమాధానపడి, దేశమున శాంతిని స్థాపించుట విశేషమగును. కాంగ్రెసుసంస్థను పూర్తిగ నణచివేయవలయు నని, డెయిలీమెయిలుపత్రిక ఎచ్చరించుచున్నది. లాయడు జార్జిగారి అనుచరులును, కన్సర్వేటివులును గూడ ఈ మార్గము నే సూచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని ఇట్టి ఎచ్చరికలు పరిస్థితులను మరింత సుదిగ్ధము గావించి, సమాధానావకాశమును దూరము గావించుటకుమాత్రమే తోడ్పడగలవు.

బ్రామ్లి డివిజను ఎన్నికలు

ఇంగ్లండులో బ్రామ్లి డివిజనుకు జరిగిన తాత్కాలికపు ఎన్నికలలో కన్సర్వేటివు అభ్యర్థులగు కాంప్ బెల్ గారు విజయముగాంచిరి. లిబరలువతో భ్యర్థియగు ఫోర్డుహాముగారును, సామ్రాజ్యవాణిజ్య పతాభ్యర్థియగు రెడ్డువుడ్డుగారును, లేబరుప్రతినిధియగు ఆష్ వర్థుగారును ఓడిపోయిరి. ఎన్నికలో విశేష మేరున, కన్సర్వేటివుపక్షము తరపున అభ్యర్థులు పోటీజేసిరి. కాంప్ బెల్ గారు బ్రామ్లిను గారి యనుచరులు. రెడ్ వుడ్డుగారు, నూతనసామ్రాజ్యవాణిజ్యపక్షనాయకులగు బీవరుబ్రూకుప్రభువుగారి యనుచరులు. నూతనపక్షమువారింత ప్రయత్నించినను, వీరి యభ్యర్థి గలువజాలకపోయెను.

వీరింతటితో నిరుత్సాహము జెందక, రాబోవు ఎన్ని కలలో ప్రత్యేకపక్షముగ నేర్పడి తమ యుభయధర్మ లను నిలవజేయుటకు తలంపవచ్చును. బొట్టుమీసగారికిని బీవర్సబ్రాకుప్రభువుగారికిని రాజీ కుదిరినటుల దెలుపబడినను, పిమ్మట నది విఫల మయినటుల దోచును. ఇకమీద నాల్గుపక్షము లుండునా యను ప్రశ్న గలదు. లేబరుపక్షమునందు గూడ చీలిక గలదు. లేబరుపక్షమునందు గూడ విభేదములు గలవు. కాని యీ చీలికలు ప్రత్యేక పక్షములకింద పరిణమించునో లేదో, యిప్పుడు చెప్పవీలులేదు. విిత ఏమన, నియోజకవర్గములో నూటికి ఐదే వంతున మాత్రమే వోటుజేసిరట. ఓటి గురోజు సెలవుదినముగూట ఇందుకొక కారణముగ దెలుపబడినది. మరియొక కారణము, కన్సర్వేటివుపక్ష ములోనే చీలిక గలుగుట యై యుండవచ్చును. ఓటరులు ఎటు ఓటుచేయుటకును నిశ్చయించుకొన లేకబోయియుండురు. ఈ కారణము లెన్నియున్నను, ఓటరులలో సగముమంది మాత్రమే ఓటుజేయుట ప్రోత్సాహకరము గాజాలదు. ఇంత కాలమునుండియు స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న ఇంగ్లండులో యింతతక్కువమంది వోటు జేయుటబట్టి చూడ, హిందూ దేశస్థినిగూర్చి నిరుత్సాహము జెందబని లేదు. ఆ సంగతి యటుండ, బ్రిటీషు పక్షముల కార్యక్రమమును ఆశయములును మారు చున్నటుల దోచును. లేబరుపక్షమువారిదివరకు స్వేచ్ఛావాణిజ్యమును, కన్సర్వేటివు పక్షమువారు వాణిజ్యరక్షణమును అవలంబించి పోరాడుచుండిరి. ఇటీవల, లేబరు పక్షముభ్యులగు ఇ. డి. హైమనుగారు స్వేచ్ఛావాణిజ్య మెల్ల కాలమునకు బనికిరాదనియు, పారిశ్రామిక పద్ధతులను పరిస్థితులనుసరించి మార్పు కొనవలయుననియు, లేబరునమ్మరుస్కూలుసభలో నుడిచిరి. దీనిపై తీవ్రవివాదము చెలరేగెను. ఇంత వరకు కార్మికపక్షమువారు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము సభిమానించుచుండిరి. ఇప్పుడు వీరియందు గూడ మార్పుగలుగుచున్నటుల దోచును. ఏలన, నాటింగు హాములో జరిగిన కార్మికసభలో, సామ్రాజ్య వాణిజ్య సంఘమువారి రిపోర్టు విచారించబడెను. దీనిని పలువురు నిరసించి, మరల కమిటీవారికే దీనిని పునర్విమర్శనమునిమిత్త మంపవలె నని కోరి యుండిరి. కాని, వీరికోర్కె నిరాకరింపబడి, రిపో ర్టు ఆమోదించబడెను. దీనియందు, సామ్రాజ్య మున కంతకును ప్రత్యేక వాణిజ్యపు ఏర్పాటులు జరుగవలసినయవసరము సూచించబడెను. ఇప్పుడి కొంతవరకు బీవర్సబ్రాకుగారిసిద్ధాంతమును బోలి యున్నది. ఈ సందర్భముల గాంచిన, లేబరు, లేబరు, కన్సర్వేటివు పక్షముల పూర్వ సిద్ధాంతములు తారుమా రగుచున్న వనియు, కొంత కాలమునకు బ్రిటీషుపక్షములు నూతనాధారముల ననుసరించి మార్పవలసిన యవసరము గలదనియు తేలుచున్న ది. బ్రాస్లియా డివిజను ఎన్నికలలో కన్సర్వేటివు అభ్యర్థి లిరువురు నిలిచి పోటీజేయుటగూడ, బ్రిటీషు పక్షముల ఆశయములలో గలగుచున్న మార్పుకే నిదర్శన మని చెప్పవచ్చును.

ప్రాన్సు : హార్డుగారి బహిష్కారము
అమెరికాలోని కోటిశ్వరులును, వార్తాపత్రి కాధిపతులు నగు విలియం రాజ్ డాల్ఫ్ హార్డు

గారు లండనునుండి వ్యూరినుకు వాయువిమానము మీద వెడలిరి. మెట్రో పోలిస్ ప్రాన్సును వదలి వేయవలయు నని, ఫ్రెంచిప్రభుత్వమువారి రాజ్యాపిం చిరి. రెండు సంవత్సరములక్రిందట, వీరు రహస్య ముగ నుంచబడిన ఫ్రెంచిప్రభుత్వవిజ్ఞాపనమును తమ పత్రికలో ప్రచురించెరట. ఆకోపమును మనస్సునం దుంచుకొని, హార్డుగారిని ప్రాన్సునుండి వెడల గొట్టుచున్నారు. ఇట్టి చర్యవలన ప్రాన్సుకును అమెరికాకును మధ్య గల సంబంధమున శాంతవరకు విఘ్నము గలుగునో చెప్ప వీలు లేదు. పాశ్చాత్య దేశములలో గూడ పత్రికాధిపతులపట్ల ఎట్టిసహన ము చూపబడుచున్నదో, దీనినిబట్టి గ్రహించవచ్చును. సూరతులో ఎన్నికలు

సూరతులో జరుగుచున్న శాసనసభల యెన్నికల లో, వోట్ల సీమవలదని ప్రచారము నలుపుచున్న వారిపై, లాక్లు ప్రయోగింపబడెననియు, పలువురకు దెబ్బలు తగిలెననియు, దీనితో అరెస్టులుగూడ గా వింపబడె ననియు, కస్తూరిబాయిగాంధీతో గలసిన పలువురు స్త్రీలు ప్రచారము నలుపుచున్నారనియు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. అయినను, అత్యల్పసంఖ్యా కులు మాత్రమే వోటు చేయుచున్నటుల తెలియు చున్నది. మహాత్ముడీయ నియోజకవర్గమునందు 25 గురును, మహాత్ముడీయేతర నియోజకవర్గమునందు 67 గురును మాత్రమే వోటుజేసిరట. దేశము దంత టను దాదాపుగ నిట్టినిరుత్సాహమే ప్రబలునని యీ హింప నవకాశము గలదు.

రాజకీయనిర్బంధితలసంఖ్య

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు, నిర్బంధితులలో క్షమాపణల నిచ్చినవారి సంఖ్యలను తరుచుగ ప్రచు రించుచున్నారు. ఇటులనే, ప్రస్తుతోద్యమము మూల మున ఇంతవరకు నిర్బంధింపబడినవారి సంఖ్యను, ఇంకను నిర్బంధమునకు లోనగుచున్న వారిసంఖ్యను ఎప్పటికప్పుడు ప్రచురించుట మేలగును. ఇంతియగాక, ఎవరెవ రే కారాగృహములో నున్నదియు, నిర్బం ధితుల నెవరిని ఏ జెయిలునుండి ఏ జెయిలుకు మార్పు చున్నదియుగూడ ప్రచురించుచో, నిర్బంధితుల బంధుగులకును, స్నేహితులకును, తదితరులకును గూడ మిక్కిలి సౌకర్యముగ నుండును.

లాహోరు ఎన్నికలు

లాహోరునగరమునకు జరిగిన ఎన్నికలలో డొడ్డుపనివాడు అభ్యర్థిగ నెన్నికొనబడెనని, నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. తదితరులు తమ అభ్యర్థిత్వ ము నువసంహరించుకొనిరి. ఇట్టిసందర్భములు మరి కొన్ని చోటులలోగూడ గనుపించును. ఇట్టివారు ప్రతి నిధులగుట వింతగాదు. దేశమునందు శాంతి చే కూరి స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించినపిమ్మట గాని, ఎన్ని క లుత్సాహముతో జరిగి, సరియగు ప్రతినిధులు లభింపజాలరు.

“బర్మాలో కాంట్రాక్టు కూలీపద్ధతి”

బర్మాలో కార్మికులదుస్థితిని నివారించుటకై తదేశదీక్షితో బాటుపడిన ఆవలపల్లి నారాయణ రావుగారిచే ఆంగ్ల భాషలో రచింపబడిన “బర్మాలో కాంట్రాక్టు కూలీపద్ధతి” అను గ్రంథమును కృతజ్ఞ తతో నందుకొంటిమి. దీనివెల రూ. 1-4-0 లు.

కా శి నా ధు ని
నా గేళ్ళర రావు పంతులుగారు
కా రా గృ హా నా మ
నేటికి 137 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

పలయువారు మేనేజరు—“కరెంటుథాట్ వెస్టు”, ట్రిప్లికేను, మద్రాసు అని వ్రాసిన బడయగలరు. బర్మాలో కూలీపని జేయువారిలో నధికసంఖ్యాకులు ఆంగ్లం లని తెలిసిన విషయమే. వీరి యిబ్బందులు వర్ణనాతీతములు. కొంతకాలము క్రిందట జరిగిన అల్లరులలో ఆంగ్ల కార్మికులు తీరని బాధలకు లోనయి, పరిణామములచా లయిరి. ఇక మీద హిందూదేశమునుండి బర్మాకు కూలీలను నష్టయిజేయకుండుట మేలనుభావము సర్వత్ర ప్రబ లుచున్నది. దీనికి తోడుగ, కూలీలను బర్మాకు తెప్పించుటలో నేమి, వారిపై పెత్తనము వహించు టలో నేమి, మేస్త్రీలు సర్వాధికారులుగ మెగు చు న్నా రు. కూలీ వారి కి ని య జ మా ను లకును సరాసరి సంబంధ ముండకపోవుటచే, కూలీ వారి టుటలు అరణ్యరోదము లగుచున్నవి. కాంట్రాక్టు పద్ధతిని చక్క బ జ చు ట యో, లేక అసలే తొలగించుటయో జరుగవలెనని, నారా యణరావుగారు ఈ గ్రంథములో సహేతుకముగ నిరూపించిరి. కాంట్రాక్టుపద్ధతివలన గలిగెడి విపత్తు లను వీరు పూన గ్రుచ్చినటుల వివరించిరి. బర్మా కూలీల స్థితిగతులను గ్రహింప, దలచువారి కి గ్రంథము మిగుల నుపయోగకారిగ నుండగలదు. ఆంగ్ల కార్మికుల స్థితి చక్కబరుపగోరు, ఆంగ్ల ప్రముఖ లీగ్రంథమును పఠించి, నారాయణరావు గారి సత్ప్రయత్నములకు తోడ్పడ బ్రాధికులు. నారాయణరావుగారి గ్రంథము బర్మా కూలీల దుస్థితిని భారతీయులును, అందు ముఖ్యముగ ఆం ధ్రులును గ్రహించుటకు తోడ్పడుచో, వారు ధన్యు లయ్యెదరు. ఈ గ్రంథమునందలి ముఖ్యాంశములను వివరించుట కిట స్థలము చాలదు. గ్రంథమును సంతముగ పఠించుచో, నిజస్థితి తెల్లడియగును. నారాయణరావుగారు అనుభవపూర్వముగ రచిం చిన ఈ గ్రంథమును చదివి, వారి కి భారతీ యులు తగు ప్రోత్సాహ మొనగెదరుగాక యని కోరెదము.

రంగూన్లో పట్టవగట్టి దొంగతనము

బెంగాలలయిల్లు సోదాచేయబడుట

రంగూన్లో పట్టవగట్టి దొంగతనము జరిగెనని పత్రిక లలో మొదటి తారీఖు ప్రకటించబడెను. ఈ దొంగతనము పందర్బమున రంగూన్ నగరములోనూ, ఇన్ సీటు నగరములోనూ 12 నుక బెంగాలీల యిల్లు సోదాచేయబడెను. ఇదిగోక తం గాతీ విద్యార్థిసంఘమున్న యిల్లు రంగూన్లో వైద్యవిద్యార్థుల పరిశ్రమముగూడ సోదాచేయబడెను. చాల తొగిలియులు, గ్రంథములు పోలీసులచే తీసికొనిపోబడెను. వారు దానిని చువుచున్నారు. ఇంతవరకు ఆరెట్లు తేయము చేయబడలేదు. (ఆ. తె.)

విదేశవార్తలు

జాతీయమిత్ర అసంబ్ధి సమావేశము

ప్రతినిధులు బయలుదేరుట

(వైరెస్)

రగ్వీ, సెప్టెంబరు 3:—జాతీయమిత్ర సభకు (అసంబ్ధి) బ్రిటిషు ప్రతినిధులు నేడు లండనునుండి బయలుదేరిరి. విదేశాంగమంత్రితో నిమిషప్రభువు వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు ఆ. రో. గజ్జి మంత్రి యు. వెల్లి రి. వీరికి సహాయముగ విదేశాంగ సహాయమంత్రి డాబ్లీన్ నోబిలు చేకరు రోడ్ జంక్షన్ వద్దనున్న సుప్రసిద్ధి గాగెరి. బోలో నానుండి జాతీయమిత్ర మోటారుబండ్లలో వెల్లెదరు. రైల్వే మిషనరీయి జాతీయమిత్ర మోటారుబండ్లను అడ్డమిడినానుటచే వెనుకటి సారి ఖర్చు ఎక్కువయ్యునని. ఈసారి ప్రకారముచేసి ఖర్చును తగ్గించెదరు.

ఫిబ్రవరిమాసములో లండనులో బ్రిటిషు నేతనరకుల ప్రదర్శనము

(వైరెస్)

రగ్వీ, సెప్టెంబరు 3:—బ్రిటిషు పరిశ్రమల ప్రదర్శన ములోపాలు బ్రిటిషు నేతనరకుల ప్రదర్శనము గావించెదరు. కృత్రిమపట్టుప్రదర్శనము ఫిబ్రవరి మొదటివారములో జరుగను. ఆల్బర్టునుండిరమున ఇదంతయు జరుగుట, ఫిబ్రవరిలో లండను అంతయు బ్రిటిషు నేత సరకులతో నిండిపోవును.

బ్రిటిషు రంగుపరిశ్రమ

(వైరెస్)

రగ్వీ, సెప్టెంబరు 3:—బ్రిటనులో రంగుపరిశ్రమను చాల యభివృద్ధి కరముగ జోరుగ స్థాపించిరి. బ్రిటిషు నిర్మాతల తమిషము చొప్పున ఈపరిశ్రమను పెంపొంది జేసికొనుటకు తగిన సరకులను సేర్పాటు చేసిరి. మొదటిదిగవు రంగును తయారు చేయుటకు కావలసిన పదార్థములను సేర్పాటుని రంగుపరిశ్రమకు సంబంధించిన సాంకేతిక విజ్ఞానమును సంపాదించుటకు అవకాశము లేర్పడుచున్నది. విదేశీయతనరుల ఉత్పత్తి ఖర్చులను తగ్గించుటకును ఈపరిశ్రమ చేయగల్గిరి. అట్లని మంచి ప్రమాణము గలవాటిని తయారుచేయుట మానలేదు. ఈదేశము లో నూటికి 93 వాడబడుచున్న రంగులను యునైటెడ్ కింగ్డమ్ లోకి తయారుచేయుచున్నాడు. నూటికి 81 వాడైన రంగుల విక్రయ మునున్నది. 1922 లో బ్రిటిషు రంగులు 2400000 పౌనులు బరువుగలవి తయారుచేయబడిన. 1928 లో రెట్టింపు కంటే ఎక్కువైనది. 1931 లో రంగుల విజయములు 4100000 పౌనులకు బరువుగలవి దిగుమతియైనవి. 1928 నాటికి జర్మనీ రంగుల దిగుమతులను 5000000 పౌనులకంటే తక్కువగా తేల్చిరి. అదిలో బ్రిటనులో విస్తారముగ రంగు తయారుకాలేదు. కృత్రిమపట్టును మంచి రంగుతో తయారుచేయుచున్నారట. ఈరకమును నిచ్చిన ఆభరణ మరల ప్రవేశపెట్టెదరు.

ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్

(వైరెస్)

క్విట్టుగారు

రగ్వీ, సెప్టెంబరు 3:—జాతీయమిత్ర సమావేశమైన ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసు సభకు ఎవరో 80 కమ్యూనిస్టులు వచ్చి అల్లరిజేసి కార్యక్రమమునకు అంతరాయమును కలిగించిరి. తుదకు వారిని బెడలగొట్టిరి. దీనిచే సభాకార్యక్రమము కొంత ఆలస్యమయినది. సోషలిజమును మనకండ్లయెదుట మనచేతి కాలములో పూర్తిగ జూడనున్నది ఏదో ఒకవిధముగ మన కాలములో జూచుచున్న యున్నారమనియు సోషలిస్టు వాద నలనైన సాధ్యమయినది ఏర్పడుచును. ఆ ఉద్దేశముతోనే ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించుచు న్నారు. కాళ్ళతముగ సంగతు లేర్పడవలెనన్నచో ఆయ్యది సెన్సుడిగ ఏర్పాటు గావలెననిరి. వర్తక తీగవు చట్టమును ప్రెస్టిజియములకు సంబంధించుకొంటి మనిరి. ప్రేడ్ యూనియను నులు స్వతంత్రముగ తమ వ్యవహారములను చక్క పెట్టుకొను అవకాశమును మరల కలగజేసెద మనిరి.

వి. శివరావుగారి యువన్యాసము

లండన్, సెప్టెంబరు 3:—రాజోవు భారతరాజ్యాంగ విధానమున పనివాండ్ర ఇక్కట్లను తేటతెల్ల జేయువలెననియు, వెనుకటి తప్పులనే మరల చేసికేరి భారతకార్యకర్తల దుర్మర మగుననిరి. సాత్తున్న వాటిచే ప్రాతినిధ్య మియవలెననట వాడి గాదు. కార్యకర్తల ప్రతినిధులను నియమించుటలో న్యాయముగ ప్రవర్తించవలెననిరి. భారతకార్యకర్తలగుట వాసును జూడ వలెననియు అట్లుచేయుచో ప్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసుకే లాభమనిరి. ఒకజాతివారు ఇంకొకజాతి నుద్ధరించుట కిదేమంచి యవకాశమనిరి. ఈయుద్ధమునీద్ధాంతములు బ్రిటిషువారికేగాక ప్రపంచములో నున్న అందు పనివాండ్రకును మంచిదేయనిరి. శివరావుగారు మాటలాడుచుండగా అయ్యగారు అల్లరిజేసిరి. వీరిని గెంటిజేసిరి.

రాండుటేబిలు సభ

ప్రముఖులగు ప్రతినిధుల ఉపన్యాసములను

బ్రాడ్ కాస్టు చేసెదరు

(వైరెస్)

రగ్వీ, సెప్టెంబరు 3:—సామ్రాజ్యసభ 30 తేదీని జరుగును. అపుడు ప్రధానామాత్యులు ఇచ్చెడి ఉపన్యాసములను బ్రాడ్ కాస్టు జేయు ఏర్పాటును మానుకొనిరి. కాని ఆరుగురు ప్రధానామాత్యులు ఒక్కొక్కరు ప్రత్యేకముగ బ్రాడ్ కాస్టు ఏర్పాటులను జేతురు.

రాండుటేబిలుసభకు వచ్చు ముఖ్యమగు ప్రతినిధుల యువన్యాసములనుగూడ బ్రాడ్ కాస్టు జేసెదరు.

బొంబయి మిల్లులు

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 4:—బొంబయిలో నేతవస్త్రములను జేయు మిల్లులను ముదింపుగట్టుటకు ముందేవురు కంపెనీ ప్రతినిధి ఇండియాకువచ్చుచున్నాడట. వీరి కార్యక్రమము అతిరహస్యముగ నుంచబడినది. లంకామైన మిల్లులసంఘమునల బొంబయిమిల్లులను ఒకసంఘముగ ఏర్పరుచుటకు ఇతనిసంకల్పము. ఆధునికము 50 మిల్లులు ఇట్లు ఒకటిగ జేయబడునట. విదేశీయుల పోటీ నెదుర్కొనుటకు బొంబయి మిల్లులజమానుల సంకల్పముని తోచుచున్నది.

లిబరలుపక్షమువారు

ప్రత్యేకముగ రాజకీయపక్షముగ నుండవలెను. పార్లమెంటులో పలుకుబడిని కలిగియుండవలెననిరి. నుంకములను తగ్గించుటకు బ్రిటను నిజముగ విధానము. ప్రపంచవ్యాపక విశ్వ ర్యమున కిది యవసరము. నుంకములచే గాక ఇతరవిధములచే సామ్రాజ్యాభివృద్ధిని గావించవలె ననుచున్నారు. పారిశ్రామిక పునరుద్ధారణ విధివసాదాభివృద్ధి, పనిలేనివారిసంఖ్యను తగ్గించుట కార్యకర్తలముతో సహకారము సజ్వల మున్నగువిషయ ములనుగూర్చి బ్రిటను శ్రద్ధ వహించును.

టెర్మిలో కమ్యూనిస్టు కుట్ర ఏర్పడినదని 80 మందిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు పనివాండ్రు అసమానము మీద బట్టుకొనిరి. తమ సంఘములో వీరు ఆందోళనమును బురి గొల్పిరట. మూడవ అంతర్జాతీయసంఘముతో వీరికి సంబంధ మున్నదట. టెర్మిలో ఈకమ్యూనిస్టు సంఘము ఇదివరకున్న వాటికంటే చాల ముఖ్యమైనదట.

విమానములు దిగినచోటునుండి మరల వెనునీకాయ ముజేరుటకు క్రొత్తసాధనమును కనిపెట్టిరి. 80 అడుగులకొక్క సంభములతో ఒకసాధనము నిర్మించిరి.

బ్రాంలిసెంటు ఎన్నికలో కన్వెన్యేటివు యభ్యర్థి క్యాంబెలుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఇతనికి ఆందరికంటే 1606 ఓట్లు ఎక్కువగ వచ్చినవి.

వెస్టిండిండ్స్ గొప్పకుపాను వీచి ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు చాల సత్తుముగల్గెను. ఇద్దరు చనిపోయిరి. పంటలన్నియు నాశనమైనవని భయపడుచున్నారు.

రంగూన్ హైకోర్టు

న్యాయమూర్తి నియామకము

సిన్ధు, సెప్టెంబరు 3:—రాజీనామా నిచ్చిన న్యాయమూర్తి ప్రాబ్ గారి స్థానే రంగూన్ హైకోర్టులో బాగల్, ఐ. సి. యన్. బారిష్టరుగారు నియమింపబడిరి. (ఆ. పత్రి.)

ప్రజాస్వామ్యము ప్రాచ్యులకు క్రొత్తగాదు

అనాదినుండి వచ్చుచున్నది

ఈజిప్టు ప్రాత ఆర్థికమంత్రి యువన్యాసము

మెయిలుసర్వీసు

కెయిరో, ఆగస్టు 28:—ఇప్పుడుదేశములో భ్రాతృభావ మేర్పడినది. అందరనుబాధపడుటచే సామ్రాజ్యత్వ మేర్పడినది. జాతి, భాష, భూతనయతో గూడుకొన్న భ్రాతృత్వముగాడిది. చాల పవిత్రమైన భ్రాతృభావము, మనమందరము ఒకేకారణము చే ఇడుమలను గడుచుచున్నారము. అందరనుస్వాతంత్ర్యము నకే కృషిసల్పుచున్నారము. పాశ్చాత్యదేశమునందువలెనే ప్రాచ్యదేశమున ప్రజలు అందరను పడుచున్న బాధలచే ఏకమేరి. భ్రాతృభావముతో మసలుచున్నారు. అట్లని ప్రాచ్యుల ప్రతి చులకు ప్రతిహతులగు ఏర్పడి రమకొనరాదు. స్వాతంత్ర్యమును నది మానవుని అంతరాత్మలో సహజమైన బీజము. ఆదోకుమత భావము. ప్రాచ్యదేశము ప్రాచ్యదేశమే. ప్రతీచీదేశము ప్రతీచీదేశమేయని కిప్టింగుగారు వ్రాసిన మాటలయందు ప్రాచ్యులకు నమ్మకము లేదు. నమ్మదు. ప్రాచ్యుల భ్రాతృ భావము పాశ్చాత్యులలోనున్న కృత్రిమ విషయమున్నిటిని స్వాతంత్ర్యమునకుగల సాధనములను తొలగించుటకే ప్రాచ్యులు ప్రయత్నించుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యమునగా ఆందరిని ఒకటిగాజేయుట. ప్రెంచి విప్లవకారులు ఊరకనే స్వాతంత్ర్యము సమానత్వము, భ్రాతృత్వమును ఆదర్శములను పెట్టుకొనలేదు. స్వాతంత్ర్యమునకు తోడు సమానత్వముండవలెను. సిద్ధాంతము సంగతులెట్టివి. ప్రాచ్యదేశమందంతటను స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రతినియించుచున్నది. అట్లని ఇది విదేశీయులకు విరోధముతో గూడు కొన్నదిగాదు. నిజమైన జాతీయ ప్రబోధము ప్రాచ్య దేశమున ఏర్పడినది. ఇట్టిఉద్యమజననమే అయ్యెడివిదేశీయులకు ప్రతిహతులుగాదని చెబుచున్నది. నైతిక ఆర్థిక పరిస్థితులచే ఈయుద్ధము మేర్పడినది. విద్యావ్యాప్తి రాకపోకలు సౌకర్య ములచే ప్రబోధ మేర్పడినది. ఆధునికాదర్శములు ప్రాచ్యులకు బోధపడెను. పరిపడవనుట తప్పు. ఆధునిక ఆదర్శము లనగా ఏమిటి? ప్రాచ్యదేశపు సిద్ధులు, తత్వవేత్తలు పాశ్చాత్యదేశీయులకు నేర్పిన శాస్త్రప్రాచీన తత్వములుగాక జేరొందుగవు. ఈవాగ్ధికము మానవునిచే యభివృద్ధి గాంచునది. ఈవాగ్ధికము ఏర్పడుటకు ప్రాచ్యులు ప్రతిచులుగూడ తోడ్పడిరి. అందుచే ప్రాచ్యులలో బయలుదేరిన స్వాతంత్ర్యోద్యమము స్వత స్సిద్ధ మైనది కాదనుట నిష్ప్రయోజనము. నిర్బంధముల మీదను, నిరోధముల మీదనే అది బ్రతుకుచున్నది. బానిసీకాదని తాపేక్షజేయుటగూడ నిష్ప్రయోజనము. అయ్యెడి వారిహృదయములందు కట్టుకొనుచున్నది. ఈజిప్టు యుద్ధమును రాజ్యాంగ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమున కేర్పడినది. రెండను జంటగా నుండునది అవినాభావముగ నుండును.

ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యోద్యమము సెప్టెంబరు 1882 నుండి సాగుచున్నది. మొదట అరబ్బీ, తరువాత కెమాలపాషా వీరప జనులుపాషాగార్లు పాటుబడిరి. ఇట్లెడో నహస్ పాషాగారు పాటుబడుచున్నారు. అందరును మహాత్రులను ఆస్వాతంత్ర్యమునే రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకొనెడు. సక్రమరాజ్యాంగ విధానమున స్వాతంత్ర్య మునకొనెడు.

1919 లో ఈజిప్టుకు విమోచనము ఏర్పడినది. ప్రారంభ ములో రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకే ప్రారంభమైనను జాతీయ వ్యక్తిత్వ నిరూపణము గ ముఖ్యముగ పరిణమించుచున్నది. అప్పుటినుండి అన్నిటియందును రాజకీయ సాంఘిక ఆర్థికవిశ్రాంతిస్వాతంత్ర్యముగ పరిణమించినది. నిర్బంధములు ఈయుద్ధమును మురింత జలముగ పోషించిన వగుచున్నవి. మురింత సంరంభమున తీవ్రముగ జేయుచున్నది. జగులులుపాషాగారి స్వాతంత్ర్యోద్యమము బ్రిటను ఈజిప్టు సఖ్యతతో నుండు తలంపుతోనే గూడు కొన్నది. ఇప్పటికిని మాది అదే కార్యక్రమము. హేండర్సను గారు న్యాయముగ రాయబారములని జరిపిరి. రాయబారములు చెడినవిగాని భగ్గుముకాలేదు. ఇంకను గౌరవముగ సఖ్యతతో బ్రిటను ఈజిప్టు పరిష్కారము కుదురుట కవకాశ మున్నది.

ఈజిప్టు ప్రజలు తమ రాజ్యాంగ విధాన ముగ నకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యమునకు తీవ్రముగ పోరుచున్నారు. మనము కాంతియుతిముగనే సంరంభమును సాగించుచున్నను ప్రస్తుత పరిపాలనను ప్రజల ఆశీయములకు ప్రతిహతులుగనున్న ఈపాలనముక్రింద ప్రారంభమున నిర్బంధవిధానము తీవ్రముగ సాగినది. కాని ఈజిప్టు ప్రజలు దేశస్వాతంత్ర్యమునకే ప్రాణముల నర్పించువారు తమ మతమును గాపాడుకొనటలో దయ్యోక్తిజను పాలనమున 100 వేల ఈజిప్టు ప్రజలను ప్రాణమును గోల్పోయిరి. మనకిప్పుడు స్వాతంత్ర్యమే జాతీయమతము. మహమ్మదీయులు కొల్లెలు ఈజిప్టు మాతృదేశమున కలసి పూజించుచు

సత్తెనపల్లి చందాదారులు

కొక విజ్ఞప్తి

సత్తెనపల్లికి శ్రీయుత శ్రీగిరిరాజు వెంకట సుబ్బయ్యగారిని 8-9-30 తేదీనుండి మా ఆంధ్రప్రదేశ్ కకు, భారతికి ఏకేంటుగా నుండునటుల యేర్పాటు చేసియున్నాము గాన సత్తెనపల్లి యందుండు చందాదారులు సదరు తేదీయనంతరమునుండి వారికిగాని, లేక వారి అనుమతి బొందినవారికిగాని చందాలను చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప బ్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

స్వారు. భీమంధరము దేశస్వాతంత్ర్యమునకై ఆత్మార్పణము గాంచుటచే మన పరంభము పూర్వవత్తమైనది.

ప్రజలకన్న ప్రత్యక్షనియోజకాధికారమును తీసివేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. పెక్కు-సంవత్సరములు మనలను వెనుకకు ద్రోయుచున్నాడు.

అయితే వారి సంకల్పము సాగదు. ఒకవేళ అయినను నెగ్గదు. ఇందులకు ఒక్క-దును అంగీకరించదు. రైతులు గడిచిన గట్టిపాటు-ఇదొక్క-టే. నహనపాపాగారు, పార్లమెంటు రెండుసభల సభ్యులు దీనికై పోరుచున్నారు. వారందరకును గౌరవపూర్వముగ ననుసరించుచున్నాడను. ప్రజాస్వామ్యము ప్రాచ్యులకు తగదనియు పాశ్చాత్య సాంప్రదాయమనియు అనుచున్నాడు. అంతకంటె తప్ప అభిప్రాయ వెనుకటి యుండజాలదు.

ఏనుక్రిస్తు అతని శిష్యులు మహ్మదు ఆయన అనుచరులు ప్రజాస్వామ్యమును బోధించిరి. నాడుకలలో చెట్టిరి.

అరేబికు వాజ్మయము అంతయు ఇస్లామికు అరేబికుదేశములందు ఆలనాటై పోయినటుల గన్పించుచున్నది.

సోదరిసోదరులారా! ఇంతకన్న నే జెప్పునదిలేదు. వీరందరును నందనమాలిని ఈజిప్టు ప్రాత ఆధికమంత్రి మక్రంథుమజే నారసిరి.

కోతిరూపు గల స్త్రీలు పురుషులు

చేష్టులుగూడ కోతిచేష్టలే-జపానులో

ఒక గ్రామమునందు

తయికోజీకి పశ్చిమమున 25 మైళ్లదూరమున వోకు మూరా అను గ్రామము కలదు. ఆ గ్రామము దాదాపుగా నిర్మాణవ్యయముగానే యున్నదిగాని ఆ గ్రామమున ఒక కుటుంబమున కోతిరూపుగల స్త్రీలును పురుషులును కలసి అయిదుగురున్నారు. వీరినిచూచి జపానుపత్రిక లిటుల వ్రాసినవి.

“ఈ గ్రామములో నివసించుచున్న యొక వేటగాడు యీ గ్రామమునకు సమీపమునందున్న అడవిలో ఒకకోతిని కుప్పాకితో కాల్చి చంపెను. అతడింకను బ్రతికి యేయఁనాడు. అతని వయసు 95 సంవత్సరములు. అతని చనిపోవుటకు ముందు అది అతనిని శపించి (ప్రాణములు వదిలినది, అందువలన అనేకకాలం పెద్దదనుకూడను జంతాలో సారానా అనునతనికి పుట్టిన 5 గురు బిడ్డలును స్త్రీలును పురుషులుగూడ కోతిరూపువారే యైరి. సారానానామము ఇప్పుడు 75 సంవత్సరములు. వీరికి 5 గురికిని ఒంటినిండి కోతుల కండునటులే బొచ్చుకలరు. వీరిని తమ తండ్రియంటియందే యుంచిరి. వీరిలో పెద్దవాని వయసు 33 సంవత్సరములు. గ్రామములోని వారందరూ యీ కోతిరూపులను చూచి చాలభయపడుచుండును. వీరు ఇండ్లను తిరులబెట్టుట మున్నగు కోతిచేష్టలన్నియును చేయుచుండునని గూడ వారు తెలిపిరి. 1925 వరకును యీ గ్రామమునగతి యెవరికిని తెలియదు. ఆపును జనాభా తియిటకు ఒక డిప్యూటీ ఆగ్రామమునకెట్లెట తలపించెను. అతడవల వీరినిచూచి విచిత్రజంతువులను ప్రదర్శించినట్లయొకనికి తెలిపెను. వెంటనే ఆతడవటికి జిల్లా ఒక్కొక్కనికి 20 పాళ్లవంతున 5 గురికిని 100 పాసులని షెడ్యూల వారికొత్తొను రాతంతోను చెప్పగా వారంగీకరించిరి. అతడు ఒకమోటారు కారులో వారి నైగురుని యెక్కించి అతడు కనావావాకు నిలచెను. కాని వారు చాల దొడ్డవృత్తిమొనరింప వారందరే అతడు వారిని మరల ఆగ్రామమును పోనిచ్చెను. పురు ఆగ్రామములో చూడవచ్చును. (సిలోనుఅబ్జర్వరు)

ఫోర్టు నెంటుజార్జిగజెట్టు

2-9-30

న్యాయశాఖ

ఈక్రిందివారు వెంచిమేజిస్ట్రేట్లుగా ఆయాస్థలములకు నియమింపబడిరి:—అల్లాడి మార్కనానాయకగారు తిరుపతి, తిప్పాజి వీరభద్రప్పగారు కొత్తూరు (బల్లారిజిల్లా) జనాబ్ మహమ్మదు అలీసాహేబుగారు కడప.

మద్రాసు సినిమా ఫిల్మ్ సెన్సార్సుబోర్డుకు డి॥ బి॥ జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు సభ్యునిగా మరల నియమింపబడిరి.

నెల్లూరుజిల్లాలో కావలి గ్రామములను జిల్లామునపలు కోర్టు కు యిద్దరు మున సబులు అక్టోబరు 1 వ తేదీనుండి నియమింపబడుటకు ప్రభుత్వమువారు తీరుపు గావించియున్నారు.

వినియోగశాఖ

వి. నాగోజిరావుగారు చిత్తూరు ప్రెజిడిట్స్కోలర్లుగా నియమింపబడిరి.

ఆభివృద్ధిశాఖ

వి. సి. మోన్. రంసారావుగారు బల్లారి సబుడివిజనుకు అసిస్టెంటు ఇండస్ట్రీయలు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

సానిక స్వపరిపాలనశాఖ

యం. గణపతిరావుగారు గుంటూరుజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగాను పి. సంజీవ పాయిగారు కడపజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగాను నియమింపబడిరి.

కడప ఆబ్బాయి వేణుగోపాలగారు కింగు ఎడ్వర్డు మెమోరియలు గవర్నమెంటు క్షయారోగ ఆస్పత్రి డైరెక్టరుగాను, కల్లకురిచి వాసుదేవరావుగారు మద్రాసు గవర్నమెంటు క్షయారోగ ఆస్పత్రి సూపర్వైంటెంటుగాను, నియమింపబడిరి.

ఎం. వి. రమణమూర్తిగారు విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజి అసిస్టెంటు ఫిజియాలజీ ప్రొఫెసరుగా ఖానుపరపబడిరి.

పోలవరపు రామబ్రహ్మంగారు, గుంటూరుజిల్లానుంచి తపతల తాలూకాకు పంచాయతుల అర్గనైజరుగా నియమింపబడిరి.

విద్యాశాఖ

ఏ. రామనాథశెట్టిగారు ఆనంతపురం నక్షత్రమండలముల కళాశాలలో అసిస్టెంటు లెక్చరరుపదవినుండి నైవాపేట టీచర్స్ కాలేజిలో న్యాయురత్ నైపు లెక్చరరుపదవికి నియమింపబడిరి.

ఈక్రిందివారు జిల్లాఎడ్వర్డుకేవలము కాన్సిలు సభ్యులుగా ఆయా నియోజకవర్గముల నుండి ఎన్నికైబడిరి:—టి. రామస్వామి చౌదరిగారు గుంటూరు (తెనాలి మునిసిపలు సంఘము), రెవలి జె. సి. వైకే(ఫోక్)గారు పశ్చిమగోదావరి (యస్సైటెడ్ లాథర్కా చర్చిజమను), పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరి, తోట శేషాద్రినాథులుగారు, గుంటూరు (బాపట్లతాలూకాబోర్డు) రెవలి జె. పి. అంబాలానవార్ గారు కృష్ణా (భారత క్రైస్తవ విమను), డి. గోవిందరాజులనాయకుగారు (కృష్ణా జెజవాడ మునిసిపలుసంఘము), కందిమర్ల సీతారామరావు యార్లగడ్డ బసవయ్యచౌదరి, గార్ల కృష్ణా (నూజివీడు తాలూకాబోర్డు).

పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ

రా॥ సా॥ వి. వి. శర్మగారు అసిస్టెంటు యింజనీరుగా గంజాం డివిజనునుండి కోయంబత్తూరు సర్కిలుకు బదిలీ చేయబడిరి. వీరిని వాల్తేరు సర్కిలుకు బదిలీ చేయుచు గావించబడిన యుత్తరువు రద్దుచేయబడినది.

వైద్యశాఖ

కె. యస్. సంజీవిగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజిలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగాను, సి. దురైస్వామిగారు రాయపేట గవర్నమెంటు ఆస్పత్రిలో అసిస్టెంటు సర్జనుగాను పి. కృష్ణమోహనుగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజిలో అసిస్టెంటు ఆఫ్ లాజిటీ ప్రొఫెసరుగాను, నియమింపబడిరి.

భీమవరం వార్డులు

(ఒక విలేఖరి)

ఈరోజున భీమవరంపట్టణములో ఒక కాంటినెన్సుకు బజారులో బ్రిటిషు వస్తుబహిష్కారమునుగురించి కరపత్రములను పంచిపెట్టి పికెటింగు ఒకగుంటపు చేసినాడు అతడు గాని లాగిషయోగముగాని జరగలేదు.

29-8-30 తేదీని క్రియంత పటేలు, మాలవ్యగౌర నాయకుల ఆకట్టు సందర్భమున బజారునందు వర్తకులు హరటాలు వారంతట వారలు జగ్గిరి.

మోతీలాలు జవహరలాలుగార్లు

షరతులను నిరాకరించి రను వార్త నిజమే

పయినీరుపత్రిక సమర్థనము

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 3:—“బాంబాయిలో సర్ తేజబహదరు సప్తూ, ఎం. ఆర్. జయకరుగార్లు తెలిపిన విషయములను మేము జాగ్రత్తగా చదివితిమి. సంధిషరతులను పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ పండిత జవహరలాలు నెహ్రూగార్లు నిరాకరించిరి మేముదివరకు చేసిన ప్రకటనను సప్తూ జయకరుగార్లు ఖండించినటుల ఆ సంభాషణలలో మా కేవలము కనబడలేదు. నైగా సయినీలో జరిగిన నిర్ణయమును సాంధిగారు మార్చెదరని యూహించుటకవకాశ మంతగా కనబడదనిగూడ ఆసంభాషణలవలన స్పష్టముగుచున్నది. సయినీలో కలిగిన ఫలితముకంటె యెక్కువ అనుకులమును ఫలితము యెరవాడలో కలిగినయెడల నూకంటె హెచ్చుగా సంతోషించువారు మరెవ్వరనుండరు. రాండుటేబిలు సభను జరుపుటకు గాంధీగారు సత్యాగ్రహమును విరమించిన విరమించకపోయినను గూడ యెట్టి నిరోధమును కలగదు గాన నిది కేవలము ఆప్రధానమే అని పయినీరుపత్రిక వ్రాసెను. అ. నె.

కూచిపూడి (గుంటూరుజిల్లా)

కూచిపూడి 8-9-1930:—ఈ గ్రామ వాసియును స్వాతంత్ర్యభిలాషియును నైన రావెళ్ల వెంకటరత్నంచౌదరిగారు గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు వాలంటీరుగా చేరినందుకు క్రిజివల్ లా-అమెండుమెంటు ఆఫ్ ప్రకారము నిన్న తెనాలి మాజిస్ట్రేటుగారు 6 మాసముల కఠింశిక్షను, ‘సి’ క్లాసును విధించిరి.

యలవర్తి రామస్వామిచౌదరి.

రామచంద్రపురం తాలూకా

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము ఒక తాలూకా సంఘము ఒకటి మహాజాత్యుద్ధరణ మండలి మండలిరావుగారి ఆధ్వర్యముక్రింద 17-8-30 తారీఖున సమావేశమయినది. మహాజాత్యుద్ధరణ మండలి వెంకటనారాయణగారు బాలాంత్రపు వెంకటకృష్ణరావుగారు మిత్రిటి నరసింహమూర్తిగారు డాక్టరు డేలూరి పాటి సుబ్రహ్మణ్యంగారు పటేలుఖానా రామారావుగారు లేజోమూర్తుల వెంకటేశంగారు తాడి వెంకటస్వామిగారు ఇంకా 30 మంది అదినెలలనుండి ప్రతినిధులు వచ్చియున్నారు. ఈ సంఘము యొక్క ముఖ్యోద్దేశములు విద్యాభివృద్ధి ఆరోగ్యభివృద్ధి నైతిక సాంఘిక ఆర్థిక అభివృద్ధి మూలకంగా నిమ్మజాత్యుద్ధరణ గా విండుట డాక్టరు డేలూరిపాటి సుబ్రహ్మణ్యంగారిని ఈసంఘమునకు ప్రెసిడెంటుగాను, పటేలుఖానా రామారావుగారు తాడి వెంకటస్వామిగారు సెక్రటరీలుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. తిరిగి ద్వితీయ సమావేశము 31-8-30న తేదీని తిలకు భవనములో డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి ఆధిపత్యము క్రింద జరిగినది. గ్రామములో నిమ్మజాతులగుల కష్టములను తిరుగా 14-9-30 తేదీని కానున్న సమావేశములో నివేదించినయెడల అది సర్దుబాటు ఆద్యోగ విధానము ఆలోచింప బడుటకు యేర్పాటు చేయబడవలెను.

(ఒకవిలేఖరి)

తేలుమండు

పొదలమిదనుండు నుంచి దొండాపరపకు, లేక ఉత్తరేణు అనుపరకు, లేక లేసె రుద్దపరకు, చిక్కని చక్కెర పానకము (చక్కెర నీళ్ళలోపొసినపానకమును.) కూడ రుద్దవచ్చును. అరటిపండు (అరటిపండు పిసిక కట్టరలయును.) పైనుండులలో దేనిని వాడినను తప్పక బాఫనిసారణయగును. కొందరి శరీర తత్త్వము ననుసరించి, కొన్ని మొండి కేసులందు యీనాటాగింటిలో ఏదో ఒకటి తేలుబాధను పోగొట్టును.

కోమటిగుంట వెంకయ్య.

రోమహరి

డబ్బీ 1 కి రు. 0.8-0 వి. సి. త్రో 0-13-0 అమ్మతాంజనండిపో 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు

చెన్నపురి కార్పొరేషను ఎన్నికలు

హమీదుఖాన్, మీనాక్షిసుందరంగార్ల విజయము

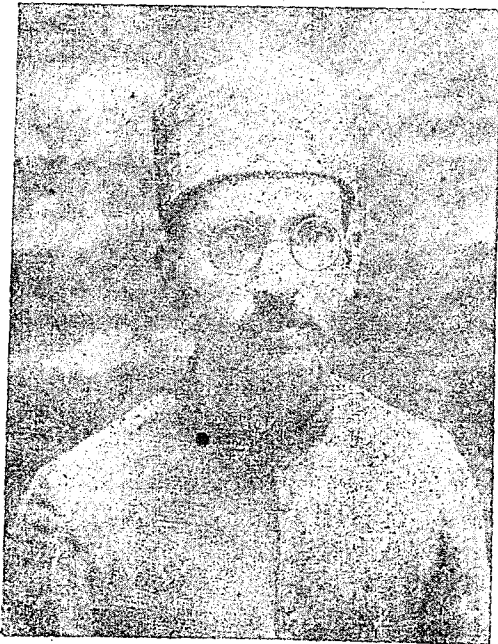
చెన్నపురి, సెప్టెంబరు 3:—తిరువట్టికర్కాశేం చింతాద్రాపేట నుండి నిన్నటివిజయము చెన్నపురి కార్పొరేషనునకు జరిగిన ఎన్నికలయందు వోటు లీడినటులు తెల్పబడినది. తిరువట్టికర్కాశేంబడివిజయ ఎన్నికలయందు అభ్యర్థులవోటులు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారు 582 లాగా హుసేన్ లాల్ గారు 422 రద్దయిన వోటులు 14 మొత్తము 968

అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారికి అత్యధికసంఖ్యాకము లగు వోట్లు వచ్చుటచే, వారు ఎన్నుకొనబడినటుల ప్రకటించబడినది. చింతాద్రాపేట

చింతాద్రాపేట ఎన్నికలయందు అభ్యర్థుల కీక్రింది విధముగా వోట్లు వచ్చెను.

సి. ఎల్. లక్ష్మీకాంతం గారు	8
టి. పి. మీనాక్షిసుందరంగార్ల గారు	884
వి. శివప్రకాశ్ మొదలియ్యంగారు	883
ఎల్. వెంకటసాహు ఆసారి గారు	6
కర్ణు ఆయన వోటులు	14
మొత్తము	798

టి. పి. మీనాక్షిసుందరంగార్ల గారి కత్యధికసంఖ్యాకము లగు వోట్లు వచ్చుటచే వారు ఎన్నుకొనబడినటుల ప్రకటించబడినది.

అబ్దుల్ హమీదు ఖాన్ గారు

మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగ తిరువట్టికర్కాశేంబడి నేడు ఎన్నుకొనబడిరి.

టి. పి. మీనాక్షిసుందరంగార్ల గారు

చింతాద్రాపేటనుండి కార్పొరేషను సభ్యులుగ నేడు ఎన్నుకొనబడిరి.

హిందూ యువజనసంఘము, విలూరు వార్షికోత్సవము

ది 7-9-30 సం॥ ఆదివారం

ఆయా! ఈ సంఘ వార్షికోత్సవము శాశ్వతమౌండవర వాస్తవ్యులు మి రాలి రాలి శ్రీ. "ఆంధ్రభిష్మ" వ్యాపతి ముఖ్యరావుపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద ది 7-9-30 సం॥ ఆదివారం సాయంత్రం గం 4 ని 30 లకు సంఘ భవనమున జరుగెను.

సాటిసందర్శకున మి రాలి రాలి శ్రీ. దివాన్ బహద్దూర్ మొదల్ల రామచంద్రరావుపంతులుగారి ఛాయాపటము బహిరంగపరచబడును. కాన ఎల్లరు విచ్చేయగోరెదను.

ఏ లూ రు, మోతే గంగరాజు జమీందార్, ది 10-8-30 సం॥ (సభ్యకర్త సభాధ్యక్షులు.)

* * * *

కార్యక్రమము

ది 7-9-30 సం॥ ఆదివారము

సాయంత్రము

గం 8-30-1. ఊరేగింపు.

గం 4-30-2. ఛాయాపటము తీయుట.

1. దైవప్రార్థన.
2. అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము.
3. వార్షిక నివేదికలోని ముఖ్యభాగాలను చదువుట.
4. మి రాలి రాలి శ్రీ. దివాన్ బహద్దూర్ మొదల్ల రామచంద్రరావుపంతులు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారి ఛాయాపటము (అయిత్ పెయింటింగు ఫోటోను) బహిరంగపరచుట.
5. ఆంధ్ర వ్యాపారచనా పోటీపరిక్షలయందు తీర్పులైన విద్యార్థులకు బహుమతు లొసంగుట.
6. ఉపన్యాసములు—గ్రంథాలయములను గురించి
7. మి రాలి శ్రీ చెల్లపిళ్ల వెంకటశాస్త్రిగారు శతావధాని. (కడియం.)
8. మి రాలి శ్రీ చిలకపర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులు గారు. (రాజమండ్రి)
9. మి రాలి శ్రీ కేమూరి విశ్వనాథశర్మగారు ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి. (రాజమండ్రి)
10. అధ్యక్షుని ఆంధ్రోపన్యాసము.
11. వందనములు.

నైజామ్ గారి కష్టమును సూపరింటెండెంటు హత్య

క్రింది ఉద్యోగీ కాల్పించుట

సికంద్రాబాదు, సెప్టెంబరు 3:—నిజాంరాష్ట్రము లో కష్టముకాని సూపరింటెండెంటు రియాజ్ అలీఖాన్ అతనిక్రింది ఉద్యోగీయునిచే కాల్పించబడినది. వివరములు తెలియలేదు. చంపబడినవారు యుడిరవ నిజాంగారి సీటీహోటలు కమిషనరు నవాబ్ జుల్దాన్ యార్ జంగ్ గారి కమాండరు. (ఆ. వెన్.)

A M R A K (of London & U.S.A.)

యోగదర్శి గారి, హస్తసాముద్రికముందు, వ్యాధులను పరిశీలించుటలో నదివీధియందై యున్నాడు. 2,000 వసమూలికలు వీరివద్ద నిల్వలో నుండును. పచ్చయవ్వ కళాశాల హాలులో సెప్టెంబరు 6 వ తేదీ నా. 8 గం. " 11 " " " 8 గం.

ఉచితముగ ఉపన్యాసమును, యోగప్రదర్శనములను జరుపుదురు. లోనికి రానిచ్చువిషయములో సర్వసామ్యము వారికే నుంపు. HOTEL CLARENCE వేపేరి, మద్రాసు. ఫోను నెం. 2481.

వ్యాయామ క్రీడలు - క్రికెట్

ఆస్ట్రేలియనులకును సనెక్సుజట్టుకును జరిగిన పోటీ డ్రాయగుట

కిపాక్కుగారు రెండు ఇన్నింగులలోను రెండువందల వైగా పరుగులు చేయుట

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—ఆస్ట్రేలియనులకును సనెక్సుజట్టుకును జరుగుచుండిన పోటీ నేడు డ్రాతో ముగిసెను. ఆస్ట్రేలియనులు మొదటి ఇన్నింగునందు 887 పరుగులును రెండవ ఇన్నింగునందు 9 నుండి 288 పరుగులును చేసిరి. సనెక్సుజట్టు వారు 1-వ ఇన్నింగునందు 269 పరుగులును రెండవ ఇన్నింగునందు ఒకరు అవుటుఅయి 98 పరుగులు చేసిరి. అప్పటికి ఆట ముగియుకాల మునుపటికి పోటీ ఆపినేయబడినది. ఆస్ట్రేలియనుల జట్టుకు సంబంధించిన కిపాక్కుగారు 102, సనెక్సుజట్టు గారు 88, రిచ్లర్డు సోగారు 24 పరుగులు చేసిరి.

* * * *

తుంకూరులో విజయనగరం జట్టు

తుంకూరు నగరజట్టును ఓడించుట

బెంగ్లూరు, సెప్టెంబరు 2:—గత ఆదివారము విజయనగరం జట్టు తుంకూరు నగరం జట్టును క్రికెట్ పోటీయందు ఓడించెను. విజయనగరం జట్టు 278 పరుగులు చేసెను. పి. యోగనాధన్ గారు 15, మోహన్ దీప్ గారు 44, హెచ్. డి. కున్య గారు 27, కే. యస్. రామమూర్తి గారు 80 పరుగులు చేసిరి. తుంకూరు నగర జట్టు వారు మొత్తము మీద 88 పరుగులు మాత్రమే చేసిరి. కెప్టెన్ యస్. దాదాన్ గారు 25 పరుగులు చేసిరి. మరి అందరు ఆటగాండ్లు చాలా స్వల్పముగా పరుగులు చేసిరి.

* * * *

దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామ క్రీడాసంఘము

వార్షిక సమావేశము

దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామక్రీడా సంఘముయొక్క వార్షిక సాధారణ సమావేశము గత మాసము 80 వ తేదీన సంఘ భవనమున సంఘ ఉపాధ్యక్షులలో నొకరుగ రాలి బి. పి. సంబంధం మొదలియ్యంగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. పెక్కుమంది సభ్యులు హాజరైరి. పై సంఘముయొక్క 28 వ వార్షిక నివేదిక అనగా గత మార్చి 30 వ తేదీకి అంతమైనసం॥ యొక్క నివేదిక చదువబడి అంగీకరింపబడినది. నివేదిక అంగీకరింపబడిన పిదప యాక్రింది కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొనబడిరి. ఉపాధ్యక్షులు:—రాలి బి. పి. సంబంధం మొదలియ్యంగారి, గాలి న్యాలి రాలి బి. డా॥ కే. కే. పండాల్, శ్రీయుతులు వి. జ్యోగుడుస్వామి పిళ్ల, పి. అశ్వనింగరి నాయుడు, రాలి సాలి సభాపతి మొదలియ్యంగారి, హాజీ జుమాల్ మహ్మద్ ఇంబ్రహీం సాహెబ్ బహదూర్ గార్లు.

సహాయకార్యదర్శులు:—రాలి సాలి యం. యస్. విశ్వనాథ మొదలియ్యంగారి, పి. కే. రాజమణిక్యం నాయుడుగార్లు, గౌరవ కోశాధికారి, శ్రీ పి. నుబ్రహ్మణ్యం చెట్టిగారు, కార్య నిర్వాహక సభ్యులు శ్రీయుతులు వి. యం. రామస్వామి మొదలియ్యంగారి, కే. ఆర్. ప్రసాద్, ఏ. వెంకటసుబ్బయ్యచెట్టి, డా॥ యం. కృష్ణరావు, యస్. కల్లబాబు నాయుడు, పి. విజయ రావు పులు చెట్టి, యం. కొ శం ద నే లు మొదలియ్యంగారి, యస్. యం. గోపాలుచెట్టి, ఎ. యస్. యస్. రెడ్డి, డా॥ బి. యస్. మల్లయ్య, యస్. యం. తియోబాల్డు పి. యం. మునిస్వామిచెట్టి, డి. ఆర్. మానీ, ఏ. అజ్ఞామలై చెట్టి, యం. ఆర్. నప్తగాడ్లు.

హాడ్వన్ గారి స్థితి

జ్వరము తగ్గుట - న్యస్థులగుచుండుట

డక్కా, సెప్టెంబరు 3:—ఎట్టిపక్షి ద్వారాగారికి కొంచెము నయముగా నున్నది. నిన్న జ్వరము 108-4 డిగ్రీల నరకు వుండెను. ఈరోజు రెండుడిగ్రీలు తగ్గినది. (ఆ. వెన్.)

గోవిందకాంత మాలవ్యాగారు

కాన్పూరు, సెప్టెంబరు 3:—పండిత గోవిందకాంత మాలవ్యాగారు నేడు యిటకువచ్చి బహిరంగసభలో నుక చిరి. (పి. వెన్.)

కారదా వివాహశాసనము

(ఇండియా గవర్నమెంటు ఆర్డర్ కే విరుద్ధముని బారిష్టర్లు, లాయర్లు అభిప్రాయమునగుట)

ఈ ఏప్రిలు ౧౭ న ప్రారంభమైనది కారదా ఆర్డర్ అనుబంధానికి వచ్చేను గదా. అప్పుడున్న తర్జుమాదారు వివాహములు జరుగుచున్న జరిపినవారిమీద కేసులు తీసికొని తాతేదేవుని కొందరు కలిగిన సంహేతులను సమాధానముగ 15-8-80 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని శ్రీయుత తూనుగుంట రామస్వామి శ్రీశ్రీ బి. యే. బి. యే. గారు ఒక వ్యాసమును వ్రాసియున్నారు. చాలమట్లు వారు వ్రాసిన విషయములు పక్కమే. కారదా బిల్లుయొక్క సవరణను 12 సం॥ లకు పైన చేయవచ్చునని సభ్యులొకరు తెచ్చినదానిని లోకము గవర్నమెంటుకు అభిప్రాయము ప్రభుత్వమువారు పంపించుటచేత ఆ సవరణ నిలువక తోసిపొయినదనియే భావించితిరవలయును.

కారదా బిల్లు విషయములు ధర్మాభిమానులు చేయవలసిన పని-వ్యాయవాదుల అభిప్రాయము

తమరకు పూర్వమునే శాస్త్రీయము విశ్వాసముతో అవరింపబడుచున్న మతాచార ధర్మములను కాపాడవలెనని నశింపజేయబడుటకు ఎవ్వరైనా ఆంగీకరింపదు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆర్డర్ గా ఇచ్చి సంగ్రహమును చట్టము ద్వారా ఒప్పించుచున్నది. కనుక కారదా శాసనము ప్రకారము ఎవరైనా కొద్దులలో కేసు తెచ్చితే వారిమీద ప్రతివాదము కొనసాగించుననియు పలువురు లాయర్లు మదరాసు బొంబాయి బెంగాలులు చేరిన వారి ప్రాయశ్చిత్తమునగియున్నారు. బెంగాలు హైకోర్టు చేసిన హెచ్. యస్. సుబ్బాస్వామి, బారిష్టర్ల ట్యాండ్రి శ్రీయుత నరేంద్రనాథసేన అవ్వకేలు 3. శ్రీయుత చాంద్రమిత్ర అనువారు అసెంబ్లీయందు పాపమున కారదా వివాహశాసనము గురించి వ్రాసిన అభిప్రాయమును "వసుమతి" యను ఇంగ్లీషు దినపత్రికయందు ప్రకటించిన దానిని యీ క్రింద వ్రాయుచున్నాడను:-

కారదా వివాహశాసనము 1780 సం. ఈస్టిండియా కంపెనీ ఆర్డర్ 18 వ సెక్షనును 1797 సం. ఆర్డర్ 12 వ సెక్షనును ప్రస్తుత ఆర్డర్ 180 సెక్షనుయొక్క విషయములకు విరుద్ధముగనుండుటచేత 1915 సం. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆర్డర్ 84 వ సెక్షను ననుసరించి నిరర్థక మయినది. సదరు 18 వ సెక్షను మతాచారవిషయ సంబంధమున హిందూమతానుబంధిత ధర్మశాస్త్రముల ననుసరించి హిందూ మతానుబంధిత కుటుంబములలోని తల్లిదండ్రులయొక్కయు కుటుంబాధిపతుల యొక్కయు హక్కులను కాపాడుచున్నది. 12 వ సెక్షన్లో అట్టిహక్కుల కట్టి భంగమున కలిగింపబడక కొద్దును నిషేధించుచున్నది. కనుక భారతదేశమునందంతటను కారదా శాసనము ననుసరించి జరుపబడు ప్రాసిక్యూషన్లలో పైజెప్పిన ప్రతివాదమును తప్పుక చేయవలయును. సదరు సెక్షన్లలోని ముఖ్యంశములు.

1780 సం. ఆర్డర్ 18 వ సెక్షను

దేశీయులందుగల తల్లిదండ్రులయొక్కయు, కుటుంబ అధికారములయొక్కయు అధికారమును రక్షించవలయును. దేశీయుల మతాచారములను గౌరవించవలయును. కనుక హిందూ మతానుబంధిత వ్యాధిశాస్త్రముల ననుసరించి కుటుంబములలోని తల్లిదండ్రులయొక్కయు, కుటుంబాధిపతుల యొక్కయు అధికారములను హక్కులను వారికే సురక్షితముగ నుంచవలయును. పర్యాయధర్మము ననుసరించి అట్టికుటుంబముల వారిచే చేయబడిన యెట్టికార్యమునైనను ఇంగ్లీషు వ్యాధిశాస్త్రమునకు విరుద్ధముగ నున్నను అపరాధముగా తీర్మానింపబడరాదనియు కానించుచున్నది.

1797 సం. ఆర్డర్ 12 వ సెక్షను

దేశీయుల మతాచారములను గౌరవించవలయును. కావున హిందూ మతానుబంధిత వ్యాధిశాస్త్రముల ననుసరించి కుటుంబముల తల్లిదండ్రులయొక్క కుటుంబాధిపతులయొక్క అనుభవించుచున్న అధికారమును హక్కులను వారివారి కుటుంబములందు రక్షింపబడవలయుననియు, అవి కొద్దువారి విచారణకు లోపై ధర్మము చేయబడరాదనియు ఆ యా కుటుంబములకు సంబంధించినంతవరకు వ్యాధిశాస్త్రముల ననుసరించి చేయబడిన యెట్టి పని అయినను ఇంగ్లీషువారి వ్యాధిశాస్త్రమునకు విరుద్ధముగ నున్నను అపరాధముగా నెంచబడ గూడదనియు కానించవలయున్నది.

1915 సం. ఆర్డర్ 84-వ సెక్షను

ఈ శాసనముయొక్క గాని ఏ పార్లమెంటు శాసనముయొక్క గాని విషయమునకు విరుద్ధముగా ట్రిటిఫు యిండియాలో యెట్టి అధికారియైన శాసనముచేసిన యెడల ఆ శాసనములో అట్టి విరుద్ధముగా నున్న భాగముమాత్రము నిరర్థక మగును

అని ఇండియా గవర్నమెంటు ఆర్డర్లందు. కనుక హిందూ ధర్మశాస్త్రములకు లోబడి తల్లిదండ్రులచేత చేయబడెడి

వివాహములలో మతాచారధర్మముల లక్ష్యపెట్టని రిఫార్ముగాని తత్తులన్నియు గాని కొత్త కారదా ఆర్డర్ ప్రకారము కేసులు పెట్టితే సమాతనధర్మపరాయణులు కొద్దుగా ప్రతివాదముచేసి తీరదరు. వ్యక్తులు కాక సంఘములే పెట్టినయెడల సమాతన ధర్మ సంఘములే ఈ విషయమై కొద్దులలో ప్రతివాదము చేసి ఖర్చులతో సహా కేసు పెట్టినవారినుండి రాబట్టుకొనగలవు

స్వాతంత్ర్య సంపాదనార్థము దేహ ధన ప్రాణములను అర్పించుటకు సంసిద్ధులయియున్న యీ కాలమునందు తమతోడి సోదరులను సమాతనధర్మపరాయణులు వారి మతాచారధర్మము ననుసరించి చేసికొను వివాహములను కొద్దులలోని వేడుక చూడవలయు ననువారులే తక్కువలచేతనే కారదా బిల్లు ననుసరించి కేసులు వివాహములచేసినవారిపై పెట్టుటలేదని పలువురు తలంచుచున్నారు. ఇది సమాతన ధర్మపరాయణుల తలంపు. ఇతరులు వేరుగా తలంచిన తలంచెదరుగాక. ఇదియుగాక శ్రీయుత గాంధీగారు ఉప్పుకోరాదలమిడికి దండయాత్ర వెడలునప్పుడు త్రోవలో కొందరు శ్రీగాంధీగారితో కారదా బిల్లు విషయమును మాట్లాడగా ఆంధ్రమునకు భయపడగిన విషయము లేదనియు, తల్లిదండ్రులయొక్క స్వాతంత్ర్యమును ఆశాసనము నిరోధించునెడల బిల్లు నతిక్రమించుటచేత కర్తవ్యమనియు శ్రీగాంధీగారు చెప్పినట్లు పత్రికలందు ప్రకటింపబడియున్నది. కనుక మతాచారవిశ్వాసముగల వారలు యెప్పటివలెనే రాగల కష్టముల సరకుకొనక తమ బాలికలకు శాస్త్రమునందు చెప్పబడిన యుక్తకాలమునందే బెండ్లి చేయుట యుక్తమనియు, వ్యాయముగ ననుసరించువారికి మనస్వల మాత్రులందఱు సహాయంబు తోడ్పడగల రనియు, భయంపడ ననసరములేదనియు ధర్మాభిమానులు తికరణకుదిగా విశ్వసించెదరుగాక.

కనుపర్తి మార్కండేయశర్మ.

దసరాపందెపు ఆటలు

చీరాల 'మిత్రాభివృద్ధిసంఘము' వారు రాబోవు దసరాలో మామూలు ప్రకారము 'చెడుగుడు' (బ్యాడ్మింటన్) 'పరుగు' పందెములు జరిపవలెననినారు. కుటుంబజిల్లాలో నుండు హైస్కూలు, మిడిల్ స్కూల్ లో జరుపు విద్యార్థులందఱు పాటి చేయవచ్చును. నుండరమైన వెండిగొప్పలు, ప్రత్యేక రజిత పతకములు గెల్చినవారికి బహుమానముగా నియ్యబడును. దరఖాస్తులు 15-9-80 లోగా ప్రెసిడెంటుగారికి చేరవలెను. ఇతరవిషయములు తెలిసికొన గోరువారు ప్రెసిడెంటుగారికి వ్రాయవలెను. ప్రతిస్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారికి దీని సంబంధమైన కాగితములు పంపవలెనని.

పూటూకూరి రామయ్య, ప్రెసిడెంటు.

డా॥ చి. వెం. చలపతిరావుగారు

ఇదివరకు మదరాసులో వైద్యవృత్తి నవలంబించి ఉన్న తిరువర్తి నర్సింజింతుటకు వియన్నా (ఇటలీ) పోయియుండిన డా॥ చి. వెం॥ చలపతిరావుగారు కండ్లదికి తన్ను మున్నగు విషయములందు ప్రత్యేక ఘనతపొంది, తిరిగి మాతృదేశమునకు నిన్ను మదరాసుచేరి. వీరు తేపటి దినము పంజాబునకు బోవనన్నారు. అటు ఒక ఏడాది పాటు ప్రత్యేక శిక్షణ బొంది తిరిగివచ్చి మదరాసులో వైద్యవృత్తి నవలంబించెదరు.

సవరణము

నిన్నటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 5 వ పుటలో తిరుపతి వార్తలందు సంస్కృత కళాశాలనుగూర్చి శ్రీప్రెస్ వార్తలో 85 గురు విద్యార్థులు సస్పెండు చేయబడిన వార్త తప్పనియు ముగ్గురమాత్రమే సస్పెండు చేయబడినయు తప్పు వార్త పడినందుకు చింతించుచున్నామనియు శ్రీప్రెస్ వారు చెబుతున్నారు.

బొంబాయి

ప్రతివ్యాపారుల తీర్మానము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8:- ప్రతివ్యాపారులు నిన్న ప్రాయశఃమగా సమావేశమై 19 విదేశీ ప్రతివాదిజ్య స్థానములతో వ్యాపారమును బాంధువులకు తీర్మానించిరి.

బట్టలవ్యాపారులు బహిష్కారసంఘము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8:- బహిష్కార సంఘమువారు బట్టల వ్యాపారులతో కొన్ని రాయబారములు జరుపుచున్నారు. ఇకముందువారు స్వదేశీకాని విల్లులపరకును ఆముగని వాగ్దానమిచ్చుచు వీరియొద్ద యిప్పుడుండు సరకును విక్రయించుకొనెటకు వ్యవధియొసగబడును. బొంబాయి గవర్నరుగారిచాక కూడ యీ బహిష్కారసంఘము చర్యనుగూర్చియేనని తెలియుచున్నది. (శ్రీ ప్రె.)

చెన్నపురి జిల్లా సమాతనధర్మశ్రీల

సభ

మాతృశ్రీ యం. లక్ష్మమ్మగారి అగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద

తంబుచెట్టిపిల్లి శ్రీ శంకరాచార్యుల మరణము గూర్చిని ఆగష్టు 21 వ తారీఖు సాయంత్రము 5 గంటలకు కూడెను.

తీర్మానములు

1. ఈ సభ కారదా చట్టము "మతమును గురించిన విషయములందు ప్రవేశించుటలేదు." అనేకి మనయొక్క గవర్నమెంటు వారి ప్రమాణమునకు విరోధమైనదనియు కాబట్టి దానిని తోడనే రద్దుచేయవలయుననియు ఈ సభ కోరుచున్నది.
2. ఆస్తిక జనులను మనయొక్క మతాచారములకు విరోధముగా లేదను ఎటువంటి మతాచారము నిలిపి బిక్కాకొక్కబాతియొక్క వాడుకలను కాపాడువలసి ప్రమాణము జేయునట్టి కాండిడేట్సులకే తమయొక్క ఓట్లను ఇచ్చి ఉపకారము చేయవలయునని ఈ సభ కోరుచున్నది. ఆటువంటి కాండిడేట్సుల పేళ్లను అప్పటికప్పుడు మద్రాసు రాష్ట్రపు సెక్రటరీ వారు తెలిపించుదురు.
3. రవుకాపేటిలో కాన్ఫరెన్సులో సమాతనధర్మపు వారలను చేరక పోయినట్లయిన అది పూర్వము కాదని ఈసభ తెలియ పరచుచున్నది.
4. మనయొక్క ఈ పురాతన ఇండియాలో ముందువలె కాన్ఫరెన్సులనని ఈ సభ భగవంతుని ప్రార్థించుచు పెద్దలను దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లను చేయునట్లు కోరుచున్నది.
5. ఆఖిలభారత సమాతన ధర్మ సమావేశము ఈ సంవత్సరముకూడ మద్రాసులో జరుపవలయుననియు, అది ఆత్మవశ్యకమనియు, దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లను రాజధాని సభయొక్క సెక్రటరీవారు చేయవలయుననియు ఈ సభ ప్రార్థించుచున్నది.

యం. లక్ష్మమ్మ

అగ్రాసనాధిపతి

బెంగాలు

రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి శిక్ష కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:- రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శిగారు సత్యప్రియవెన్కటగారికి పిలిచింగు ఆర్డెన్స్ క్రింద 6 నెలల కఠినశిక్ష విధించిరి.

అ. భా. కాం. సం. సభ్యుని అరెస్టు

ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభ్యుడగు మాయ నుర్జీ ఆహమ్మదుగారిని అరెస్టుచేసి మైమెన్సింగునకు ఫిఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోరిక ప్రకారము పంపివేసిరి.

బాంబుకేసు అరెస్టులు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:- అరెస్టుచేయబడిన అద్వైతదత్తుగారిని ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు నుండు పెట్టి 6 వ తేదీ వరకు బందీయం దుంచిరి.

ఇదే సందర్భములో అరెస్టుచేయబడిన హరీశ్చంద్రాచార్యగారిని విడిచిపెట్టి మరల బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద అరెస్టు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

పూనాకు శ్రీ నియంత

పూనా, సెప్టెంబరు 8:- శ్రీమతి కువలేశ్వర గారు పూనాగరమునకు సత్యాగ్రహ నియంతయైరి.

కరాచిలో మరల పోలీసులతో సంఘర్షణ

18 మంది వాలంటీర్లు అరెస్టుగల (శ్రీ ప్రె.)

కరాచీ, సెప్టెంబరు 8:- పోలీసులకు కాంగ్రెసు పితృత్వ కును మరల, పశ్చిమాత్ర రైల్వేసరకుల యాగరము నొద్ద సంఘర్షణ కలెను. 18 మంది వాలంటీర్లు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిలో విదేశీవస్త్ర బహిష్కారసంఘ కార్యదర్శియు, వలంటీర్ల దళనాయకుడును గలరు. (అ. ప్రె.)

సం. ప్రాం. యూరోపియన్ సంఘప్రతినిధి

కాన్పూరు, సెప్టెంబరు 8:- సంయుక్త ప్రాంతముల యూరోపియన్ సంఘము తరపున రామ్మే స్కాట్ గారు భారత శాసనసభకు ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

25-8-30 తేదీన రామచంద్రపురం తాలూకా దండేరు గ్రామంలో తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు.

- 1. అవసరసమయములందు తమ తరవాత అధ్యక్షుని, కార్యదర్శిని నియమించుటకు అధ్యక్షుని కధికార మొసగుట.
2. సంయుక్త కార్యదర్శిగా శ్రీ ముత నంమూరి రావి రాజుగారిని ఎన్నుకొనడమొంది.
3. తాలూకా గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములు జిల్లా అంతటను ఏర్పాటు చేయవలెను.
4. కాసనపల్లెకు అధ్యక్షులుగా నిలుచువారలకు తమ వోట్ల నివ్యవర్తిని ప్రజలలో ప్రచారము చేయవలెను. పోలింగు స్టేషనులవద్ద పిక్టులు చేయవలెను.
5. ప్రతితాలూకా కేంద్రస్థానములోనూ స్వచ్ఛందముగా, స్వచ్ఛందముగా ధర్మాసాలము ఏర్పాటుచేయవలెను.
6. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో యిప్పటివఱకు ప్రభుత్వమునా రహించిన కలిసిధానమును లక్ష్యముచేతక దైర్ఘ్య సాహసములను చూపిన వీరుల నభినందించుచున్నాము.

ఇందుకు కలిసిధానమును లక్ష్యముచేతక స్వాతంత్ర్య సమరము పట్టుదలతో కొనసాగించవలెను.

వైద్యుడ. కామేశ్వరమ్మ, అధ్యక్షురాలు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము.

రేపల్లె

27-8-30 తేదీన గవర్న మెంటు మెంబరుగారైన ఘనత జేరిన కాంజెల్ దొరవారి గౌరవార్థమే రేపల్లె గ్రామములో ప్రభుత్వ ప్రతినిధులచే నొక మహాభియానాటి సాయం కాలమున గిగిలటకు జరుపబడెను.

ఈ మహాభియత్తి, గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారు శ్రీ జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారు, శ్రీ డిస్ట్రిక్టు జడ్జి ప్రసిడెంటుగారు కుప్తసాహిత్యదారిగారు, వివిధ శాఖ యోధ్యులను రేపల్లె తేనాలి తాలూకాలోని రైతులను అన్ని పక్షముల వారును సభకు సమావేశమైరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు, శ్రీ రాజా సూరకేని వెంకట్రామ అప్పారావు బహద్రు జుబిందారుగారు స్వాగత మొసగి, శ్రీ కాంజెల్ దొరవారిని ముగ్ధపద్యములతో పుష్ప మాలావ్యలంకృతులం జేసి సభామంబుప మధ్యోన్నత జేసి కవై సమాసీనుల గావించి నంటు బోర్డుప్రసిడెంటు కుప్తసాహి చౌరిగారు యీ సభకు ప్రసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి. ప్రాధికారములతో సభ ప్రారంభమయ్యెను శ్రీ రాజా వెంకట్రామ అప్పారావు బి జుబిందారుగారిచే రయితుపక్షమున అగ్రక శిస్తులను గురించినయు రైతుల సౌకర్యమును గురించినయు, వీటి మంజూగు కావలసిన భూములను గురించినయు నుపన్యసిం చుచు వినతిపత్ర మొసగుటయే. ముగి రాలి శ్రీ యల్లారెడ్డి సత్యనారాయణపంతులు (అడవలదిని కరణంగారు) గ్రామోద్యోగిగల సౌకర్యమునకై రేపల్లె పురమున ప్రత్యేక నివాస గలమును గురించిన వినతిపత్ర మొసంగిరి.

ఆదిమాంధ్రుల తల్లి శ్రీ రాజకత్తముగారు మతోద్యోగ సౌకర్యములను గురించినయు ఈ సంఘాభివృద్ధి గురించినయు విపు లముగా వెల్లబుచ్చి వివరితమునొసగెను. గౌడమహాజన సంఘ ముల తరపున ప్రకృతపు టాంబోళి సాసందర్భమున తాటిచెట్ల ప్పమును గురించిన కులవృత్తి దుర్బలస్థితిని గురించినయు వినతి పత్ర మొసంగిరి.

ప్రస్తుతపు టాంబోళి న మును నిరసించుచు రేపల్లె మూల మోడీమాప్తముగారు కందాళ మానుమంతరావుగారు, రిటైర్డ్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారును పశ్యం భోకప్పకాస్త్రిగారు ను మంతెన మూరపరాజుగారు (ఖాజీపాలెం) గంభీరపద్యముల గావించిరి.

గురువరి ప్రభుత్వని గురించినయు ప్రకృతపు టలజేడి కాంతిగురించినయు భేషవకొండ రామమూర్తి చింతలపాటి చిన పూగయ్య కాస్త్రిగారునే రచించబడిన పద్యకత్తములు సభాసదుల సమక్షమున చదువబడెను. వీన్నిట సభానాయకు లగు శ్రీ కాంజెల్ దొరవారు పర్యవక్ష ప్రజాసరాగ మొప్ప తిల్లి నాంగ్లభాషచే పురుషుడురైతని ముచ్చటించిన దానిని నాంగ్లభాషచే కందాళ మానుమంతరావు గారు సభాసదులకు వివరించిరి.

అంతట సభాసదులకును, శ్రీ దొరవారిని రేపల్లె తహ శిల్పదారుగారు మనఃపూర్వకపదనము ల్వించిన పిమ్మట ఇయ జనాధ్యక్షులచే సభ తుగింపబడెను. తాలూకాలోని వివిధ భాగములను దీక్షాపడెను.

సెంట్రలు డెల్టా రయితులసభలు

ప్రతిసారి సెంట్రలు డెల్టా యిక్ష్మాజీవు యింజనీరు జరిగించెడు రయితుల సభ తీయేను కొత్తపేటకుకామున 18-10-30 తేదీన ముమ్మికివరమున 16-10-30 తేదీన ఆలూ పురమున 22-10-30 తేదీన రాజోలులో 29-10-30 తేదీన జరుపబడును. ఈ సభాదినమునాటికి రయితులు మాజరయి చాలవరకు వ్యంతకష్టములను గష్టములను తెల్పుకొనెడు అర్జీలు దాఖలుచేయుటయు వానినిగరించి విచారించి జవాబుపంద ముర చెప్పి వారిని పంపిజేయుటయు తలస్థించుచున్నది. తా త్కాలికముగ చెప్పకొను విషయముల కధికారు లంతకన్న నాతాత్మగ తన ప్రభుత్వ తర విద్యుటుకు సావకాళముండ నేరదు.

తాలూకాలో నాసాసన జరిగిన సావకాళికి నీరందు టకు మరుగునీన పోవుటకు కర్షిస సాధక బాధక మాలు, పంటకాల్వలు మరుగుకాల్వలు శిక్షుగా నుండుటవలన కర్షిస యిచ్చించుట, ఆముట్టుమార్పుల లాభనష్టములు, తూరలకై వారము పోచ్చింపవలసి జరూరు, నామలు, దాములు సరి రించుచున్న యావశ్యకత మొదలగు విషయములు పెక్కుండ్రు రయితులకు సమదాయముగ పంబ ధించినవి. ఇవి యొక్కొక గ్రామమునకు, పెక్కుగ్రామములకు, ఒక్కొక్కొక్క దాని కాఖులకు పరివర్తించునవిగ నుండును. కాన ఇట్టివిషయములను రయితులు సభించేరి తీర్మానమాపమున ఇంజనీరుగారికి కొన్నిదినములు ముందుగ పంపియెవల వారు సభాదినము నాటికి తగుప్రభుత్వతరములలో రాగల్గుదురు.

ఇట్టి రయితులసభాసభాసన ముండగ చేయుచుటకు జిల్లాసంఘమువారికి ఆయావిభాగములదారులు తోడ్పడవలసిన దని జిల్లా కలెక్టరు గారు 1929 సం వ త్సరమున నే ఆజ్ఞాపించిరి. ఆ ఆజ్ఞాను సారముగ తూర్పు డెల్టాతాలూకాలో సభ తీరవరకే కాకనాడ రామ చంద్రపురం తాలూకా తహశీలుదారులు జరిగించిరి. కాక నాడ తాలూకాకు కాకనాడ జగన్నాధగిరి మకాములలోను, రామచంద్రపురం తాలూకాకు, రామచంద్రపురం మండపేట మకాములలో జరిగెను. రయితులు చెప్పినవిషయముల ఉచిత అనుచితములను జిల్లాసంఘ కార్యదర్శులు జిల్లా సంఘసభ్యులు తహశీలుదారులతో సాసయముననే సంప్రదించి తీర్మాన రూపముగ తూర్పు డెల్టా యిక్ష్మాజీవు యింజనీరుగారికి పంపి యుండిరి. ఇదిగాక ఆలూరులో ఫిర్కారయితులు ప్రత్యేక ముగ ఆలూరులో సభచేరి వాటికి సంబంధించిన కొన్నితీర్మా నమును జిల్లాసంఘమువారు పంపియున్నారు. కొటిపల్లి పంచాయితీవోర్డువారు బ్యాంకి కాలువగ్రామముల రయితు లను సమావేశపరచి వారు కొన్నితీర్మానముల నంపుదురు.

ఈవ్యవస్థన సెంట్రలు డెల్టాతాలూకాలో కూడ రయితు లను ముందుగ సమావేశపర్చుటకు అనులాపురం తాలూకా తహ శీలుదారుగారిని రాజోలు తాలూకా తహశీలుదారుగారిని కోరియుంటిమి. నెవై బరు నెల 9 తేదీన కాసననిర్మాణసభ యొన్నికల జరుగువరకు రయితులకు నితరులకు కొంతతొందరగ నుండును గన, నెవైబరు 12 తేదీన అమలాపురం తాలూకా కలెక్టరీలోను, 18-9-30 తేదీన ముమ్మికివరము డిప్యూటీ తహ శీలుదారు కచ్చేరీలోను రయితులు మాజరై చర్చనీయాంశముల నిర్ణయించుకొను నటుల తమ గ్రామములకు నోటీసులు పంపుచున్నామని అమలాపురం తాలూకా తహశీలుదారుగారు మాకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఈనోటీసులలోని విషయములను చాలమంది గ్రామోద్యోగియులు సకాలమున రయితులకు తెలు పరు. కొందరు మొదలేచేప్పరు. కొందరు నోటీసులోని సగతి ని సరిగా గ్రహించక వేరొకరిని టమటను చేపంతురు. అన్నియు సరిగా జరిగినవోట్ల రయితుల నిర్ణయమునకై తో రాక,తమ సంకతికనుగనువారే తేరిని యధికారాలనులోకులను నిందింతురు. తహశీలుదారులు పంపించెడి యీ నోటీసులు తాలూకా రయితులు యిద్రిగేవక కాన్సర్వేషులు జరుపుకొను టకు ప్రోత్సాహ మొనర్చుచు రయితులకు జిల్లా సంఘమునకు, ఇద్రిగేవక బోర్డునకు శ్రమ వ్యయములేకండ పనిజరుగుటకు సాధనీపాయములుగాన, మనకట్టి సదుపాయము కల్పించిన కలె క్టరుగారికి, కలెక్టరుగారికోరికప్రకారము తోడ్పడుచున్న తహశీలుదారులకు రయితులు కృతజ్ఞులై వానిని జయపదము గా వింపవలయును. రెండు మూడేండ్ల తీరిని తహశీలుదారుల సహాయముతో నీ తొలి సభ లను మనముత్సాహముతో జరిపివీమ్మిట్ట రివిన్యూవారికి శ్రమ నీరునక్కరలేకయే రయితులు సంఘములు, పంచాయితీలు కలిసి వారే నీ సభలను జరిపి యింజనీరుతో వ్యవహరించుకొన జచ్చుచుగాన నెవైబరు 12, 18 తేదీలను అమలాపురము, ముమ్మికివరముకాములలో మాండుగ జరుపబడు నీరయితు సభకు అమలాపురం తాలూకా గ్రామముల రయితులవచ్చి తమకుగాలములనుమములను తెల్పియెడల వానిని యిక్ష్మా జీవు యింజనీరుగారికి తీర్మానరూపమున సరించివారికి మేము మాఫుదుము. తాలూకా గ్రామముల రయితులు రాత్రి తరుణు, సంతోషింపుట యిక్ష్మాజీవు యింజనీరుగాని పుష్పివీదినము

పాతశాలలో నూలువదుకుట

(సూరపరాజు తోటయ్యగారు, గుడ్లూరుకావలి తాలూకా)

పాతశాలలో నూలువదుకుట నేర్పనదేకించి శ్రీ మద్రాసు గవర్న మెంటువారు విద్యాచట్టమును సవరింపజేయుచున్నా రు కాని నేతనీయుట కేర్పాటుచేయజేసిన పెక్కుకలో పరీక్ష లో నెగ్గిన ఉపాధ్యాయులుగల పాతశాలలోమాత్రమే వడకుట నేర్పవచ్చునను నిబంధన పెట్టినారు. ఈ నిబంధన నమలులో నుండుటకు ప్రజాభిప్రాయముకై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిరి.

ఈనిబంధనలకు సాకశాలలో విరివిగా వడుక నేర్చుటకు అటంకము కలుగుటకొక నిరుపయోగముగూడ నగును. నేయుటకు, వడుకుట సంబంధ మెంతమాత్రమును లేదు. నేయు వారు వడుక లేక పోవచ్చును. నూలువదుకుట నేర్పవలయునన్న, నేతనీయుటకేల కేర్పయిం దవలయునో తెలియదు. "పృథ్వి తాడ నాద్వంద్యంగ" అనునట్లు వడుక నేర్చుటకు, నేతనీర్చుట నిరుపయోగము. వడుకుట మిగుల ఆలశ్యమునుపని విసుగులేక వారముతీయుటకు అలవాటుచేసు కొనవలయును. బీక నేతనీయువాడు ఎడతెలిసిలేక పనిచేయవల యునన్న, వానికి నూలు తుడుగుచేసి అందిచ్చుటకు రహారవి రి మంది అయినా ప్రయోసగా పని చేయవలయును. ఇదిగాక మనదేశమున నూలువిరివిగా తెయారు చేసినను నేయుటకందకో గలరు. పరదేశములనుండి మిక్కిలిగా నూలు దిగుతు యగుచా న్నందున నేయుట బొత్తుగా నిర్మూలముకాలేదు. నూలు తుడు గైవనో భారతదేశమునకు కావలసినగుడ్డ నేయుటకు నేతనా డ్రుకలరు. కాని కావలసినంతనూలు తయారగుటలేదు. ప్రజాసా మాన్యము వడకుట బొత్తుగా వలసివోయిరి. గాని, క్రమా తముగా తమకులములో నేతవృత్తి కలవారు యిప్పటికి తన వృత్తి బొత్తుగా మానలేదు. ఇందుకు సరదేశపునూలు దిగుమక యగుటయే కారణము.

పాతశాలలో నేతనీర్చిన ఉపాధ్యాయుల నియమించుట సాధారణముగా సాధ్యముకాదు. వీలయిన సామాన్యముగా వడుకుటయందు గల ఉత్సాహము, నేయుటయందు ప్రజాసా మాన్యము చూపుటకు వీలుకాదు. వడుకటకు కావలసిన శరీరక ము లత్వల్యముగటయే గాక, ఇతరులపహాయములేకయే నేర్చు కొనటకు వీలుకలదు. నేయుట కట్లుగాక కొంత యెక్కు ధనవ్యయము తో పరికరముల సంపాదింప వలెను. అందుకు ప్రత్యేకముగా కొన్ని రోజులు శ్రమపడి యితరుల సహాయముతో నేర్వవలసియున్నది. నేత నేయు పరీక్షల లో నెగ్గవలయునన్న ఉపాధ్యాయులను ప్రస్తుతము సాధ్యము కానివని. ప్రస్తుతమేమి గాని యెప్పటికైనను యానిబాధన, పాతశాలలో నూలుతీయ నేర్చుట విరివిగావ్యాపించుట కాబం మే యగును. ఈ నిజాధన చేర్చినందుచే, పాతశాలలో వడ కుట నేర్పవలయుననే. ఈ ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము, స పూర్ణముగా నెఱవేరజాలదు. ప్రభుత్వము పాతశాలలో వడ కుట ప్రజేతపెట్టినను, ఈనిబంధనజేర్చుటచే యాపరిశ్రమ కించ కేనియు మేలు చేకూర జాలదు.

కాన విద్యాచట్టములో వడుకుట నేర్పవలయు నన్న నేత నేయుటయందు పరీక్షలో ప్యాసు కావలయుననే నిర్బ ధము తొలగించి, వడకుటయందే పరీక్షలో ప్యాసు అయి ఉపాధ్యాయుడుగల పాతశాలలో నే నూలు వడుక నేర్పవచ్చు ననే చట్టము నేర్పాటు జేయుట మంచిది. ప్రభుత్వమువారిట్ల యేర్పాటునే అలలుగో పెట్టి దేశీయ పరిశ్రమలను మరిం ప్రోత్సహి పరుగురని ప్రార్థించు చున్నాము. ఇతర ప్రముఖ లున్న శ్రీ ప్రభుత్వమువారి కిందు విషయమై తన నూచనల గావించి స్వదేశీయ పరిశ్రమల చక్కగా వ్యాప్తి గాంచుటకై చేయూత నిత్తురుగాక యని వేడుచున్నాడను.

అశ్వినయ్యగాని రారు. వారిసభ మొదట తెల్వినేరిని అట్టేబరు నె లో జరిగెను.

ఈ రయితులసభకు ప్రాముఖ్యతనిచ్చుటకు యిక్ష్మా జీవు యింజనీరు జరిగించిన సభలోని చర్యలు రయితులకు దస్తా నేజాగనుకుటకు జిల్లాగెజటులో తెలుగున, ఇంగ్లీషున ప్రచ రించునటుల గవర్న మెంటువారాజ్ఞాపించిరి.

1929 సంవత్సరపు చర్యలు గెజటులో నిల్గింపవ ప్రచ రింపబడెను. ఈ సంవత్సరము మొదటిని యభివృద్ధిభావలలో ప్రచురింపబడును. రాజోలు తాలూకాలో నీ తొలిసభల జరు పుటకు తహశీలుదారు గారింకన తేదీలను నిర్ణయింపలేదు. వారి జవాబు రాగానే వానినిమాడ ప్రతికలలో ప్రకటింతుము.

దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు.

తూర్పుగోదావరిజిల్లాసంఘ, గోదావరి తూర్పు సెంట్రలు డెల్టా యిద్రిగేవకవోర్డు సెక్రటరీ, కాకనాడ.

జామిలు

విజ్ఞప్తి

మే మిదివరకు సాయం పరదానుగా రిచే రచింపబడిన "భారతీయ ప్రబోధ"ను గ్రంథమును ప్రకటించితిమి. కాని ఆచరకాలములోనే విడుదలయినది. తరువాత మాకు చాల మంది ఆ గ్రంథమునకై వ్రాసిరి. కాని మేము కారణాంతరములచే ఇంతవరకు ప్రకటింపజాలకపోతిమి. గ్రంథమునకు వ్రాసినవారికి ప్రత్యేకముగా తెలుపకవచ్చును. ఇందుములముగా తెలియజేయుచున్నాము. గ్రంథమున ప్రకటించుటకు బాగులు తయారుచేయుచున్నాము గాన కొలదికాలములో ముద్రాపూర్తియగును. ముద్రాపూర్తికాగానే ప్రతికములను తెలియజేసికొనెదను.

యలమర్రు గద్దె లింగయ్య చౌదరి

నల్లూరు

ది 30-8-80 సంచిక లేదీ మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు రామాలయమునకు తూర్పుగోదావరిజిల్లా ప్రజాపక్షము తరపున ము॥ శ్రీ పరాశరీ పెదవీరన్న బి. ఏ. గారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరుపబడినది. ము॥ కన్వారి సత్యనారాయణగారు ము॥ బలుగుల రామస్వామి నాయుడుగారు కాసన తిరస్కారములవలన గలగు అనర్థములను గురించిని బ్రతిభ పరిపాలనలకు కలుగు లాభమును గురించిని విపులముగా గంభీరపర్యాయములను యిచ్చినారు. ఆలమారు దివ్యుణ్ణి తహశీద్దారు వారు సభకు హాజరైరి.

పట్టమట్ట సుందరశివరావు

ఉయ్యూరు

పసుచికి తొలయము

మా గ్రామమున 1-9-80 లేదీని యీ గ్రామిణులచే చిరకాల వాంఛితంబగు పసుపుల యాసుపత్రికి ఉయ్యూరు లేజరి దివ్యుణ్ణి యిస్సెక్టరు మ రా రా శ్రీ దర్శా వెంకట్రామయ్య శర్మగారి యాధిపత్యమున ప్రారంభింపవలెను జరుపబడెను.

8.8-80 వ లేదీని ఈ గ్రామమున భూమి తనభూభాగము దివ్యుణ్ణి రిజిస్ట్రారు మ రా రా శ్రీ వేమూరి శివసుబ్బారావు గారి యాజమాన్యమున నెలకొల్పబడినది. మ రా రా శ్రీ నంగల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అధ్యక్షులుగను సూరపనేని లక్ష్మీ నారాయణగారు కార్యదర్శిగ నెన్నుకొనబడిరి. పది లక్షలవలె కప్పివచ్చుట కధికారము పొందబడినది.

గబ్బిట మృత్యుంజయశాస్త్రి.

ప్రజాసాహిత్య నవరాత్రి తోత్సవములు, కాకినాడ

ఈపురమున 27.8-80 సంచిక మొదలు శ్రీ వైందా

ప్రజాసాహిత్యము వెంకట నారాయణ జమిందార్లవారి యాజమాన్యమున బహు ఆనందముగా జరుపబడుచున్నది. రాత్రి భాగమునందు నాయాసభలు జరుపబడుచుండ శ్రీజమిందారు వారు ప్రారంభమునండి కడవరకు భక్తిశ్రద్ధలతో వీక్షించుట శ్రీవారి కున్నకళాభిమానము చాటుచున్నది. మొన్న శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమిందారువారి సమక్షమున ము॥ డి. వి. నరసింహారావుగారు గాంధీమహాత్ముని చరిత్ర పాఠికభూరూపమున రక్షితులముగా చెప్పిరి. ప్రస్తుతకాలమున దేశక్షేమమున కిట్టి చరిత్రలు ఆవశ్యకము లగుచున్నవి. మహాత్ముని చరిత్రాత్మకముగలు భావిసాభాగ్యమునకును చాటుకుటయేగాక శ్రీరామకృష్ణాద్వైతాచారముల చరిత్రలవలె మిక్కిలి జనరంజకమును జనసమ్మతము నగుచున్నది. ఈ చరిత్ర రచించినందుకు డి. వి. నరసింహారావుగారికి శ్రీ వైందా జమిందార్లు యొక సువర్ణపతకము నిచ్చిరి. నిన్న రాత్రి సంగీత విద్వాంసులు గల విద్యాశ్రీ శ్రీ వైందావరదాచార్యులుగారు తమశ్రమ కోర్చి మా కాకినాడ పురముభాగ్యమా యనినట్లు మదరాసునుంచి వచ్చి గానముచేసిరి. శ్రీకాళిదాసమహాకవి కవితవలె లతాజాగృహమై, రమ్యమై, రసవంతమై, అపారమై, ద్రాక్షపాకమై, శ్రీహృదయంబువలె నిశాధమై యొప్పురు వీరసంగీతము పండితదేవ్య మయ్య, పామర జనరంజకమై కూడ నొప్పురుట భిక్షువుమే. సభ లింకను జరగుచున్నది.

వింజమూరి వరాహనరసింహాచార్యులు.

రుచికరమైన "ఓవల్ టైను" త్రాగుటచే నిశ్చయముగా చనుబాలు వృద్ధియగును.

పసిల్లలప యితర ఆహారములు తల్లిపాలకంటెను శ్రేష్ఠమైనది కాదని భారత దేశపు తల్లులకు చక్కగా తెలియును.

కొందరు తల్లులకు చనుబాలు బొత్తిగా లేకపోవడము, మరి కొందరికి చాలినంత లేకుండడము మిక్కిలి విచారకరము.

తల్లులు కాబోవునట్టివారు గర్భము ప్రారంభించినది మొదల, బిడ్డలు పాలు కుడుచు నంతవరకు రుచికరమైన "ఓవల్ టైను" అను రసాయనసంబంధమైన పానీయ ఆహారమును క్రమముగా త్రాగుటచే అమితముగా చనుబాలు వృద్ధియగును.

"ఓవల్ టైను" నం దుండునదియంతయు బలమేను. ఆమోఘమైన ప్రకృతిసంబంధమైన ఆహారములకు మేలైన బార్లీ మిగడపాలు, మేలైన కోకో మిశ్రితముచేసి, తయారుచేయబడినది. "ఓవల్ టైను" తల్లి బిడ్డకు పాలు బాగుగా నిచ్చుటకు తోడ్పడుట మాత్రమే గాక, ఆమెను మంచి ఆరోగ్యవతిగాను, దృఢముగా నుంచుచున్నది.

ప్రకృతిసంబంధమైన ఆహారముచే పోషింపబడిన అనందముతో ఆరోగ్యకరముగా నున్న బిడ్డ ప్రతిరోజును రుచికరమైన "ఓవల్ టైను" పానీయమును పుచ్చుకొనుచున్నట్టి తల్లికి బహుమానము.

OVALTINE

మెదడునకు, నరములకు, శరీరమునకు శక్తినిచ్చును.

కొమ్మిలు లండరివద్దను స్టోరులందు దొరకును.

ఎ. వాండర్ లిమిటెడ్, లండన్, ఇంగ్లాండు.

జేమ్సు రైటు,

8-4, సాఫ్ట్ వే, మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, రంగూన్.

తిరుపతి రిటర్-టిక్సెట్లు

యం. యన్. యం. రయల్స్ కంపెనీవారు కొన్ని ప్రేమనులనుండి తిరుపతికి తక్కినవరకు రిటర్ టిక్సెట్లు నెల రోజులనుండి యిచ్చుచున్నారు. ఈ మధ్య ప్రయాణము చేసిన యాత్రికులు వందరు టిక్సెట్లమీద ప్రయాణము చేయు నిబంధనలతో కొన్ని సంశయములు కలిగినందున వారు ద్రవ్య నష్టమునకును, శరీర కష్టమునకును పాలైరి గాన నట్టి సంశయములను నివర్తిపరచుటకై సందరు రయల్స్ ప్రాన్స్ పోర్టేవ్ నూపరింటెండెంటుగారికి వ్రాయగా వారిట్లు 28.8-80 తారీఖుగల RI/9478 ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "రిటర్ టిక్సెట్లు మీద, మెయిల్, యెక్స్ ప్రెస్సు, ప్యాసెంజరు అను తారతమ్యములేక ప్రయాణము చేయవచ్చును. ఒకదినములో నూరు మైళ్లు గాని లేక లోపుగాకూడ ప్రయాణీకుల యిచ్చుచోప్పున దిగి మరల రయల్స్ వచ్చును గాని మొత్తముమీద తిరుగు ప్రయాణము మాత్రము టిక్సెట్లు పుచ్చుకొన్న తారీఖుమొదలు 14 రోజులలో పూర్తి చేసికొనవలెను" గాన యాత్రికులు మధ్యనుండెడి శ్రేణులను నైతము లేమ అనకులముల మేరకు నేవించవచ్చును.

చేవియ్యం వెంకట్రామయ్య,
తిరుపతి, 31-8-80.

కొత్త రాట్నము

మన మండలమునకు జేసిన బద్వేలు తాలూకా కలస పాడు గ్రామమున విశ్వబ్రాహ్మణవంశోద్భవు లగు శ్రీయంత ముండ్లపాటి శరభయ్యారాగారు చాల ప్రయత్నముపై 20 వ నంబరు నూలు దీయగల యంత్రము తొకటిని కనిపెట్టిరి. దీనినే పెద్దదిగా జేసి పని సాగించినచో ఒక మనిషి రోజునకు రెండు వీసెలు నెం. 20 రు నూలు దీయవచ్చును. వెల తక్కువ ఫలమధికము. ప్రతి పల్లెకును ఒకటి రెండు రాట్నము లిట్టివియుండిన ఆయా గ్రామ జనుల వస్త్రములకు వలయు నూలు తయారు జేయవచ్చును. ఈ యంత్రపు సామగ్రిని జేయుటకు తన పని ముట్లు లేక పోయినను యంతవరకు కష్టపడి చేతితో చిన్న చిన్న ఇనుపచక్రములను చేసి యంత్రపరిపూర్తి గా విం చి యున్నారు. ద్రవ్యసాహాయ్యమున్నచో నివి కులభముగా తయారు చేయవచ్చును. యంత్రనిర్మాత బీదవారు, కావున ఖద్దరుపై అభిమానులు కడప పురమున సభ జరిపి ఈ మేధాకారి నూతన ముగా కనిపెట్టిన నూలు వడుకు యంత్రమును కన్నుల జూచి తదభివృద్ధికి వలయు ధనసహాయము శక్తివంచన లేక చేసి స్వదేశ ప్రస్తాభివృద్ధికి తోడ్పడుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

గాజులపల్లె వీరభద్రరావు,

ఆనవారిపల్లె, పోరుమామిళ్-పొన్న, బద్వేలు తాలూకా.

రామచంద్రపురం తాలూకా

కుమపూరు

25-8-30 తేదీని మధ్యాహ్నము 1 గంటకు రామచంద్రపురం నుండి 300 జనము సమావేశమైరి. శ్రీమతి పార్వతి వెంకటరమణమ్మగారు ఉద్బరమందించి యువనృసింహపురం గ్రామములోని శ్రీపురుషులు యావమ్మంది ఉద్బరదిక్కు పూస వలెనని చెప్పిరి. శ్రీయత నందూరి వెంకట కృష్ణమూచార్యులు గారు ప్రస్తుత ప్రభుత్వముచేసిన నష్టములు వ్యక్తపరచి ప్రస్తుత కానవసభాధ్యక్షుల వోట్ల నీయవద్దని చెప్పిరి. శ్రీమతి బులుసు భద్రమ్మగారు, మంచినీటి భద్రమ్మగారు, రావిపాటి సత్యనారాయణగారు రాయప్రోలు వెంకటరామస్వామిగారు చిట్టూరి అప్పారావుగారు మొదలగువారు మాట వచ్చియొడిరి.

పేకేరు

26-8-30 తేదీని 2 గంటలకు శ్రీయత నందూరి వెంకటకృష్ణమూచార్యులు రావిపాటి సత్యనారాయణ రాయప్రోలు వెంకటరామస్వామి గార్లను శ్రీమతి బులుసు భద్రమ్మ, పార్వతి వెంకటరమణమ్మ, మంచినీటి భద్రమ్మ గార్లను వచ్చిరి. గ్రామముధ్యక్షుల నుండి 200 జనము సమావేశమైరి. శ్రీయత నందూరి కృష్ణమూచార్యులు గారు గంభీరవాక్యాన్ని వాసిరి. శ్రీమతి పార్వతి వెంకట రమణమ్మగారు ప్రస్తుత కానవసభాధ్యక్షుల వోట్ల న్యాయ నీయవద్దని చెప్పిరి. ఉద్బర శేషజనము ధరింపు దనియు మధ్యపానము మాన్పి పాలు పాడవడం జేయవలయు శ్రీ లంపరు యాయుధ్యక్షులను చేరి ప్రచారము చేయవలయు శ్రీలంపరు పురుషులు తిగినస్వాకంత్రియములైననీయు చెప్పిరి. శ్రీ చిట్టూరి అప్పారావుగారు తాము భీమవరములో 144 శేక్సు ను స్థలంపించిన సందర్భమున చేసిన పోలీసుదౌర్జన్యముల గురించి విపులముగా ముచ్చటించిరి. శ్రీ రావిపాటి సత్యనారాయణగారు ప్రస్తుత పరిస్థితుల గురించి మాట్లాడుచు రైతు లంద రీయవ్యయమునకు తోడ్పడి, ఉద్బర ధారణచేయుచు వివిధ ఉద్బర నష్టాలిశేయవలయు మధ్యపానము నిర్మూలించి తాడిచెట్లను కల్లుగీత తీయకపోవుటయు గాక పాటగూడ పాడ వుండురుగాక యనియు చెప్పిరి. గ్రామముంతయు దిగిరి ఉద్బరను వివిధ ఆమ్మిరి.

చక్రవర్తుల వెంకట్రావు.

జగన్నాథపురం పల్లి గో. జిల్లా

సూలపరిశ్రమ

ఈ గ్రామముందు సూలపరిశ్రమ యెక్కువ అభివృద్ధిగా నున్నది. గ్రామముందు ఘోషారు 80 రాట్నములు పనిచేయు చున్నవి. యీ గ్రామప్రజలు యానన్నంబియ్య ప్రతియింటను రాట్నము నెలకొల్పి యెనికి కానలసిన సూలను వారు స్వయముగ తయారుచేసికొని కానలసిన బట్టను నేయించుకొను చున్నారు. ఒక నెలరోజులనుండి మాగ్రామమున ఏవంక జూచిన ను ఉద్బర ధరించినవారె, ఏయింట తిలకించినను యేటల రాట్న ముల ముముగా నుండెను. మాగ్రామమున జరిగిన కాంగ్రెసు మొటింపనందు మల్లి రాల్ శ్రీ నరసింహదేవర సత్యమ్మరాయణ గారిచే నొసంగబడిన యువనృసింహపురం వినివృత్తినుండియు మా గ్రామప్రజలు ఆతిథ్యగా ఉద్బరభివృద్ధికి పాటుపడుచున్నందు లకు వందనీయులై యున్నారు.

గూడవల్లి నరసింహారావు.

కడపజిల్లా బద్వేలు తాలూకాయందు ఉద్బర

అభివృద్ధి

శ్రీతిరుమల వంకమర్రి గ్రామమున యిప్పటికి రెండు మాసములనుండి శ్రీయతలు గాజులపల్లె వీరభద్రరావు నరి కూటి గురువయ్యగార్లు విరివిగా ఏటలు రాట్నములు తయారు జేయుచును పల్లెపల్లెకు బంపి పోషింపించి యంతవరకు 8, 9, 10, 11 నెలలకు సమమున 170 మణులను సూలు వడికింప గలిగిరి. అందులో ప్రాద్దుటూరికి యెక్కువతి జేసిన ముప్పది మణులను సూలుపోను మిగత 140 మణులను సూలు అమ్మ కుమారుని నిధులుగా నున్నది. సూలు విడి కండలు మణులు 1 కి రూ. 16-4-0 లును పడుగులు మ 1 కి 17-4-0 లును ధర గలిగి యున్నది. ఈ తయారైన సూలు అమ్మడుబోయిన ఇంకను అభివృద్ధి జేయుట పైవారికి వీలగును. స్వదేశీ వస్త్రాభివృద్ధి కడపవండుల వాడులు పైవారి యుద్యమమునకు పోత్సాహ మిచ్చుట ముఖ్యకర్తవ్యము. సూలు వలయవారలు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు.

గాజులపల్లె వీరభద్రరావుగారు,

ఆనవారిపల్లె-పొరుగునిశ్చలపాస్టు.

జాంభవ కర్తకారపు సంఘము

81-8-30 తారీఖున తూర్పుగోదావరి డిస్ట్రిక్టు రామచంద్రపురం తాలూకా రామచంద్రపురమునందు జాంభవకర్త కారపుసంఘమువారు జరిపిన కార్యక్రమము.

1. ఈసభకు దొమ్మలపాటి చినసత్యయ్యగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుటకు నేరునూరి ఆనందముగారు ప్రపోజు చేయగా బూర వెంకయ్యగారు నెకండుచేసిరి. అందరు ఏక గ్రీవముగా ఒప్పుకొనిరి.

2. ఈ సభవారు శ్రీ గవర్నమెంటువారిని రాబోవు ఏడాదు కానవసభ నామినేషనులలో ఒక సీటు జాంభవకుల కునికి యిప్పింప ప్రార్థింపవలెనని మండపల్లి మోషేగారు ప్రపోజు చేయగా దొమ్మలపాటి యోనేపుగారు నెకండుచేయ గా అందరు ఏక గ్రీవముగా ఒప్పుకొనిరి.

3. ఈ నామినేషను సీటును రాజమండ్రి కావరమ్మలు న్ను మున్సిఫర్ కవున్సిలరు యీ సంఘ అభివృద్ధికొరకు నునూరు రి, 6 పంలిలనుండి పాటుపడుచున్న మ-రా-రా-శ్రీ సిరియాల అప్పలస్వామిగారిని నామినేట్ కవున్సిలర్ గా నామినేట్ చేయవలెనని బోరా నువ్వారావుగారు ప్రపోజు చేయగా దొమ్మలపాటి వెంకయ్యగారు నెకండుచేసిరి, అందరు ఏక గ్రీవముగా ఒప్పుకొనిరి.

ఈ సభకు చోజరైనవారి సంఖ్య నుమారు 500 లకు పై చిల్లరగా వచ్చిరి.

దొమ్మలపాటి చినసత్యయ్య

సంఘప్రెసిడెంటు

చంద్రమల్ల దావీరు

సంఘకార్యదర్శి

LOANS FROM
Rs. 50 to Rs. 2500.
Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the,
Metropolitan Industrial Bank Ltd.,
172, Bowbazar Street, CALCUTTA.
WANTED
Competent organising Inspectors in every District and Taluk. On Rs. 100 p.m. plus Rs. 50 as T.A.
Apply—With references to:—
THE MANAGING DIRECTOR.

బల్లారిలో జేరొకరి శిక్ష

ముత్యాలరావుగారికి ఒక వత్సరము

బల్లారి, సెప్టెంబరు 3:—ఆదిరెడ్డి ముత్యాలరావుగారు, 108 శేక్సు ప్రకారము పూచీపట్టు నీయ నిరాకరించినందున ఒక సంవత్సరము విడిచి దు విధించబడిరి. ఆనందముతో శిక్ష స్వీకరించిరి. వారిని జెయిలుకు తీసికొని పోవు మండగా శ్రీమతి పురుషులు బాబులు అనేకులు త్రోవపాడుకున పార్ల ధ్యములు గావించిరి. కలక్టరు బంగారాగార్ల విచారణసమయమున 5 గురు నక్షత్రను లోనికి రానీయలేదు. పోలీసువారు లాటిలను ప్రయోగించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

భీమవరం తాలూకా వార్తలు

1-9-30.—యీ తాలూకాకు అంతకు 144 శేక్సును ఉన్నది. నాల్గరోజులనుండి కాంతినైనుకు దిక్కుపర, ముక్కరం, కోపల్లి, చినపుల్లెరు, కోపవల్లి, అయి భీమవరం, మహా దేవపల్లం, చిలువూరు, పాములపర, కోలమూరు, పాండువ్వ, పునుపర, ఎండగండి, గరగపర విస్తారకొడెరు, తోలేరు, నేలపోకలవపుడూరు వ గైరా గ్రామములలో నగరసంక్షిప్త నముచేరి బహిరంగసభలు జర్మివారు. నిన్నటిరోజు అనగా 81-8-30 తేదీని యిద్దర కాంతినైనుకు భీమవరంలో స్వదేశీ వస్తువులు కొనంపి, బ్రిటిషువస్తువులు బహిష్కరించండి, ఉద్బర కట్టండి-అను కరపత్రములను బహుళలో పంచిపెట్టి యింటింటికి తిరిగి పంచిపెట్టి ఏకటింపజేసివారు. వారల అరెస్టుగాని, వారిపై లాటిప్రయోగముగాని జరగలేదు.

(ఒకవిలేఖరి)

నోటీసు

ప్రతికలను పంపగోరువారును, చందాలను పంపదలచినవారును, ప్రకటనలను ప్రకటింపగోరువారును “మేనేజరు ఆంధ్రప్రతిక” అని పంపవలెను. ప్రతికలో ప్రచురించుటకు వ్యాసములను వార్తలను పంపువారు “ఎడిటరు, ఆంధ్రప్రతిక” అని పంపవలెను. అంతియకాని, వ్యక్తుల పేర్లతో పంపవలదని ప్రార్థన. ఇందువలన అనవసరముగు ఆలస్యము జరిగినట్లము గలుగుచుండును. పాఠకు లీనంగతిని గమనింప ప్రార్థితులు. వ్యవస్థాపకుడు

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము
ఇట్టి యుత్రము రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధానమును తెలిసికొనగోరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.
శైలి సులభము
కొలదిప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.
వలయువారు **వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము**
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

డబ్బీ 0-6-0 తామర తైలము 12-కి 3-8-0
రాజారాణి గుర్తు గల తామరతైలము క్రిమినాశకము లగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. పెక్కిండ్లనుండి యున్న తామర, తీట, ఏనుగగజ్జి, శోభి, పొడలు మొదలగువానిని రెండేపూతలతో నిర్మూలముచేసి చర్మమును శుభ్రపరచును. దీనిని చర్మముపై రాచిన మంట యుండదు. చర్మము నలు పెక్కదు, పుండుపడదు.
బొంబాయి **అమృతాంజనం డి పో,** మద్రాసు.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

లక్ష్మీపురము కాంగ్రెసుసంఘ కార్యకర్తకి వైదు
అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 8:—లక్ష్మీపురము కాంగ్రెసు
సంఘకార్యదర్శియగు పండిత బానా సోదరుగారికి పిత్తబింబ
అర్ధశస్త్రానికింద 6 నెలల కఠింశిక్ష విధింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)
నయ్యద్ అతుల్లాపాటుఖాసీగారి అరెస్టు
అనంతరము పయ్యద్ అతుల్లా పాటుఖాసీగారి అరెస్టు
పందర్బమున జరిగిన పౌరసభలో సుపన్యసిం
పుయముల్లీ ఈశ్వరేశ్వరగారు నాలుగు నెలలనుండి విధివిధా
నము లేక ప్రచారము పట్టుచున్న పిండాదేశపు విదేశీయ
వాణిజ్యము నాలవపాటై పని తగ్గనందున భిక్షులైరి. పండి
త రమాకాంత మాలవ్యాసగు ప్రజలు ఎన్నికలను బహిష్క
రింపవలెననియు, లేనియెడ పోలింగు స్వేచ్ఛలకడ పిత్తబింబ
జరుపవలసినదగుననియు పేర్కొనిరి.
కమలానెహ్రూగారు ప్రదర్శనల సమయమున క్రమ
శిక్షణ లేకుండుటను గర్హించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నైనిటాలు మండలనియంత అరెస్టు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 8:—నైనిటాలు మండలనియంత
యొ, నైనిటాలు మండలనియంత గ్రామ సంఘాధ్యక్షుడు పగు డా||
హరిదత్తుపంట్ గారిని రాష్ట్రపాలకము సభ్యుడగు పండిత రామ
దత్తుపంట్ గారిని ఆగస్టు 31 వ తేదీని కాశీపురమున అరెస్టు
జేసిరి. వారిరువురిని నైనిటాలులో నివారణకు గొంపోయిరి.
(ఆ. ప్రె.)

మధ్య రాష్ట్రములు

నాగపూరు కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి అరెస్టు
నాగపూరు, సెప్టెంబరు 2:—నాగపూరునగరాం గ్రామ
సంఘకార్యదర్శి యగు పురాణిగారు ఈనెలము ఆరయము
అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)
ఎడవర్దురాజుకళాశాలను మరల తెలుసుట
నాగపూరు, సెప్టెంబరు 2:—విద్యార్థుల తరీదండ్రు
లును సంరక్షణ కర్తలును ప్రభుత్వమును
ప్రార్థించినవిషయం అనురావతిలోని ఎడవర్దురాజు కళాశాలను
ప్రభుత్వమువారు మరల తెలుసుటకు సమ్మతించిరి. విద్యార్థులు
కళాశాల అవరణములోను ప్రభుత్వప్రతినిధుల ప్రవర్తనములు
కావించునాడదని నియమ పర్యవేక్షణ. (ఆ. ప్రె.)
ఒకవలంటీరు తుమాదణ
ఈటా, సెప్టెంబరు 2:—ఈటానందలయన ముఖ్యమైన
కాంగ్రెసునంటిరు పటిరోమ్ ఆను నెలడు రెండుసంవత్సరముల
వరకును రాజకీయమున పాల్గొననని వాదన మొసంగినందున
ప్రభుత్వమువారు అతనికి రెండుసంవత్సరములైదు ముగియక
పూర్వమే కారాగారమునకి గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు

నియంత యగు త్రిలోకచందుగారికి
1 సం॥ విడికైదు
లాహోరు, సెప్టెంబరు 2:—పంజాబు నియంత యగు
లాలా త్రిలోకచందుగారికి నాలుగువార్లు కాంగ్రెసుసంఘ కార్య
కర్తయగు లాలా త్రిలోకనాథగారికి విశ్వంభర దత్తుగారికి
క్రిమినలు లా సవరణపట్టును సెక్షన్ 17-2 క్రింద చెరి 1 సం॥
విడికైదు విధించిరి. (ఆ. ప్రె.)
తుమాదణ యిచ్చిన కైదీలు
లాహోరు, సెప్టెంబరు 2:—173 మంది కైదీలు కాస
నోల్లంపునోద్యమ సంస్కరమున కిత్తు ననుభవించుచున్న వారు
తుమాదణ యొసగి యికముందు ప్రభుత్వ ప్రతిహతప్రచారమున
పాల్గొనమని వాదన మొసంగినందున కిత్తుకాలము పూర్తిగాక
మునుపే విడుదలచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

రోజాపుష్ప లేహ్యము

గొలుబడమను హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాల
విశేషమును చక్క-గాగలిగించును, దుచికరమయినది. పద్ధతము
లేదు. 15 టు|| డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారీష్ట లేహ్యము

స్తవ, ఉబ్బునము, కఫము, అల్ల, మొదలగు శ్వాసకోశ
సంబంధమున వ్యాధులను హరించి గుండెను బలము నిచ్చును.
15 టు|| డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. ఖమ్మం, ప్రత్యేకము
ఓ.సి.పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

తూర్పు గోదావరి జిల్లా వోటర్లకు

విజ్ఞాపనము.

ప్రకటన

ది 9 శెప్టెంబరు 1930 నం॥రం తేదీని జరుగు మదరాసు శాసనసభ యెన్నికలలో తమవోట్లను రాజముగ్రి
కాపురస్తులకు రంధి అప్పలస్వామిగారికి దయచేయువలయును వినునగా

1. రంధి అప్పలస్వామిగారు జాతీయవాది. కేరలము కులాభిమానకామి. ప్రజాపక్షపాతి. ప్రజానురంజ
కుమ. 3. స్థానికస్వపరిపాలనమును అనుభవశాలి. ఉద్యోగాపేక్షలేనివారు. 5. ఈయనకు దేశపరిశ్రమల
యడల, అందు ముఖ్యముగా ఖద్దరుయందు గాఢాభిమానము కలదు. 6. రైతుల యిబ్బందులు వర్తకుల
యిబ్బందులు. సామాన్యప్రజల యిబ్బందులు ఈయనకు స్వాగత్యవములు. అట్టి యిబ్బందులు తొలగించు
టకు సర్వదా ప్రయత్నించును. రాజముగ్రి పురపాలకసంఘసభ్యులుగా 12 సంవత్సరములునుండియు అందు
3 సం॥లు వైచ్ఛేద్యముగా గామున్న ప్రజానురంజకముగా కృషిచేయుచున్నాడు. 8. రంధి అప్పలస్వామిగారిని
యెక్కుకొన్నచో మరజిల్లాయొక్క గౌరవము కాపాడుకొన్నవారమగుదుము. 9. కి శెక్కికో మొలసమస్య
లో భూమిపన్ను శాశ్వతముగా స్థిరపరచుటకు వలయుకృషిచేయుటకు ఈయన సకల్సృయకొనియున్నాడు.

- 1. వోడగంటి నుబ్బారావు అడ్వోకేటు రాజముగ్రి.
2. వీరభుంట్ లక్ష్మీనరసింహమూర్తి అడ్వోకేటు ,,
3. గుండపునీటి అబ్దుల్లాచౌదరి, బి. యె. బి. యల్. ,,
4. మరువాడ వెంకటచయ్యులు, బి. యె. బి. యల్. ,,
5. దేవత శ్రీరామమూర్తి బి. యె. పక్షిలు ,,
6. నాళం నుబ్రహ్మణ్యం ప్రాప్రయిటరు వర్తకులు ,,
7. బాలనాగు వీరాస్వామి వర్తకులు ,,
8. ఆనెం మల్లయ్య శ్యాంకర ,,
9. కామార సుధుమారావుచాడగ్గులు తూర్పు గోదావరిజిల్లా
బోర్డుమెంబరు. అండు ఆట్ యిండియా విశ్వకర్మలిబరట్ షెడ
శేషన్ శేక్రబరీ రాజముగ్రి.
10. చక్క అప్పలస్వామిరెడ్డి వైస్చైతరున్ మ్యూన్సిపల్
కవున్సిలరు రాజముగ్రి.
11. సప్తా అప్పలస్వామి తూర్పు గోదావరిజిల్లా దేవాలయ
బోర్డు వైస్చైతరున్ మ్యూన్సిపల్ కవున్సిలరు లాండులార్డు
అండ్ మర్చంటు రాజముగ్రి.
12. చోరగూడి వెంకటకృష్ణారావు బి. యె. బి. యల్.
మ్యూన్సిపల్ కవున్సిలరు రాజముగ్రి.
13. వాసంశెట్టి సింహాద్రి పంచాయితీబోర్డు మెంబరు ,,
14. ముత్తారెడ్డి బానకిరామయ్య ప్రాప్రయిటరు ఆండ్ లాండు
లార్డు పండుపాక.
15. కొత్తూరి వెంకయ్య లాండులార్డు అండు జవరల్ మర్చంటు
పండుపాక.
16. కొల్లి అప్పలస్వామి సె 1 రు పంచాయితీబోర్డు వైస్
చైటరు, వర్తకులు రాజముగ్రి.

- 17. చల్లా నుబ్బారాయుడు వైస్చైటరు లోకల్ కోఆపరేటి
వు యూనియన్ అండు తాలూకాబోర్డు మెంబరు పెద్దాపురం.
18. ముప్పన వీరాజు లాండులార్డు అండు సిల్క్ మర్చంటు
పెద్దాపురం.
19. లక్కరాజు నుబ్బారావు అడ్వోకేటు కాకినాడ.
20. కాకుళవరపు శేషగిరిరావు బారిష్టరు కాకినాడ.
21. బమ్మ చిన వెంకట్రాయుడు లాండులార్డు అండు మర్చం
టు కాకినాడ.
22. దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావు శ్రేక్రబరీ తూ॥జిల్లా సభ్యుం
తూ॥ గోదావరి డిప్యూటీ కేవెన్ బోర్డు కాకినాడ.
23. దామిశెట్టి సతీరాజు ప్రాప్రయిటరు పటపయస్టేటు
24. యార్లగడ్డ వోరయ్య లాండులార్డు మేకపాడు,
25. పడాల సత్యన్నారాయణరెడ్డి లాండులార్డు కొండపాలెం.
26. కొత్తూరి వోరయ్య లాండులార్డు బుభద్రపురం.
27. చోడే వీరాస్వామి లాండులార్డు అండ్ మర్చంటు విప్పన
పాడు.
28. రెడ్డి వెంకయ్య లాండులార్డు అండ్ మర్చంటు మండపేట.
29. యినుండి అప్పలస్వామి మ్యూన్సిపల్ కవున్సిలరు అండ్
మర్చంటు రాజముగ్రి.
30. పాలెపు జారాయణ మ్యూన్సిపల్ కవున్సిలరు రాజముగ్రి.
31. మద్దిపాటి వెంకట్రాయున్న రాజముగ్రి తాలూకా అండ్
జిల్లాబోర్డుమెంబరు లాండులార్డు మిర్రిపాడు.
32. సయ్యపరాజు వెంకటసత్యనారాయణరాజు లాండులార్డు
వెదేశ్వరం.
33. శ్రీశ్రీద్రరాజు సత్యన్నారాయణరాజు లాండ్ గోడి.
34. చాట్ల చిన వెంకటవతిరాజు మర్చంటు రాజపాలెం.

అసలు వెండి, సవరం బంగారుచే చేయబడిన నగలు
చెప్పిన గడువుకు కిగుర్తాచీతో కయారుచేసి యివ్వబడును.
కేశవజీ దేవచంద్,
నగల్వాసారం, 21-చై నాబజాగు, మద్రాసు.
ధరలబాదితా ఉచితము.

"BREAK PILLS"
ముసలివాండ్రు యౌవనవంతులుగా జేయును
పలుచుబడిన నిర్వృత్తును గట్టిపరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి సం
సార సౌఖ్యమునకు ఆనకాళి జిచ్చును. కిరీటమునకు లేజన్ను కలుగజేయును.
ఎటువంటి సుఖసంబంధమైన జాడ్యములైనను జేరజాలవు. 1 గంటలో పీటి అద్భుత
శక్తిని కనబరచి ఆనందమును కలుగజేసి స్త్రీపురుషులు తనది నొందించు వైరాగి
చిటుక. రసవిమగంధకాదులు కలియలేదు. గొడ్డొండ్రుకైనను పంజానము కలుగును.
20 మాత్రలు సీసా రు. 2-0-0 50 మాత్రలు సీసా రు. 5-0-0.
నెగలకు జర్మనీట్యూటులు 80 పెట్టె రు. 2-8 0. పోస్టేజీ జేరు.
ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమం, చికాకోల్ సిటీ, (గంజాం జిల్లా)

కరాచి
వలంటీర్లకు పోలీసులకు సంఘర్షణ
లాఠీ ప్రయోగము
కరాచి, సెప్టెంబరు 2:—ఈదినం మధ్యాహ్నము సత్యై
గ్రహ వలంటీర్లకు, పోలీసులకుమై త్వేపానాను ఆగారమునొద్ద
సంఘర్షణ కలిగెను. వలంటీరు సామానును మోచికొని పోవుచు
న్న రెండు ఓం టెబుల్లకు నిరోధించిరి. పోలీసులు రెండువారు
లు జవలపై లాఠీలను ప్రయోగించిరి. జనులు రాళ్లు సోదాబు
డ్లుదర్చిరి. పోలీసు సార్జెంటు లాయకి పగిలిన సోదాబుడిలన
గాయమయ్యెను. కొందరు పోలీసులకును, ఇరువదిమందికి పైగా

వలంటీర్లకును దెబ్బలుకొలిచెను. పోలీసు సురక్షణక్రింద మరల
సామానును బండ్లకురిపి, డిపోగేట్లలోనికి చేర్చిరి. ప్రజలసమా
హము 2000 కు పై గాచేరెను. పోలీసులన్ని నింకలను ఉచైత్రా
రిత జనముండుటచే, త్రోసికొనియెట్లో బయటికి వచ్చిజేసిరి.
విధుల నిండుకు చాళ్లు పడియున్నవి. (ఆ. ప్రె.)
సంద్యాల
గతసంవత్సరమునలేక, యీ సంవత్సరమునహా సవరా
త్రి మహోత్సవములలో సంద్యాలయందలి కన్యకా పరమేశ్వరీ
దేవస్థానములో ప్రతినిత్యం ఆర్యవైశ్యసమా రాధనలు జరుగును.
కాస సదరు మహోత్సవకాలములలో సంద్యాలకుదెంచు సోదర
వైశ్యులెల్లగు దయచేసి మా ఆధిపత్యమును స్వీకరించి మమ్ముల
కృతార్థుల గావించెదరని ప్రార్థన.
ఆర్య వైశ్యసంఘమువారు, సంద్యాల

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అన్ని
నొప్పులకు దివ్యమృతము

అమృతాంజనం డిపా
బాంబాయి & మదరాసు